

Un article d'En Manuel Brousse

Opinió d'En Cambó sobre la seguretat de França.-Alemanya s'ha de dirigir vers Rússia

A l'Independant, de Perpinyà, el diputat Manuel Brousse ha publicat un article sota els títols «Alemanya i Rússia. — El punt de mira del senyor Cambó», que tradueix integrament el seu interès, encara que potser algun concepte no ha sigut copsat amb tota precisió.

Parlant darrerament amb M. Loucheur — diu el senyor Brousse — del «leader» dels regionalistes catalans, ens va dir: «Tinc el senyor Cambó per un dels homes d'Estat més intel·ligents, més competents, dels més competents i dels més eminents d'Europa.» Aquesta apreciació tan elogiada no és pas exagerada.

Hom pot lamentar l'error inicial començant pel senyor Cambó quan, al començament de la guerra, en un article sorollós, blasma el rei dels bel·les per haver-se oposat, de confortat amb els seus compromisos amb França, al pas de les tropes alemanyes per Bèlgica; hom pot deplorar que durant molt temps, massa temps, hagués cregut amb la victòria dels francesos. Tot això no priva de reconèixer que el «leader» de la Lliga regionalista, de Barcelona, és un home polític de valor molt alt, admirablement organitzat, força instruït i portat d'un talent oratori meravellós.

Havent abandonat recentment la seva acta de diputat a conseqüència de la derrota dels seus amics de Barcelona en les eleccions a la «Diputació» (consell general) dels catalanistes ex-emigrants d'Acció Catalana, el senyor Cambó tornarà un dia o altre a les lletres i segurament serà president del consell de ministres abans de molt temps.

El «leader» català ha vingut a reportar una setmana a St. Pere dels Forats, a 1.200 metres de La Cabaneta, la qual cosa ens ha valgut el plaer de parlar amb ell gairebé cada dia. El senyor Cambó està en relació no solament amb nombrosos homes polítics francesos, sinó també amb la majoria dels ministres i homes d'Estat d'Europa i d'Amèrica. Coneix a tots la vida política de les grans nacions i en coneix també d'elles els economistes. Està al corrent dels més petits fets. Així, una conversa amb un home tan documentat és sempre profitosa.

Es necessari recordar que el senyor Cambó va contra la cessió de Tànger a Espanya i contra l'aventurada expedició a Alhucemas? Abans de colonitzar creu que caldria posar els seus territoris i les immenses riqueses d'Espanya.

Les seves opinions sobre la qüestió de les reparacions, l'ocupació de la conca del Ruhr, la discrepància

franco-anglesa, són de les més interessants i les seves conclusions, fortament sostingudes, són deduides sempre amb tota lògica.

Una cosa ens ha cridat particularment l'atenció: és la tesi sostinguda pel senyor Cambó de la necessitat que té França d'empènyer Alemanya envers una explotació racional i intensiva de Rússia.

«Un problema capital se li planteja a França: el de la natalitat. L'any 1922 França ha tingut un feble excedent de 70.000 naixements sobre les defuncions, mentre Alemanya, en el mateix any, ha registrat un excedent de 513.000 naixements. És un fet gràvid de conseqüències. L'Alemanya pletoica està abocada, fatalment, a una expansió. Si s'opera envers l'Occident en patirà França. Més val per vosaltres posar-vos d'acord amb ella, cosa que vindrà fatalment amb gran desesperació d'Anglaterra que practica actualment una política de curt abast — i empènyer Alemanya envers Rússia. Allí hi trobarà un camp d'acció il·luminat per a la seva població que creix sense parar, per a la seva potent indústria i per al seu comerç. Mentre estigui enfeïnada allí deixarà les altres nacions tranquil·les, particularment França.

«Però — objectem — quan Alemanya hagi conquistat econòmicament Rússia, disposarà de forces humanes formidables que li permetran esclafar no solament França, sinó tota l'Europa.

«Sí, tal vegada hi hagi un perill en això — replica el senyor Cambó. — Però si s'ha de produir — cosa que no és pas certa tenint en compte l'evolució de les idees i dels progressos científics que poden fer impossible tota guerra — aquest perill no naixerà fins d'aquí 100 o 150 anys. D'ací a aleshores el món podrà viure en pau i vigilar. Entretant l'interès de França està en encoratjar Alemanya a colonitzar, a explotar Rússia. Alguns homes d'Estat anglesos no es troben il·luny de compartir aquesta opinió i n'estan preocupats, en tot cas, per la perspectiva d'un acord franco-alemany que creix inevitable, sobretot si Anglaterra continua seguint una política que exaspera en contra d'ella l'opinió pública de França.»

Havem cregut un deure fer conèixer aquesta opinió del senyor Cambó al moment que tant se parla en la premsa francesa del viatge d'estudi que M. de Monzie, senador del Lot, ex-ministre, pensa emprendre a Rússia amb l'assentiment de M. Poincaré. — Manuel BROUSSE.

Retalls madrilenys

LA RESPONSABILITAT DEL PODER PUBLIC PER LA SEVA ACTUACIO A BARCELONA

Diu El Debate:

«Apenas repuesto el público de la sorpresa producida por el escandaloso asalto a la fonda del Ferrocarril, cuando una nueva hazaña de los pistoleros barceloneses, desvalijando la oficina recaudatoria de contribuciones de la Ciudad Condal, pone de relieve la torpeza y la incuria gubernamentales.

Sería injusto hacer recaer ahora sobre el señor Portela, que está dando pruebas de celo en el Gobierno de Barcelona, la culpa de tales hechos; pero no hay duda de que revelan éstos en nuestras autoridades otras culpas gravísimas.

En primer término, es claro que pesa la responsabilidad de lo acaecido sobre la policía. Con una policía medianamente organizada no serían posibles sucesos tan escandalosos, que suponen en sus autores largo estudio y complicidades extensas. Mas acaso de que la policía de Barcelona, que desde hace muchos años debiera ser una policía modelo, acaso, decimos, de que esa policía permanezca insuficiente y corrompida, no son responsables tantos gobernadores, jueces, alcaldes, ministros y presidentes del Consejo, que con su negligencia, con su política de lenidad y favoritismos han hecho posible y aun fomentado su desorden? Y esto prescindiendo de las complejas y más profundas causas que han producido en Barcelona este estado de violencia, y en las cuales la responsabilidad gubernamental es todavía mayor.»

TOT EL QUE ESPANYA HA FET INDEGUDAMENT, HA CALGUT QUE HO DEIXES DE FER

D'un ideograma d'Antoni Zozaya a La Libertad, sota l'epígraf Deber y poder:

«Por lo que a España hace referencia, no hay sino recordar algunas páginas de nuestra historia para cerciorarse de que, cuantas veces fué a los imperativos de la Moral universal, pagó su yerro con las setenas. No debimos los españoles estar en Flandes como estuvimos, y en efecto, no pudimos estar allí, pese a nuestros famosos Tercios, nuestras riquezas traídas en los galeones ni nuestros hábiles diplomáticos. Liquidado Flandes, el balance de provechos y de daños nos fué adverso. No debimos seguir en América, y como es consiguiente, no pudimos seguir. No debimos tiranizar a nuestras colonias asiáticas, y concluimos por no tiranizarlas. Todo lo que hicimos en la Historia indebidamente tuvimos que dejar de hacerlo por la suprema razón de la fuerza, después de verter mares de sangre, de arruinarnos y de perder nuestro prestigio, lances los tres que no son precisamente negocios redondos.»

Atropell automobilista

«A la carretera del Port l'auto número 8646, propietat de la Societat Anònima Espanyola, del carrer de Cortis, va atropellar el nen de vuit anys Francesc Molina Nevot, habitant a unes barraques de la Riera de Magoria.

El nen fou recollit pel xòfer i conduït al dispensari d'Hostafrancs, on l'han fet la primera cura d'una contusió toràcica i abdominal de pronòstic greu.

Després fou conduït a l'Hospital Clínic amb l'auto de l'Ambulància, mentre el xòfer anava a presentar-se a la Delegació.

La conferència de Sinaia

Els acords de la Petita Entesa.-Una nova Entesa femenina

En el nostre anterior article anunciàvem la reunió dels tres ministres de Negocis Estrangers de les nacions que componen la Petita Entesa a la magnífica estació climàtica dels Carpats, a la ciutat preferida pels monarques en llur estiuatge: a la riolera Sinaia. Les deliberacions han durat tres dies, i, segons les notes oficials i les manifestacions particulars dels membres de la conferència, s'han pres tots els acords per unanimitat.

Ja anunciada la conferència, greus esdeveniments a l'Europa occidental feren que el punt cabdal de la discussió consistís en l'apreciació de la influència que podrien tenir en l'existència o en el desenvolupament de l'Entesa. La tirantor entre França i Anglaterra, la bancarrota alemanya, eren per tenir-se molt en compte, resolent-se estudiar una norma de conducta que independetitzi de la de les grans potències la marxa dels petits pobles orientals.

Prescindint de la indubtable influència comercial i intel·lectual alemanya, considerada com un fet fatal, en el qual hom no ha de parar esment, França i Anglaterra, cada una per sa banda, fomenten llurs partidaris, espècie d'adoradors espirituals, fins al punt de posar els governs en un compromís si volguessin decidir-se més per un país que per l'altre.

La nota d'intransigència l'ha donada Iugoeslavia. Nixint s'ha oposat a l'acceptació de nous components i ha recomanat procediments enèrgics contra Hongria i Bulgària. Treceoslovàquia i Romania han estat més ponderades: Polònia té assumptes propis a resoldre que no han de fer-se seus les nacions associades, i Grècia no ha definit encara prou bé la situació interior. Està, doncs, descomptada llur admissió; de totes maneres seran consultades abans de la propera sessió general de la Societat de les Nacions.

La situació de Bulgària, segons el parer dels senyors Benes i Duka, ha estat considerada com interinament satisfactoria. El ministre iugoeslau

ha accedit a considerar-ho oficialment així mateix. Bulgària, per la seva banda treballa per a evidenciar els propòsits de concòrdia amb els seus veïns.

Semblant procediment de benvolença s'ha acordat seguir amb Hongria, fins suara considerada com el pitjor dels enemics. Aquesta nació darrerament capolada per desordres i inquietuds interiors, havia gestionat de diferents països un emprèstit. La Petita Entesa, indubtablement per força d'una pressió exterior, ha acordat admetre una primera emissió. L'establiment i determinació de les garanties serà fixat més tard.

De cop es dela que un punt del programa consistiria a definir la mútua col·laboració en un possible cas d'intromissió russa, però sembla que, tenint ja tractes establerts en vistes a aquestes contingències, la Petita Entesa ha deixat a Romania i Polònia que de comú acord o independentment obrin segons les circumstàncies que fins ara han presentat a Rússia com un veí completament desagradable.

Amb motiu de la celebració a Roma del Congrés del sufragi femení, s'ha creat, per iniciativa de la presidenta de la comissió romanesa, una Petita Entesa femenina, els fins principals de la qual seran la recíproca protecció en tot o que als interessos de les dames i els infants fe referència, i treballar amb l'eficàcia possible pel manteniment de la pau i bones relacions entre els països als quals pertanyen les associacions. Periòdicament es celebraran reunions per a donar compte dels treballs efectuats i preparar nous projectes. Sembla que algun govern ha fet pública l'aprovació que li mereix l'organització novella. Les dones, en aquest cas, han ostentat més alta de mires atorgant paritat de representació, drets i obligacions a Polònia, Grècia i fins Bulgària.

J. M. CASAS

Curiositats mundials

JA PODEM FUMAR «POTA»

Pel maig de l'any passat, segons refereix «La Almodaina», uns carabiners d'Eivissa van trobar un pagès que duia feixos de «pota», que és una planta que hi ha qui utilitza per a fumar, en lloc de tabac, com passa amb l'herba taupera, que es cria a Catalunya.

Es perfectament lícit tenir i conrear aquestes plantes, i així ho consignen clarament algunes RR. OO., però els carabiners consideraren només que era planta fumable i la decomisaren, i l'Administració pública pensant que hi havia una ocasió per a donar mal temps a algú, l'aprofità àvidament.

El pagès va ésser denunciat i processat criminalment. La Hisenda li demanava no res menys que 8.385 pessetes de multa.

En l'acte del judici, no li va costar gaire al defensor demostrar que l'aprehensió i la denúncia eren uns disparats enormes, i l'Audiència dictà sentència absolutòria. Però, al processat ningú li compensà els perjudicis i mals de cap que li ha causat l'extravagància del fisc.

Per cert que, en el seu informe, l'advocat defensor va explicar una anècdota. Allà a mitjans del segle XIX, ja els agents del fisc buscaven raons per la qüestió d'aquesta planta i l'aleshores diputat Cebrià Garijo, va anar a Madrid a gestionar del Govern que fossin deixats en pau els qui cressin pota en les seves terres. I com trobés certa resistència, va

pregar al ministre que reunís al seu despatx tots els funcionaris de Rendes estancades, per tal de donar-los una explicació respecte del que era la pota.

L'explicació va consistir en que el diputat va treure una pipa del tany d'una galleda plena de pota, i la va encendre. A les quatre xucades, ministres i funcionaris damenaren que l'apagués, perquè s'asfixiaven.

En Garijo demostrà així pràcticament que la pota no és tabac, i es dictà una D. O. de lliure cultiu. Resulta ondre que el fisc oblida quan vol.

En certa ocasió, hi havia en un poble de Tarragona un rector al qual li havia prescrit el metge que fumés herba taupera, per a combatre l'ofec que patia. El senyor rector va seleccionar herba d'aquesta en el seu hort, per a tenir-la més a mà, i anava crellint i fumant d'aquesta herba tranquil·lament.

Un dia se li presentà una persona de castellà i papissot, que va dir que era funcionari d'Hisenda i el va començar amb un grapat de pessetes de contribució i un altre grapat més gros de multa per la dita herba.

El rector li va dir:

«Jo no tinc una pesseta, però t'ofereixo més que regular. Emportar-te i encara li donaré les gràcies i convidar-te a beure»

El castellà se'n va anar tot remugant, però no va tornar més.

El complot de Finlàndia

Helsingfors, 11. — La policia de l'Estat ha fet saber que en un examen realitzat en els arxius comunists, ha estat descobert un document que demostra que l'acció del partit comunista està dirigida per un Comitè secret que executa les instruccions del Comitè central de Petrograd.

Aquest últim es troba, a la vegada, sota les ordres del Comitè executiu de la Tercera Internacional de Moscou. El nombre d'arrestos verificats per la policia s'eleva fins ara a 185, si bé es creu que un gran nombre d'aquests detinguts serà posat aviat en llibertat, perquè llur arrest només obeeix al propòsit d'identificar llur personalitat.

També ha descobert la policia una carta confidencial dirigida a les organitzacions de districte donant-los instruccions per al cas eventual de que arribés a esclatar una revolució. — Havas.

LA PRESIDENCIA DE TURQUIA

L'èxit de Kemal Patxà

Constantinoble, 11. — Comuniquen d'Angora que 113 diputats inscrits en el partit popular han celebrat una reunió sota la presidència de Mustafa Kemal patxà, el qual pronuncia un discurs en el qual recorda les causes del moviment nacional i els resultats obtinguts fins ara.

La reunió examina l'estatut del nou partit i la línia política que ha de seguir durant el període de les eleccions, donant-se després lectura dels acords concertats a Lausana amb els Estats Units, els quals foren molt aplaudits.

La nova Assemblea serà de 280 diputats, creient-se que per a la presidència, és segur que es redlegirà a Mustafa Kemal patxà.

L'obertura de l'Assemblea, tindrà lloc avui dissabte. — Havas.

Na Joaquina Ballber Casals

MORÍ AHIR, DIA 12

després de rebuts els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. O. S.)

Els que la ploreu: germans Jaume (absent), Concepció, Dolors i Cristina (Religiosa Filla de Nostra Dona — Ensenyança); germà polític Miquel Marcet Poal; oncle; nebots; nebot polític Francesc de P. Vilaseca, cosins i família tota; la senyoreta Na Adelina de Trinchera i el jove En Josep Carbonell, en assabentar tan trista nova, pregunten la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir el pròxim dilluns, dia 13, a les onze del matí, a la casa mortuòria, Aragó, 335, 3.ª, per a acompanyar el cadàver a l'Església parroquial i d'allí a sa darrera estada, Cementiri Nou

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

EN JOAN ARUMÍ I SOCIAS

morí el dia 4 del corrent, als 63 anys d'edat
havent rebut els Auxilis Espirituals i la Benedicció Apostòlica

(A. O. S.)

Els seus afligits esposa D.ª Sol Trabat i Bultó, fills Dolors, Lluís i Mercè, fills polítics Salvador Jubany Mañé i Rosa Delgar i Ventosa, nét Joan, germans, germans polítics, cosins, nebots, família tota, la casa Joan Arumí Socias i la raó social Jubany Hermanos, pregunten als amics i coneguts que encomanin a Déu l'ànima del finat i assisteixin als funerals que se celebraran el dimarts, dia 14, a les deu, a l'Església de la Casa de Caritat, per la qual atenció els quedaran profundament reconeguts

LES MISSES DESPRES DE L'OFICI I DE SEQUIDA LA DEL PERDO

EL DOL ES DONA PER ACOMIADAT

L'Il·lm. Senyor Bisbe de Barcelona s'ha dignat concedir indulgències en la forma acostumada

EN JOSEP TARRÉ I ROCA

nascut a Sant Pol el dia 4 d'abril de 1854
ha donat l'ànima a Déu auxiliat amb la darrera unció

(A. O. S.)

La vídua Mercè Sans, els fills reverend Joan i reverend Josep, germans polítics, nebots i família tota, us demanen que encomanau a Déu Nostre Senyor l'ànima del difunt

Canvi de Mar, 12 d'agost de 1923

L'enterrament i sufragi es farà demà, dilluns, a dos quarts de deu

LA HISPANO COLOMINA, S. A.

Aqueixa Companyia, donant-se perfecta idea de la necessitat de millorar els mitjans de transport, ha establert un nou i magnífic servei d'omnibus des d'Igualada i Sant Guim a l'esmentat establiment, comptant per això amb 7 magnífics Omnibus Hispano i 4 cotxes de turisme per a tota classe de serveis a preus econòmics.

Preu del passatge d'Igualada a Vallfogona, tant preferències com davanters, a 5 pessetes.

Preus molt reduïts per a tota mena d'encàrrecs i equipatges. Per a informes i despatx de bitllets a l'Administració de Barcelona; La Nova Igualadina, carrer Comtal, número 10-Telèfon 2378.

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERMA-MATERO
qualitat superior

Nonell Germans

CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, 15

Cristalleria, Pisa i Porcellana

Despatx i Vendes: Rda. Universitat, 6 Telèf. 5510 A
Magatzems i Tallers: Carrer Cortis, 413 Telèf. 517 X

Aquesta casa rep continuament, de les més importants del país i de l'estranger, les últimes novetats en Vixelles, Jocs de cafè, te, Serveis cristall, Bomboneres, Majòliques, etc., etc.

Vixelles angleses
Mintons

Serveis cristall
Baccarat
Val Sant Lambert
Badalona

Decoració de Vixelles: Pisa i Porcellana a gust del comprador, models novetats efectuat als seus

TALLERS DE DECORAT

Serveis per a Restaurants, Cafès, Balnearis i Comunitats Religioses.

Expedicions a Provincies

Vendes a l'engròs i detall

6 - Ronda de la Universitat - 6

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correu núm. 1

Telèfons números: 4530 A, 4531 A, 4532 A

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

BORSA DE LA PROPIETAT

Mitjançant un petit dret d'inscripció facilita la compra venda de finques i solars, situats en el terme municipal de Barcelona. Per reglament i altres detalls d'aquest servei, dirigir-se de 5 a 7 a les oficines de la Borsa instal·lades a la Cambra Oficial de la Propietat, Gran Via Layetana, 43

A respirar al Tibidabo

Servei fins a la una de la matinada

Capses de luxe per a bodes i bateigs. Antiga Casa BARGUES, carrer de Sant Pau, 38

El Dr. P. Puig i Roig, metge tocológ, ha tornat a Claris, 71, 1.ª, 2.ª, de 2 a 4 (llevat els dimarts). Telèfon 1428 - G.

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20

VALORS — CANVI — CUPONS

Vida religiosa

Avui: Sants Eusebi i Herculà, bisbes, i Santa Clara d'Assís. — Demà: Sants Hipòlit i Cassià, màrtirs, i Santa Concordia, màrtir.

Quaranta hores: Avui, a l'església parroquial de Sant Josep, a Santa Mònica. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Dominica XII després de Pentecostès, color morat. — La de demà: Sants Hipòlit i Cassià, color vermell.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Pilar, a Sant Jaume. — Demà, Nostra Dona de la Victòria, a Sant Francesc de Paula.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Tòrn de la Verge del Pilar, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Tòrn de Maria Azuiliadora, a la mateixa capella.

— Dimecres XII després de Pentecostès. — Evangeli. — Lc., X, 23-27. Això deia Jesús a sos deixebles: «Benaventurats els ulls que veuen el que veuen, perquè jo us dic que molts profetes i reis volien veure el que veieu vosaltres i no ho vieren, i oir el que oïu i no ho oïren.» I veu aquí que un lletnat

s'alça a dir per temptar-lo: «Mestre, que he de fer jo per haver la vida eterna?» Respon Jesús: «En la llei, que hi ha escrit: Què hi llegeixes?» Diu l'altre: «Amar el Senyor ton Déu amb tot el teu cor i amb tota la teua ànima i amb totes les teues forces i amb tot el teu esperit, i el teu próxim com a tu mateix.» «Bé has respost, li diu Jesús. — És això i viuràs.» Llavors volent-se justificar, diu a Jesús: «I què és el meu próxim?» I Jesús, prenent la paraula, va dir: «Un home baixava de Jerusalem a Jericó i caigué en mans de ladres, els quals, a més de robar-lo, el malferiren i se'n anaren, deixant-lo mig mort. Vení a baix un sacerdot pel mateix camí, el veí i trencà, passant de llarg; igualment un levita: en essent al lloc i en veient-lo, se'n passà avall. Mes, un samarità, vivient, es parà prop d'ell, el veí i fent-li llastima, s'hi acostà, li curà les ferides amb oli, i vi, les hi embenà, i muntant-lo a cavall, se l'endugué a un hostal i allí ell mateix el vetllava. I l'endemà, es treu dos diners i donant-los a l'hostaler, li diu: — Ten compte d'ell; e que hi gastats de més, t'ho pagaré en tornar. — Qui dels tres, te sembla que es mostrà prou bon del qual va caure en mans de ladres?» Diu: «El qui us amb ell misericòrdia.» Llavors Jesús li digué: «Ves, doncs, i obra així també tu.»

Jocs Florals de St. Sadurn de Noya

CARTELL SUPLEMENTARI

Premi XXX. — Del senyor bisbe de Barcelona. — Objecte d'art, al millor treball històric sobre la parroquia i associacions religioses de la parroquia. Premis XXXI. — D'En Josep O. Guàrdia, diputat de la Mancomunitat 100 pessetes a una poesia de temallura. Premis XXXII. — D'En Felix Ferrer i Guàrdia, a la millor poesia que enalteixi l'amor de la dona catalana per la Pàtria nostra.

Fórmula patentada a Espanya

per a fer miralls. Tothom pot fabricar miralls i adobar a casa els tacats. No es necessiten aparells, experiència ni capital. Fabricueu miralls en hores perdudes i guanyareu diners. Tinc fórmules i procediments alemanys per a tota classe de preparats o indústries. Consulteu-me sobre el que disitgeu fabricar o preparar. Demaneu Catàleg gratuït.

Antoni Formoso Permy

Inventor

Santa Catalina, 12. — La Corunya

Segons sembla, tractaren dels darrers bombards dels pobles rebels. Avui han sortit columnes de reconeixement de Dar Drius, Tàfersit, Dar Quebdani i Kandussil.

En dos dies que els aviadors observen que augmenten les concentracions rebels.

També s'han observat petits grups que es dirigeixen a Tensaman.

S'han adoptat precaucions.

DE LA MORT D'EN SOROLLA

Madrid, 11, 8'30 nit. Des de Cercedilla s'han rebut els següents detalls de la mort d'en Sorolla.

Anit passada, a dos quarts d'onze, morí en el xalet de la seva propietat, l'illustre pintor Joaquim Sorolla.

Al moment de morir el rodejaven la seva esposa i els seus fills Maria i Joaquina, i el seu fill polític.

La mort ha estat deguda a una paràlisi hemiplègica progressiva cerebral.

L'assistiren durant la malaltia, la qual ha durat més de tres anys, els doctors Marañón i Lafuze, i últimament els doctors Sanchez i Bana.

Feta un mes que fou traslladat a aquest poble. El seu estat era tan delicat, per la seva gran debilitat, que els metges no li van permetre que es traslladés a un lloc més llunyà.

Des de fa tres anys, no es donava compte dels quadros ni de la seva família. El primer que va perdre fou el sentit de la pintura, no podent visitar llocs d'art.

La seva última obra fou una gran decoració per a l'Ateneu del Museu Hispano d'Amèrica.

El seu fill polític sortí cap a la província de Guadalajara amb l'objecte d'avisar a la filla del finat, Elena, qui en companyia del seu espòs arribarà a Madrid per a traslladar-se a Cercedilla, i assistir a la conducció del cadàver a la Cor.

En Sorolla era fervent devot de la Verge dels Desemparats, no havent pogut rebre els Auxilis Espirituals per haver perdut el coneixement. Unicament va rebre l'Extremaunció «sub-

condiciones, que li fou administrada pel rector de Cercedilla.

La primera demostració de condol fou del director de l'Acadèmia de Belles Arts, en temes molt sentits.

En saber-se al poble la mort, desfilà per la casa mortuòria la major part del veïnat, fent en les llistes que a l'efecte foren col·locades en el vestibul de la casa.

Aquesta tarda, a les set, fou conduït el cadàver a Madrid.

Demà, a les sis de la tarda, en un fúrgo convertit en capella ardent, serà traslladat el cadàver a València.

Probablement serà enterrat al panteó dels seus pares polítics.

De seguida que sobrevingué la mort del gloriós artista, el pintor Ferran Biscain, amic íntim d'en Sorolla, al qual acompanyava en aquests últims dies, es traslladà a Villalba, a comunicar la trista nova a l'escultor Marian Benlliure, que com és sabut està estudiant en aquest lloc.

Ràpidament es traslladà en Benlliure, amb dos dels seus deixebles de mortuòria, a la finca d'en Sorolla. En pocs minuts acabà en Marian Benlliure de treure la mortuòria del mestre valencià.

En una de les principals habitacions de l'hotel, s'instal·là la capella ardent.

El cadàver de Joaquim Sorolla fou col·locat sobre el mateix llit on descansà en vida.

El gest del difunt és d'alta serenitat i quietud, talment com si dormís; els ulls mir oberts, la barba blanca, ombrant-li la faç i un rictus suau en els llavis que li dona venerable aspecte.

A les cinc de la tarda, ha estat embalsamat el cadàver d'en Sorolla, i aquesta mateixa tarda ha estat conduït a Madrid, per a ésser traslladat demà a València.

En saber-se al Palau la notícia de la mort d'en Sorolla, el Rei ha ordenat que es trametés el profund sentiment a la família de l'insigne pintor. Poc després a la casa mortuòria rebien telegrams de condol de la Reial família.

Obituari

ENTERRAMENTS

En Carles Muller de Valenzuela. Ha mort a l'edat de 26 anys. Avui, a les vuit, La Costa, 1. Parròquia dels Josepets. Cementiri Nou.

El nen Ferran Roja i Manent. Ha mort a l'edat de 12 anys. Avui, a les deu, Portal de l'Àngel, 9. Parròquia de Santa Anna. Cementiri Nou.

N'Antoni Llampallars i Alsina. Avui, a les onze, Ronda de Sant Pere, 36. Parròquia de Sant Francesc de Paula. Cementiri Vell.

Na Maria dels Dolors Mompoti i Fogeyrol, vídua en primeres nocces d'en Jacint Mompoti. Avui, a les onze, Balmes, 129 bis. Cementiri Nou.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Marc Pinolachs i Figueres. Ha mort a l'edat de 64 anys. Enterrat ahir a la tarda al Cementiri Nou.

En Joan Sánchez Sanz. Ha mort a l'edat de 82 anys. Enterrat la tarda d'ahir al Cementiri de Sant Genís.

El jove Antoni de P. Antolí i Vives. Ha mort a l'edat de 20 anys. Enterrat ahir al matí, al Cementiri Vell.

Na Maria dels Dolors de San Pedro Aymat, vídua d'en Patrici de San Pedro y Aznar. Ha mort a l'edat de 64 anys. Enterrada ahir al matí, al Cementiri de Sant Gervasi.

Dels Mossos d'Esquadra

Els de Pineda auxiliaren el jutjat en les diligències amb motiu de recollir el cadàver de Francesc Porra Carbonell, de 55 anys, masover de la casa del terme municipal d'Orsavinça, denominada «Can Plana», el qual fou trobat negat a un estany existent als voltants.

Els de Serdanyola auxiliaren el jutjat en les diligències de recollir el cadàver del subjecte Pere Rodó Roig de 46 anys, casat, veí de la casa de pages «Can Ballet», del terme de Sant Cugat, la mort del qual s'esdevingué guiant un carro i dos cavalls de la seva propietat, en intentar empenyer el carro pel darrer, caient a terra amb tan mala sort que morí instantàniament.

Els de Montcada denunciaren un

subjecte per infringir la llei de caça.

Els de Sant Feliu de Codines auxiliaren el subjecte Eugeni Sebastia Anguera, de 49 anys, carreter, qui fou trobat ferit en el quilòmetre 17 de la carretera de Mollet a Moya; segons manifestacions de l'esmentat subjecte, es produí les ferides en intentar subjectar els tres animals que guayava en un carro, en ocasió d'haver-se-li desbocat, anant a parar a sota les rodes, el qual carro és propietat de don Francesc Mauri, veí d'aquesta ciutat. Després d'ésser assistit convenientment per un facultatiu, fou traslladat a l'Hospital de Caldes de Montany.

Els de Sant Cugat del Vallès auxiliaren el jutjat, amb motiu de recollir el cadàver del subjecte Jacint Izquierdo Buj, de 36 anys, solter natural d'Allepuz (Terol) i veí d'aquella població, el qual, trobant-se treballant a un pou en construcció a set metres de profunditat, feu esclatar una barrinada al fons de l'esmentat pou, baixant després ell mateix, i en fer-se-li difícil la respiració, aconseguí pujar a la superfície amb gran dificultat, morint a les dotze hores d'esdevingut el fet.

Els de Sallent auxiliaren el jutjat, en les diligències amb motiu de recollir el cadàver de la dona Rita Bonet Xandri, de 78 anys, vídua, veïna d'aquella població, que fou trobada negada al canal que condueix les aigües del riu Llobregat a Manresa, situat al terme de Sallent.

Els de Montcada auxiliaren en la carretera de Sant Adrià a la Roca el xofer i l'ajudant del camió 7956, propietat de don Enric Bigué, d'aquesta capital, que se'ls va incendiar amb motiu d'haver-se'ls romput el tubus de la benzina.

**Lavabos
Banyeres
Bidets
Escalfadors
Dutxes
Waters**
eto.

PREUS REDUITS

JAUME SAURET

7 - Carrer Pelayo - 7

Els de Prat de Llobregat posaren a disposició de l'alcalde d'aquella localitat un ase que trobaren perdut en aquell terme, ignorant-se qui és el seu amo.

Els de Serdanyola denunciaren quatre subjectes per infringir el reglament de policia de carreteres.

Els de Sant Adrià de Besòs denunciaren un subjecte per danys a la propietat.

Els de Casserres denunciaren un subjecte per infringir el reglament de policia de carreteres.

Els de Sentmenat posaren a disposició del jutjat el subjecte Francesc Parreco Nájvan, que fou detingut al terrat de la casa propietat del conveí don Domènec Frutós, de aquella població, amb l'intent d'algua robatori.

Els de Cornellà denunciaren al jutjat el veí d'aquesta capital Julià Rillas Botifoll, el qual, trobant-se treballant en els tallers de la fàbrica Siemens Schuchert, ocasionà una lumentària una ferida punxant a un braç, de pronòstic reservat, a l'obra de la mateixa Antoni Lloret.

Els de Setmenat, en unió d'alguns veïns, després de no pocs treballs, pogueren sufocar un incendi que es declarà a un bosc d'aquell terme, anomenat «Can Casas», propietat de don Josep Cortagursà Gibert, que mant-se unes 80 quarteres de bosc de pins les pèrdues es calculen en unes 25.000 pessetes. El dit incendi sense que pogués evitar-se, es regnà per algunes propietats dels voltants, cremant-se unes 18 quarteres de bosc de pins i bosc baix, no podent-se apreciar demontant les pèrdues materials.

Rifa de Madrid

Premiat amb 120.000 pessetes

Primer premi: núm. 21.396, Madrid, Cartagena i Saragossa.

Premiat amb 65.000 pessetes

Segon premi: núm. 6.093, Isla Cristina, Barcelona i Carcagant.

Premiat amb 25.000 pessetes

Tercer premi: núm. 29.328, Salamanca i Ceuta.

Premiat amb 10.000 pessetes

Quart premi: núm. 25.307, Màlaga, Barcelona i Burgos.

Premiats amb 2.000 pessetes

Núm. 24.458, Palma, Burgos i València.

Núm. 12.636, Cadiz, Sant Sebastià i La Línea.

Núm. 32.858, Madrid.

Núm. 31.946, Granada, Barcelona i Mieres.

Núm. 1.004, Getafe, Madrid i Barcelona.

Núm. 7.341, Cadiz, Madrid i Bilbao.

Núm. 25.956, Múrcia, Ceuta i Reus.

Núm. 16.586, Madrid i Sant Sebastià.

Núm. 14, Madrid.

Núm. 20.902, Madrid, València, Vitoria i Patència.

Premiat amb 400 pessetes

DESENA

109 115 148 169 176 178 183 187 190

206 207 222 234 236 242 249 269 312

369 382 411 429 430 431 464 485 544

580 636 640 670 699 700 704 734 750

771 789 845 873 877 896 912 915 925

934 957 961 963 961

MIL

006 051 056 058 079 134 147 167 199

201 206 219 224 254 260 269 296 298

337 342 347 351 359 362 377 396 404

418 445 496 529 567 586 617 619 628

641 657 676 681 690 692 722 742 776

803 809 822 849 877 908 954 956 964

967 989 991

DOS MIL

022 050 052 085 126 140 185 180 216

229 258 284 368 413 426 431 470 487

504 506 508 509 535 546 551 570 614

624 702 761 786 791 806 811 821 822

826 834 839 856 868 882 897 923 937

939 941

TRES MIL

009 049 071 079 094 096 125 135 158

173 178 188 191 255 283 318 354 377

417 426 438 458 459 470 478 491 493

514 558 612 621 642 654 720 732 735

820 844 846 849 880 961 981 998

QUATRE MIL

057 072 080 084 105 126 156 184 185

265 278 344 348 362 406 422 474 512

556 578 618 622 633 646 663 679 694

713 778 834 855 868 870 871 883 884

888 913 977 978 988 998

CINQ MIL

079 102 138 178 278 287 320 426 436

440 446 452 458 496 504 519 524 547

530 607 626 627 633 677 711 739 812

814 819 835 841 864 870 907 916

SIS MIL

000 095 108 109 150 159 192 232 289

291 321 350 371 372 438 454 517 542

558 602 638 648 651 670 708 713 719

723 746 790 808 830 864 871 909 919

934 985

SET MIL

007 047 077 160 209 218 223 283 320

353 389 415 444 516 548 620 625 641

643 675 692 723 848 849 870 875 908

947

VUIT MIL

113 121 127 128 134 155 174 175 191

197 219 223 252 258 267 292 307 319

389 398 426 426 492 522 524 542 585 608

622 679 728 732 740 744 759 814 836

850 933 939 956 964 986

NOU MIL

001 079 081 109 111 157 194 246 259

299 300 349 358 376 380 445 460 509

540 568 573 637 649 652 660 671 682

755 762 803 823 826 841 845 853 874

878 905 906 907 928 948

DEU MIL

061 069 079 099 120 123 171 205 223

610 624 625 636 639 641 658 692 715

240 256 258 261 292 367 373 459 464

514 607 643 673 701 715 743 800 817

840 850 883 887 899 918 953

ONZE MIL

021 044 055 092 099 166 175 181 184

129 204 212 214 222 228 267 285 291

300 327 364 374 426 468 492 514 531

552 612 622 644 650 682 691 717 803

831 890 882 940 948

DOTZE MIL

005 044 058 061 068 095 109 129 134

146 156 162 163 165 182 189 199 220

222 247 253 254 260 278 280 301 329

418 421 436 442 507 510 521 525 526

532 583 614 620 644 679 682 723 745

785 791 801 808 851 863 882 927 964

TRETZE MIL

002 029 033 034 036 048 081 100 124

125 134 167 264 282 344 382 395 435

478 486 499 514 524 531 534 568 590

616 679 745 766 767 800 833 894 900

925 942 955

QUATRE MIL

049 061 055 062 108 161 232 281 290

318 364 373 376 403 423 428 438 461

477 506 522 555 674 706 713 725 740

754 782 784 801 808 820 827 870 919

931 945 076

QUINZE MIL

009 031 051 080 092 140 190 202 220

Pagina Musical de LA VEU

12 d'agost
de 1923

79

Consideracions sobre l'educació musical de les noves generacions i la seva iniciació des de l'escola primària (1)

En transcórrer molts anys sense que ni poc ni molt interessés als pedagogs i a ningú el fet que una educació musical, capàs de transformar la freda i pobríssima categoria dels idees més o menys lògiques, rica i arborada i viva emoció, que esdevinís quelcom d'útil i ascendent en les noves promocions d'infants que inevitablement se succeïen infuïdes les unes per les altres.

Està clar que un daltabaix material, certament més llarg i més difícil de liquidar del que pensem, vingués a trasbalsar-ho perquè hom comencés a adonar-se que els homes són ara secs i aixers i egoistes i mesquins com l'escola que els formava i els nodria. Els fills d'aquells que deien ahir, en algú els parlava de «música» o semblant: — Això et farà pal — senten molt fort dins llur consciència tormentada com és cosa bona i dolga que en l'esperit i àdhuc en el cos dels homes de demà la «música» hi sia tothora present i efectiva.

És cosa d'aquí solament. A arreu, però, la mateixa preocupació dels homes qui en afers d'educació i cultura esmercen llurs activitats i, per tant, damunt d'ells la responsabilitat de preparar i formar noves generacions.

Holanda s'ha celebrat fa poc un congrés d'educació musical; a França, a la mateixa època, el congrés de la Música a l'Escola; a Alemanya, a Rússia, a Suïssa, a Itàlia, a la primària ha obert les seves portes a la música; a Anglaterra, on és verament admirable el que constata els esforços intensos per un bon nombre d'artistes i pedagogs en vistes a poder assegurar a les joves generacions de l'entorn de la guerra ensens que no tinguessin facilitats d'educació, més favorables i més completes condicions d'educació.

En la nostra ara mateix els mestres Manuel Borquiol, amb la tasca musical realitzada entre infants de les escoles de l'Ateneu de València, i En Josep Barberà, amb els seus experiments, d'un aspecte científic, portats a cap en tres anys consecutius a l'Escola Montessori de la Mancomunitat de Catalunya han vingut novament a plantejar la qüestió.

Al cap de vint anys que hem dedicat nos a l'educació musical dels infants en sos diversos aspectes i hem estudiat i hem seguit l'atenció les idees i les recerques de Jaques-Dalcroze, l'eminent pedagog al qual no s'ha fet encara justícia deguda, i coneixem de temps, a part tot allò que el nostre ha escrit, la notable i orientada memòria sobre la «reforma de l'ensenyament musical a l'escola» que el nostre mestre presentà, ja fa uns dies, l'any 1905 al Congrés d'ensenyament musical celebrat a Soana, és un motiu de fonda satisfacció el veure com allò tan utòpic i llavors s'emportava la nostra atenció comença a esdevenir avui aquí i arreu, una qüestió prioritària de palpitant interès.

És que l'ensenyament de la música a l'escola no existeixi des de ja molts anys a França, a Alemanya, a Rússia, a Bèlgica, a Anglaterra, etc. A les escoles normals espanyoles s'ha establert també obligatori l'ensenyament de la música. És que, de fet, per clar, el tal ensenyament ara és cosa perfectament nula, sinó, sense cap orientació, sense finalitat, sense cap esperit, sense eficàcia. Una mena de passatgera ornamental i elegiac al marge de la migrada i absurda vida escolar.

Desig de que la «música» produïx uns resultats eficients en la vida de l'home és manifesta ja avui en força i una mica per tot arreu, són intencions recerques que deixen a l'imprimenda estudis es-

colers un caràcter més humà, a provocar en l'infant una més gran llibertat d'acció i de pensament, i a preparar — mitjançant una educació de la voluntat i de la imaginació — un més complet esparidiment de les facultats físiques i psíquiques.

Cal, doncs, felicitar-nos d'esser encara actuals, i ja que el moment és oportú i és propici, aprofitem-lo per a fer molt breument i a la lleugera, així de pas i sense voler definir ni teoritzar, encara, algunes consideracions sobre l'educació musical de les noves generacions i la seva iniciació des de l'Escola Primària, qui potser no seran del tot inútils.

Diguem, de primer antuvi, que nosaltres sentim en principi la influència de la música en la humanitat, a la fàula de Plató i l'escola pitagòrica que veien en la «música» un principi fecund per la vida i una virtut fonamental educativa per l'ànima, no volent que fos únicament un art de diversió o d'ornament, sinó també que complís i molt primordialment, una alta «funció moral».

Així situats, nocal dir com, en parlar d'educació musical, a l'escola, la «música» per la «música», francament, no ens interessa.

No ens semblaria gens bé el voler fer tota una nova generació exclusivament musical. No es tracta de tècnica, no es tracta de «música»: es tracta d'homes que cal formar. Heu's ací el nostre punt de partida del qual deriva tota la nostra concepció de la música i de les seves lleis com a poderoses forces educatives inextinguibles, gairebé encara. En el darrer Congrés d'El cant i la música a l'Escola, celebrat a París, les darreries del proppassat maig, els «rapports» foren nombrosos, i alguns d'ells, certament no els més, ben notables, però amb tot i la bona voluntat de les personalitats que prengueren part en aquest Congrés, tinc des d'ací la sensació que la finalitat, la missió justa de l'educació musical a l'escola, parlo per la sensació que he rebut d'aquí estant, no fou essencialment i fonamentalment empresa.

Es molt comú creure que la base de tota educació musical a l'escola, consisteix únicament en el cant i en el conreu de la veu, i, per molta importància que el cantar amb una justa i bona emissió de veu tingui en l'educació musical dels infants, i nosaltres som els primers en reconèixer-ho i en acceptar-ho, no és allò més essencial, ni tan sols allò més fonamental.

La Unió Professional de Mestres de Cant de París, ha presentat una pila de proposicions al Congrés del qual ja havem fet esment que han estat aprovades totes, referents al conreu de la veu dels infants.

Han arribat ja al màxim detall per assegurar que les tendres veus no siguin maltractades i destruïdes. S'ha afirmat que no pot un home educar una veu de noi; cal que sia una veu femenina la que li serveixi d'exemple, cosa que ens sembla mancada an absolut de fonament, per quant si bé és cert que la veu d'home té una qualitat diferent de la de noi, també és tota altra la qualitat de la veu femenina. És la mateixa veu del noi la que ha de servir de guia i d'exemple, i així s'ha fet en notabilíssimes institucions corals en les quals les seccions de nois canten a meravella, sense que mai, cap intervenció femenina hagi influït en la cultura de la seva veu.

Totes aquestes proposicions que, naturalment, no és aquest el moment de detallar ni dissecar, i semblen encaminades principalment a que els professionals del cant puguin intervenir d'una manera oficial en les escoles, amb tot i l'eficàcia que poden arribar a tenir en allò que en cantar i en emetre bé la veu es refereixen, no solucionen ni de molt el problema de l'educació musical dels infants.

No n'hi ha prou amb ésser un bon mestre de cant per a creure's ja un bon educador musical de les joves generacions.

El problema de l'educació musical dels infants és un problema delicat i complex, no certament fàcil, ni molt menys ràpid de resoldre. L'educació musical en l'home, com tota altra educació física, moral, artística, política o religiosa, cal fonamentar-la en el culte de l'ordre, de les proporcions, de l'equilibri i de l'estil. Un senzill ensenyament teòric, sia el

que sia, no pot fer desenrotllar en els futurs homes del demà el desig d'allò bell, la consciència de si mateix, la voluntat d'actuar, el poder de construir. És més important donar als infants una direcció general de l'esperit, que el provocar els llurs progressos per la superposició de múltiples mitjans d'expressió sense lligam ni ordre i per experiències no basades en l'intercanvi de les sensacions i dels sentiments. Desvetllar l'esperit és bona cosa, però desvetllar el temperament per a plaçar-lo sota el control de l'esperit és molt millor cosa encara.

No n'hi ha prou amb què els programes d'ensenyament sien copiosos i que els professors sien nombrosos, talentosos i renomats. Cal que a l'escola domini per damunt de tot, la preocupació de crear en els infants una vida artística i moral «interior», i la voluntat de desenrotllar juntament amb les llurs facultats musicals, les facultats de judici, de disciplina, de rectitud, de solidaritat d'iniciativa i de perseverança sense les quals el músic dotat i millor entrenat no serà mai una altra cosa que un individu sense valor, incapaç de dirigir la seva vida i de contribuir al desenrotllament de la raça.

Mes, tant fort, tan profund, tan neixit en matèria de pedagogia musical fins ara, al nostre entendre i sense cap mena d'apassionament, com els problemes que el mestre Jaques-Dalcroze, lucidament ha plantejat i procura resoldre amb la seva portentosa imaginació creadora i amb la seva humaníssima penetració reveladora.

La seva felicitíssima i fecunda troballa del «ritme» com a element humà i coordinador, creant a base del ritme tota una educació contrarrestadora de l'actual maquinisme i fred cerebralisme i del desequilibri que regna en els temperaments, a desgrat dels que intenten combatre'l, fent menyspreu de la seva del tot incomprès obra, restarà una de les concepcions més genials del nostre temps.

El mèrit especial de la seva teoria del ritme consisteix en què renuncia ella a tot i a l'ànima en l'educació i els fon en una correlació íntima.

Encara que algú, erigint-se pedantment en suprem definidor del «ritme», vulgui negar-nos a nosaltres els que practiquem i precomitem aquesta educació rítmica la més essencial comprensió d'allò que és el ritme i suposi que «aquest no és indispensable per a que la música pugui manifestar-se amb tota la seva bellesa esplendorosa i la seva intensa «emotivitat», nosaltres seguirem creient que el ritme és una força immaterial i certament independent de la música, però sense el qual cap de les activitats vitals de l'home pot manifestar-se. Aquesta força, que és el «ritme», no obstant, en cap altra activitat d'ordre estètic és manifesta d'una manera més clara i més assequible que en la «música». Que existeixi, potser, una música a la qual el ritme «precis, explícit i ben determinat» no és necessari. Potser sí. Però dirien llavors nosaltres que, ens interessa per la nostra finalitat, educadora molt més el «ritme» en si, força vital, que aquesta música, produïda amorfe i decadent, tota vegada que el «ritme» o la imatge rítmica, és sempre la imatge d'una sensació muscular viva i aquella música no és més, ben sovint, que una vaga i torturada sensació o elaboració cerebral.

Una educació musical que prescindís del «ritme», o que el releguís a un paper secundari és quelcom sense sentit i és impossible que pugui mai donar el més petit fruit. És, al contrari, el mitjà més eficaç perquè els infants aborreixin per sempre la música i deixin de trobar essencial aquella primordial harmonia interna que ha de fondre, com delem, en una relació mateixa, l'esperit del cos, ajudant així a la formació dels homes.

Hi ha en la música, molt lligat amb la «rítmica», el factor «mètric», que no és pas un factor negligible, com algú vol suposar, sobretot quan es tracta de donar una educació musical als infants. És, gràcies a l'element factor mètric, que la iniciació al ritme és possible en els infants, ja que en la marxa regular, perfectament mètrica, trobem el punt de partida, només el punt de parti-

da, natural d'aquesta iniciació saludable i clarament indispensable.

Quines cançons han de cantar els infants? — Heu's ací un altre dels cavalls de batalla de tots els seguidors de l'educació musical a l'escola primària.

A París, es tractà en el darrer Congrés, de nomenar una comissió especial per a triar els cants que havien d'ésser ensenyats a l'escola. És aquesta la manera segura de no encertar ni d'arribar a un resultat eficient.

Ací es blasma, amb mai continguda ira, de les cançons nomenades per a infants, i es diu que als infants no hem de tractar-los com a criatures, sinó com a homes. Valgam Déu! Jo no m'he vist mai obligat a tractar cap dels meus fills petits com un home; en canvi, ho confesso, ben sovint m'he trobat en la precisió d'haver de tractar molts homes com a veritables infants. De cançons, tant si són per a infants, com per a homes, n'hi han de bones i de dolentes. El que cal només és aquell indispensable i natural sentit comú de saber triar a cada edat, i per a cada moment, la cançó millor i més adequada. Tan impropri trobaria jo que un noi de setze o divuit anys cantés l'«Arri, arri, cavallet», com que un nen de cinc anys cantés l'«Adelaida», de Beethoven. El menys que deu exigir-se a tot bon pedagog és al saber-se situar sempre molt per damunt de tota prevenció i de tota preferència o apassionament d'ordre purament personal. El que desconfia de l'«Arri, arri, cavallet» i de tot allò que és per a infantilitat, potser deu ara l'«Adelaida» a alguna sensació desvetllada durant els seus primers anys per alguna cançó senzill i amara d'infantilitat per l'estil de l'«Arri, arri, cavallet». Qui ho sap!

Jo crec, ben sincerament, que en una cançó per a infants, pot haver-hi tant de sentit humà, tant de bon gust d'art, tanta d'exquisidesa i de sentiment, tanta d'inspiració com en una cançó per als homes, amb l'avantatge que no contindrà segurament, la primera, aquell desbordament expressiu propi de la passió més turbulenta i més impura de l'home. Serà sempre més serena i més tranquil·la, més noble i més joiosa, més dolça i més tendra, i això la farà sempre útil, no solament per als infants, sinó sovint també pels homes; ara, naturalment, que quan la cançó destinada als infants és dolenta, barroera, complicada o de mal gust, el pecat és doble greu perquè l'infant és un ésser fins a cert punt indefens, el qual menetr, per tant, el major respecte i la més alta consideració.

Jo confesso que moltes de les meves cançons d'infants, les he escrites pensant tant amb els infants com amb els homes.

Expressament, he volgut triar per a donar en la sessió d'avui unes cançons de les més «infantines», que he trobat, i jo us asseguro que sentint i contemplat com els infants les canten, jo sento una veritable emoció d'ansia de vida.

Es precis que no oblidin els qui a l'educació musical dels infants volen dedicar-se que ni la ciència més profunda ni el geni musical més formidable basten per això. És qüestió de «do». El poeta ho és per «do natural», així el pintor, així el músic, així l'educador, també. Moltes vegades, volent per mitjà de la ciència més estricta i de la metafísica més severa, lligar tots els fils s'escapa el cap principal i l'obra és xorca. Déu me'n lluri de blasmar de la ciència, però en qüestions d'educació, l'affirmació científica a ultrança, és encara molt perillosa. Cal viure amb els infants i cal estar previnent per a poder anar improvisant d'una manera viva l'educació que ells reclamen, cada moment i cada dia. O més cal no abusar dels procediments tècnics amb menyspreu evident de l'emoció viva del cor i de la inspiració creadora.

I deixeu-me, per acabar, manllevar unes paraules lluminoses al meu mestre Jaques Dalcroze, l'obra del qual tant de bé pot fer, i ferà sens dubte, a les noves generacions.

«El do de conèixer, concedit a l'infant per una educació desitjosa de cultivar, sense excepció, tot allò que és viu en el seu esperit i en el seu cos, li procura un sentiment d'afrangiment i de lliberació. Si ell es coneix, tal com és, és que aquesta

educació haurà passat ràpids camins de comunicació, no solament entre la seva imaginació i els seus actes realitzadors, entre les seves percepcions i els seus sentiments, sinó també entre els diferents gèneres d'impulsions que el penetren; de sentiments que el penetren. Com deixar d'ésser joïós quan s'ha adquirit el poder d'associar ràpidament les seves idees, d'analitzar més depressa i de una fàcil més clarividència els movils de les seves accions futures i de constatar més fàcilment si les accions presents són capables d'assegurar l'esdevenidor. «La joia — ha dit Bergson — és una calor i una llum». — En alguns rars individus aquesta llum brilla ja des de que naixen. En molts d'altres, no és així i és als educadors, gràcies als seus perseverants esforços, que pertoca el crear en les petites ànimes obscures l'espurna de joia que de moment brilla amb un timit i sovint interromput esclat, però acaba per il·luminar i alimentar tot un fogar de llum i de calor creixent sens fi, i de dia en dia més arborador, més lluminós i més benefactor. Aquesta llum il·lumina per sempre més, no solament l'«avui», sinó també el «demà». Ella ensenya a la humanitat, a l'ensens que el camí per on avança el fi vers al qual es dirigeix. —

JOAN LLONGUERAS

(1) Llegit en la sessió de fi de curs de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica.

Es estrany...

«I és que la música del malaguanyat amic de l'oblidada Sand...»

Aquestes o semblants paraules llegides mantes vegades, recordarem sovint des de les primeries del nostre sojorn a Mallorca.

Enclou aquesta illa bellesa sense fi, i com joia ben preciosa, amb gelosia i orgull, diria, serva un lloc ple de serenitat i boniquesa que estotja recordances innombrables: Valldemossa. En evocar-lo, aquest lloc, els mots art, literatura, romanticisme, es cremen a flor de llavi...

Els que havem sentit admiració per les ànimes pures i pels grans esperits, cerquem arreu, amb amor, detalls que facin revivre, un cop més, història, fets, l'essència del sentir d'aquells éssers, sentir que té quelcom d'eternal. Però, tot destintant-ho ferventment, no sempre trobem ço que voldríem.

Heu's aquí l'extracte d'alguns interviews amb naturals d'aquesta xamosa terra.

Valldemossa és un lloc formós i celebrat. El rei Sanxh hi sojornava; mallatís, s'hi féu bastir un castell on trobà dies de repòs. Més tard, En Martí d'Aragó hi fundà la Cartixa. En Jovellanos, el prou conegut polític espanyol, va estar-hi desterrat. Tots aquests records que daten de segles pretèrits s'atropellen en la imaginació del poble, senses esborrar-se, sense perdre la frescor; al seu entorn s'han creat mil llegendes, fruit del maridatge entre la història i lo imaginari. Això esdevé naturalíssim, més encara essent el poble mallorquí ric en fantasia i supersticions. El que causa estranyesa, és veure que allí on ha arribat la cultura, és de tothom coneguda i esmentada amb afecte, gairebé amb veneració, Mlle. Du-devant, mentre l'oblit va estenent ses ales de boira sobre el record de Chopin.

Qui desconeix, a Mallorca, les obres de Jordi Sand? Qui no les ha llegides? Qui ignora que a Valldemossa escriu «Spridión»?

Es agrada pensar que aquell esperit varonil, ple de vigor, viu aferrat a la imaginació del poble instruit, però és dolorosíssim que no es veneri la memòria d'aquell altre esperit romàntic, delicat, bellíssim, que amb la Sand compartí a Valldemossa dies de la seva existència.

A què deu ésser degut? Serà tal volta que Mallorca sent més la literatura que no pas l'art musical? Però, és que, a més de la bellesa de l'art, existeix la bellesa de l'esperit, i d'aquesta, que posseeix en absolut el músic polonès, fins els profans i els desertors de la música poden fruit-ne, poden sentir-ne la ferma atracció. La realitat ha malnès la nostra esperança demostrant-nos que no és pas així. La illa ha estat esvaïda.

Encara que adolorits per aquesta

impressió, fruit nosaltres les bones que, rialles o tristes, constitueixen un tresor, i en evocar Valdemossa, en l'esperit sentim vibrar encara les pàgines immortals de l'amat artista, mentre terra i cel són encara embaumats amb el perfum del seu record. — X.

Noticiari

Alemanya

L'orgue que tocà J. S. Bach, a Lüneburg, del 1700 al 1703, i que data del 1587, ha estat restaurat i modernitzat. Hom ha conservat, però, alguns dels registres primitius.

Heinrich Möller publica en la important revista musical «Die Musik», de Berlín, un interessantíssim i ben documentat treball intítulat: «Felix Pedrell i el cant popular espanyol». Heinrich Möller, perfectament aseasonat, parla dels nostres homes i fins del futur «Cançoners». Dedica també mots elogiosos a l'Orfeó Català i diu que caldria que pogués cantar a Alemanya, per tal de desfer moltes errades i prejudicis.

Heinrich Möller fa un treball ben seriós, a propòsit del «Cançonero musical popular espanyol», que va publicar, com ja és sabut, el mestre Felip Pedrell.

Anglaterra

Hom parla amb grans elogis de «The Perfect Fool», l'obra en un acte del mestre Gustav Holst, estrenada fa poc a Londres. Es tracta d'una obra humorística, gairebé caricaturesca, que ha agradat extremadament.

Bèlgica

Ha assolit un gran èxit, a Brussel·les, la «Simfonia Romana», del mestre belga Martin Lussens. Es sembla, una obra llarga (la seva execució dura una hora i mitja), i ben bastida.

Frància

La Societat de Musicologia, de París, dedica, darrerament, una interessant sessió a la música del segle XVIII, i Mme. Mary executa algunes pàgines dels vells mestres, servint-se del llibre. L'assaig havia d'ésser, certament, curiós.

Holanda

Senenale ja un festival Ricard Strauss, que s'efectuarà, a Amsterdam, el vinent gener, per tal de celebrar el seixanta aniversari del gran mestre. Dirigiran el sudit festival, ultra Ricard Strauss, els coneguts directores Mengelberg i Karlmunk.

Hongria

S'ha estrenat amb èxit, al Teatre Municipal de Budapest, un ballet pantomima, «Mirall», del mestre Albert Sikló.

Itàlia

Estrany caprici: El mestre Tosti ha escrit (i l'obra ha estat ja executada), un «Concorto gregori», per a piano, en el qual les més extraordinàries figures

cions instrumentals «canen», veritablement, danses bel·les i venerables temes gregoris.

Estrany caprici, que la crítica, llegim, no ha pas perdonat!

«Primavera», del mestre Ottorino Respighi, darrerament executada, no ha agradat, sembla, de manera extraordinària. «El vicí cabdal d'aquesta partitura — escrit un distingit crític — consisteix en la desproporció entre la varietat del seu ample text poètic i la valor de la seva matèria musical».

Llegim grans elogis de la «Missa pro defunctis», interpretada darrerament, del mestre llegendari Pizzetti.

Llegim també grans elogis de la comèdia, mímico-sinfónica, «Mehit», del mestre R. Pick-Mangiatelli, que es va interpretar, fa pocs mesos, a la «Scala», de Milà. «La música — llegim — és del mateix gènere que la que triomfà en el «Carilló mágic» (del mateix autor); rica d'orquestració i d'efectes».

Polònia

S'ha estrenat amb èxit, al Gran Teatre de Varsòvia, una òpera còmica, del mestre Ludomir Rozycki: «Casanova».

Municipi

ELS COMPTES

DE LA HIGIENE ESPECIAL
L'Alcalde fa constar que els cabals de la higiene especial són recaptats i administrats per la Comissió permanent de la Junta provincial de Sanitat, de la qual és president l'Alcalde de Barcelona i vocals els senyors Puiggròs, Mir, Parriols, Marçó, Tintoré, Ramos, Barrina, Milà i Camps, Soler, i un mestre de l'armada, essent tesorero el vocal de la Junta de Sanitat. Hi ha un vocal interventor, i ho és actualment el coronel metge don Francisco Soler i Garde, titula, que és renovat cada tres mesos.

En la reunió mensual de la Junta Provincial es reben comptes dels serveis prestats i dels cobraments i pagaments efectuats, acompanyant-se els justificants.

Al Butlletí Oficial es publica el dit resum amb la signatura de l'Inspector general de Sanitat.

El governador no té cap intervenció, ni en la recaptació, ni en la inversió d'aquells cabals.

MES ALUMNES A PENDRE

La Comissió de Cultura ha ampliat aquest any l'obra que va realitzant amb referència als cabals de mar i ha creat una nova institució a les velles platges de Badalona. Gràcies a aquesta innovació les alumnes de les escoles professionals de Barcelona podran banyar-se diàriament sense excloure els dies festius, utilitzant una instal·lació adequada que ja existia a les platges esmentades. No caldrà, en conseqüència, que la presentació d'una tarja d'identitat que els serà facilitada a les oficines de la dita Comissió.

Preocupant-se al mateix temps la Comissió permanent de la formació dels alumnes de l'Escola de Mar, ha organitzat també un servei a l'Escola de Mar, mitjançant el qual tots els alumnes de les diverses escoles professionals podran banyar-se els dies festius i dies festius a la platja de la dita Escola. No caldrà, en conseqüència, que anar proveïts del respectiu vestit de bany i acreditar que són alumnes de les dites escoles.

A les oficines de l'esmentada Comissió es

remetrà un tiquet d'identitat, mitjançant el qual seran admesos a la platja.

Les hores de bany seran de deu a dotze del matí, els dies festius.

UNA TROVALLA

Al Dipòsit municipal es troba des del dia 12 d'agost de l'an. propòsit, a disposició de qui acreditat tindrà dret, quinze rotlles de silfur, calenitat, una carreta que a l'esmentada data foren trobats al carrer de Gignàs, davant del núm. 16.

CRIDA ALS MINYONS

Per assemblar-los d'un assumpte que els interessa es conviden a presentar-se dilluns vinent, de deu a una, al Negociat Central (Quinta), d'aquest Ajuntament, les persones següents:

Panillo Alcaraz Mendillo, Manuel Castells Aixà, Baptista Cuatrecasas Muñoz, Marian Ferrer Arca, Vicens Galindo Quintana, Pere Galindo Montecinos, Francisco Guasch Pello, Melchor Jordán Puchades, Cristóbal Lora Cereza, Carme Marcan Garbí, Joan Martí i Mas, Carme Martínez Giménez, Lluís Martínez Juvé, Joan Nicolás Tomàs, Josep Pérez Klorens, Francesc Pinedo Carro, Pere Pradas Masip, Tomás Redondo Gatiérrez, Francisco Roig Bea, Josep Roselló Prat, Pere Rovira Salas, Vicens Sánchez González, Alonso Segura Verga, Valentí Solà, Laura Suspecha Bralco, Ventura Torres Ingla.

D'espectacles

ADAPTACIÓ CINEMATOGRAFICA DE «LA SIN VENTURA», NOVEL·LA DEL «CABALLERO AUDAZ»

Aquest matí s'ha passat de prova al Saló Catalana l'adaptació cinematogràfica de la novel·la «La sin ventura», del conegut escriptor espanyol «Caballero Audaz».

La pel·lícula és una meravella de fotografia. Poques vegades s'han fet a terra llibres pel·lícules com la passada aquesta matí. Els crítics pretenen tota a Catalunya i a Espanya són admirables.

L'argument de la pel·lícula queda molt bé en el càrrec d'un cine, perquè la trama sencera i melodramàtica de la novel·la sembla escrita per a un escenari.

El director de la pel·lícula, Mmes. Legrand, Guirry, MM. Ford, Saint-Bonnet i d'altres, s'han capacitat ben bé del seu paper i en fan una creació.

La pel·lícula, que ha estat passada solament per a periodistes i amics de l'escriptor, és la primera vegada que es representa.

Asegurem un èxit de públic, donat el valor cinematogràfic de la pel·lícula.

Es diu entre la gent de teatre que dintre poc al Teatre del Boix hi actuarà una notable companyia d'òpera italiana, amb elements de la terra i altres estrangers.

Creiem que a Barcelona, en aquesta època, realment mancava la tradicional òpera espanyola.

Veuem si es confirma la notícia.

Els esports

MARITIMES

El Grup Senatori celebrerà avui, a la platja de Castelldefels la IV Festa d'Atletisme.

El nombre de premis oferts i el dels inscrits, diu prou fins a quin punt seran renovats les proves que s'hi disputaran.

Lloc de reunió: Baixador del Pas-seig de Gràcia, a les cinc.

CICLISME

Carrera de tres hores a l'americana. — Aquesta tarda vindrà lloc al Velòdrom de la Unió Esportiva de Sans

Acaba de sortir

JOSEP M. JUNOY

CONFERÈNCIES DE COMBAT

Del present i de l'esdevenidor.

De l'esperit català.

El singular Arúspex de Castelló d'Empúries.

Els clàssics grecs i llatins nostrats.

L'Anti-Catalunya.

Preu: 150 ptes.

COMANDES:

EDITORIAL CATALANA, S. A. Escudellers, 10 bis, entresol.

De venda a totes les bones llibreries

la carrera de tres hores a l'americana, organitzada per la seva secció ciclística.

La carrera es disputarà per «sprints» cada quinze minuts, que seran premiats amb quatre, dos i un punt cada un. Els «sprints» de la tercera hora i a fi que la carrera es faci més interessant, seran premiats amb doble puntuació.

La carrera començarà a dos quarts de quatre, i es d'esperar que es vendrà concorregudíssima, donat el molt de temps que no s'hien donat reunions d'aquesta mena.

La Joventut Nacionalista

VISITA A LES ESCOLES DEL POBLE NOU

Formant un nombre estol d'adherents a la Joventut Nacionalista de la Lliga, es feu una visita a les importants Escoles Catalanes que funcionen al gloriós Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou.

I era bonica aquesta visita. Els propagandistes que tantes vegades han utilitzat la tribuna d'aquell Ateneu per a excitar a prosseguir el camí d'alliberament, ara, amb devoció, anaven seguint les aules i els treballs exposats, rebent una lliçó viva de labor i de cultura que li oferien els ardits catalanistes poblenovins.

Els senyors Daumas (Emili), doctor Torrell, Rovira, etc., rebieren als visitants, els quals, tot seguit, entraren a resseguir l'Exposició Escolar.

Unes pintures murals de l'Oboli es pot dir que assenyalen el marc del lloc on hi ha l'Exposició. Després, en tot detall l'ensenyament que es desprèn de la influència clàssica i refinada de l'istal de l'Oboli es fa patent

en exponents elegants que van sorgint de l'animeta dels infants.

Una ullada a les mostres caligràfiques, als mapes històrico-geogràfics, als treballs manuals, a tot dona una pressa i sensació de que ens trobem davant d'una veritable institució del d'on el ram de l'educació escolar molt hi podrien aprendre.

La rutina està exiliada d'aquestes Escoles. L'anecdota del dia serveix sovint per a una lliçó plena d'interès que permet enlairar-se als principis general.

Un exemple:

Per Santa Llúcia els nois fan castells. Després ells mateixos instal·len prades al seu local i ho venen. Tot ho administren ells. Després amb el producte s'obsequia amb un berenar als ceguts de l'Asil i cada noi afegeix a un orbi.

D'aquestes accions se'n troben alguns elements pedagògics: primer la construcció de les castells feta a estones que no destorben el funcionament de les llires classes, es fa un nucli de societat com és el llier en qual va regit per un director nomenat pels nois mateixos. Calgut ja el que és el taller reconstruïm un ordre jeràrquic fill d'ells mateixos en la venda dels objectes venuts, l'intercanvi del comerç i en els llires fan les degudes operacions de comptabilitat. Finalment en dedicar l'import de la liquidació la ceguts, ben el cristià model de la caritat, el millor a que es poden esmerçar els cabals.

I així podrien anar-se enumerant els exemples del procediment educatiu que es segueix a l'Escola esmentada.

Els individus de la Joventut Nacionalista sortiren molt satisfets de la visita i de les atencions que amb ells tingueren.

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA
10 13 AGOST 1923

LA FAMÍLIA DELS GARRIGUES

J. Pin i Soler

sinònim de bones costums i que les costums són bones on la gent són culta o menys afeccionada que el rural als béns terrestres.

Es troben naturalment, en los llogarets i masies, pobles que mai han trencat llurs devers... herens que mai han furtat a ningú ni diners, ni anomenada... Mes com farà la pagesa rica i ben cuidada, esposa de l'home que més satisfaccions pot procurar-li de quants per la vora viuen?

Les Cristines i els Muñoz o Monaldesidris són aberracions d'altres classes socials.

Lo pagès és públic tocant a la hipocrèsia.

Lo ciutadà, franc fins al cinisme. Si lo que fa el pagès sembla senzill és perquè n'amaga els ressorts. L'home en son estat natural (sen-

se renovar l'etern tema de si és originàriament dolent o bo) cercarà sempre la satisfacció de lo que ell pren per necessitat — o que ho són — i del mal com de satisfar les resultarà tot lo mal com tot lo bé, de manera que l'home sols deixarà d'ésser dolent quan perdi la possibilitat d'ésser bo... Va llarg!

L'home absolutament virtuos és lo «Santi di guix». Tal qual Déu ha fet la criatura, amb nervis, sang, calor, voluntat, moviment; aquesta serà per la força, nerviosa, colèrica, enamorada, generosa, mansa, bona, dolenta, activa, droga... I per a fer posar en joc ses tendències socials i corregir o guiar les que no ho són, s'ha anat teixint poc a poc — posant-hi cada u la seua — lo que se'n diu «civilització»; art de persuadir el més gran nombre de que tot lo que agrada no és lliet fer-ho.

Com en los llogarets hi ha menys civilització que en les gran viles, com a demés, etc., etc., etc.

Ergo...

Pagesos

«La del Alba seria» o poc menys quan l'hereuet eixí del mas del Pubill.

La tendra princesa per all armada l'acompanya fins a la porteta del corral per a despedir-lo.

Ell, eixit com un pèsol. Ella un poquet mística.

— Adéu, prenda estimada! — sospira el jove.

— Adéu — respongué la joveceta.

— Que n'ets d'encisera! — Afegí l'hereuet.

— Vés-te'n, que el sol ix — acabà la Tuïetes.

I el novell Romeo s'allunya girant-se de tant en tant per veure encara lo dolc semblant de sa Julieta adorada.

Julieta, al quedar-se sola, féu un badall que temps ha tenia començat, i sense soroll omplí un gubrollet d'aigua de l'enjup, refrescant-se cara i mans, esbandint-se els cabells, rentant-se els braços... pensant que un parell de pensaments «tot or francès» encara que «esmatat», era ben poca cosa per qui com ella tant es comprometia... Mes les promeses de l'hereuet li semblaven realitzables, i anant al capdavant de ses fantasies, es veia un dia senyora i mestressa d'aquell mas tan ric. No en vida de l'hereu, ni potser de la tia Pona, però allà! Quan els vells no hi fossin...

— Quants anys deu tenir lo Garriga?... I sa germana? És més vella que ell, me sembla! Bah! Qui ha fet avui farà demà... — I sacudint-se del tot lo plomissó com l'ocellet que surt del niu i pren lo vol, se tragué la clenxa, se lligà els cabells, se reféu gafeis i gafeies, entrà al mas, hagué lo caputxó i se n'anà a missa matinal als Pallaresos per a fer quatre becades.

L'hereuet, tot muntant lo camí vinal, anava de mica en mica amb més precaucions, puix que entre els buits de les atzavares d'on la nit anterior havia vist lo llumet, observà un ser que es bellugava.

Era un home que, veient lo fondo de les vinyes per les quines l'hereuet caminava encara fosques, creia sens dubte ésser tan poc vist com ell hi veia... I s'errava; car la claror cada

punt més forta del dia naixent illuminava, si no el seu visatge, les contornes de sa persona.

— Qui pot ser? — feia l'hereuet! — Com hi ha món que si és un espià... li engego un «tiro».

L'home desaparegué darrera les atzavares, i l'hereuet, ajupit com instintivament fa el caçador al creure's prop de la presa, s'acostà tant de l'obstacle que li amagava l'home, que aquest, veient-se'l damunt li cridà.

— Epi Hereuet! On anem tan de matí?

— Sou vos?

— Jo mateix — féu l'Anton Cirara saltant al seu costat.

— A fe que us prenia per algun enemic que fa temps me segueix los passos.

— Cabòries! Qui vols que et seguixi? No l'has pogut conèixer?

— No, però si em cau entre potes... Mireu... — i li mostrava el seu arsenal... — I l'Ajuntament? — féu l'hereuet mudant sobtadament de conversa.

— No me'n cuido... Tota la setmana els espero per a treballar, i tant lo batlle com los regidors me fan dir sempre, que tenen feina... que ja ens veurem lo diumenge... Diumenge? Si! Esperem-me. Lo diumenge tinc feina jo.

— Féu bé. No en caldria d'altra, síns que tingnéssiu de treballar los dies de festa.

— És la meua. Ells sostenen que durant la setmana han d'anar a llurs quefers... I a mi què? Lo cert és que jo els espero.

— Sense fer res...

— Fumant «cajetillas», que cada dia en buido dues, i em festiguojo. Ells

voldrien que els diumenges jo els expliqués los repartits i oficis vinyers de ciutat... A mi no m'acomoda. Pensar que un home com jo ha de raure amb gent tan atressada! I me pagadors... Cap no vol beureure, i la secretaria no hi ha un clau.

— Bé home, no us desesperen. M'ha plogut que no se'n hagi d'entendre. Qui sap lo que us espera?

— Gane! He sigut massa bebú polític, no se'n pot ser... Jo que he servit en el batelló de Gines, que he sigut «Ramancio», porter de Junqueres, vocal d'un Club republicà, etc.

— En Terrades, carn i ungla del Poble Nou va la bona, los grossos s'ho porten tot: qui ministre, qui governador, a mi ningú m'escolta i els del Club me tracten de venut, però que demano un «empleo». Amb tant com «he patit per la llibertat», tinc més guanya-pa que la secretaria, interina, encara, d'un poblet de quatre cases... Me sembla que m'escoltes...

— Si, prou; parlavau?

— Val més parlar de tu — féu el secretari amb resignació filosòfica. — Què tal la criada de cal Pubill?

— Qui us ha dit que m'hi tractés?

— saltà, cremat, l'hereuet.

— Com servia a ca teua... M'estanyia que siguis tan reservat — atorgà cap d'un moment d'entendís al·lucinat. — Ja saps que jo pels secrets...

— un pòul l'home que ha estat porter d'una presó, confident de patró grossos... Ja veus si m'en deuen de ver passat de secrets pels «cajes dels dits», però jo, mai... Perquè, al no l'honor primer que tot... si no per massa honor ara aniria a ca

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Butlletí internacional

11 d'agost de 1923

ELECTIONS
IRLANDA

Com ja saben els nostres lectors, el Parlament de l'Estat Lliure d'Irlanda ha estat dissolt. Les eleccions generals seran celebrades el dia 27 del corrent d'agost. Tots els patriotes catalans guaitaran amb un interès molt aplicable les incidències i el resultat d'aquestes eleccions, en les quals, per primera volta a Irlanda, votaran totes les persones adultes, homes i dones, que hagin complert els 21 anys. Els nous diputats seran elegits pel sistema de la representació proporcional.

Irlanda, com Polònia, ha de lluitar contra una tradició nacional de manca de sentit polític. El punt més interessant de llur reaparició com pobles lliures és si l'experiència secular haurà estat prou forta per a donar-los aquell alt sentit polític, que assegura a les nacions la llibertat i la pau. La funesta tradició que pesa damunt llur ha dificultat suara els primers passos que han donat pel nou camí. Els segles de dominació estrangera i la manca d'experiència en funcions de govern han estat obstacles importants a llur normal desenvolupament. Si ara aconseguirien vèncer aquests obstacles i superar aquella tradició, ho deuran a l'emancipada restauradora i alliberadora de llur patriotisme, al miracle creat de llur esperit nacional.

Quin serà el resultat de les eleccions irlandeses? És gairebé impossible de preveure. Sembla que el govern de l'Estat Lliure ha escollit el moment més favorable per al triomf de la seva política. Hi ha a les pàgines de l'Estat Lliure onze mil republicans. Els treballistes irlandesos, que constitueixen l'oposició parlamentària, estan dividits entre el partit «oficial», que dirigeix Thomas Johnson, i els extremitats, que acabada el famós James Larkin. El govern del senyor Cosgrave ha aconseguit restaurar a l'Estat Lliure d'Irlanda l'ordre i la pau. Ha promulgat la llei de compra de terres, que ha satisfet, en part, les aspiracions dels pagesos. Ha suscitat oficialment la qüestió de la rectificació de la frontera ulsteriana, que demanaven tots els patriotes. I quant a les dificultats d'indole financiera, amb les quals ensopaga encara la gestió de l'Estat Lliure, el govern del senyor Cosgrave pot atribuir-les, sense injustícia i sense passió, a la campanya destructora realitzada per les forces republicanes.

Però si la instauració d'un ordre a Irlanda constitueix una partida molt important en l'actiu del govern de l'Estat Lliure, els procediments que hi ha hagut d'adoptar, tal volta necessaris i inevitables, li han llevat popularitat en molts segments d'opinió. Fets com l'execució, sense sensació i a guisa de represàlies, de Rory O'Connor i els seus tres companys, usen, i és ineludible, un sentiment d'horror i repulsió. És veritat que l'actitud del govern de l'Estat Lliure fou provocada pel fanatisme i la insubmissió de les forces republicanes, que cometeren tota mena d'atropells i atemptats i mataren en una emboscada el gran cabdill nacionalista Michael Collins. És possible que la decisió i l'energia del govern de l'Estat Lliure hagin salvat Irlanda de l'anarquia, però els procediments que hi ha hagut de recórrer per assolir aquest objectiu han afeblit la seva popularitat.

Ningú no creu, però, que el govern sigui derrotat en les eleccions. Malgrat les sorpreses que podria donar el cos electoral, és probable que el govern obtingui una majoria. O una majoria absoluta, que li permeti governar amb llurs pròpies forces, o una majoria relativa, que l'obligui a cercar col·laboracions. Ningú no creu que els republicans puguin aconseguir la majoria. No l'aconseguirien en ésser elegit el Parlament suara dissolt. No és probable que l'aconseguixin quan viu encara en la memòria de tothom l'espectacle funestíssim de llurs eixorques devastacions.

Els diputats a elegir el dia 27 són 153. Sembla que per a disputar aquestes 153 actes es presentaran uns 500 candidats. Els partits als quals pertanyen aquests candidats són set o vuit. La lluita principal serà entre el govern i els republicans. Alguns candidats independents obtindran, segons sembla, els vots preferencials dels republicans o dels treballistes, en segon o tercer lloc. Els republicans, però, on no tinguin candidats propis, votaran preferentment els candidats treballistes, encara que, com nota molt oportunament el corresponsal del Times a Dublín, no són la mateixa cosa la República Gaelica que defensa Ramonn de Valera i la República del Proletariat que vol establir James Larkin. El vot de les dones constitueix una altra incògnita. Sembla que, generalment, a pagesia votaran com llurs homes, però a ciutat no. La Unió dels pagesos, que contribuï a l'aprovació de la llei de compra de terres, insinua ara la conveniència d'introduir-hi algunes esmenes. Els treballistes presenten dividits en la forma que hem explicat. Suara constitueixen l'oposició al Parlament. És probable que conservin aquesta posició. Als grups que presentaran candidats en les eleccions del dia 27 són el Partit de les Dones, per a la defensa dels interessos feministes i la pau al país, i el Partit Democràtic Nacional, constituït per petits terratiners.

Si el govern de l'Estat Lliure no aconsegueix una majoria absoluta, haurà de governar amb el concurs de diputats independents o pagesos. És completament derrotat, el poder passaria probablement a una coalició de republicans i treballistes.

Ha començat ja la propaganda electoral, que a Irlanda es realitza sempre amb molta activitat, molta energia i molta passió. El resultat de les eleccions serà interessantíssim. Tots els nacionalistes catalans hem de desitjar que el nou Parlament pugui constituir en forma definitiva un govern estable, que assegurï la pau i el treball i garanteixi el llur desenvolupament de la personalitat irlandesa fins al grau màxim de les seves possibilitats ulteriors.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

La situació al Ruhr

Dusseldorf, 11.—Un soldat que estava de sentinella fou amenaçat per un grup d'alemanys. Després de fetes les intimacions corresponents, i no sent obeït, disparà contra el grup, matant un dels individus.

Han estat augmentats en un 245 per cent els salaris de tots els minaires.

A Grefeld s'organitzà una manifestació contra la carestia de la vida. Intervingué la policia, originant-se una col·lisió de la qual resultà un manifestant mort i deu ferits.

Segons notícies d'origen alemany, els comunistes han ocupat els principals establiments industrials de la dita població, expulsant els obrers. El tumult s'ha estès a Werdnigen, on els comunistes han assaltat els edificis on està instal·lada una fabrica de productes químics.—Havas.

Lord Curzon a França

Paris, 11.—President de Londres arriba ahir tarda lord Curzon. Avui marxarà cap a Bagnolles de l'One, on romandrà uns dies per a refer-se la salut.—Havas.

Treballadors anglesos

sense feina

Londres, 11.—Segons les últimes estadístiques el nombre d'obrers en atur forçós ascendí en acabar el mes de juliol a 1.195.000, o sia 10.700 menys que la setmana precedent, i 280.278 menys que el dia 1 de gener del corrent anys.—Havas.

Les finances de Polònia

Varsòvia, 11.—El ministre de Finances ha fixat en 35.000 marcs polonesos el preu del franc or per als efectes de la comptabilitat postal i telegràfica.—Havas.

Els francesos al Marroc

Paris, 11.—Referint-se a les informacions de la premsa espanyola que acusa els francesos de crear dificultats a Espanya al Rif, els periòdics diuen que França no ha prestat ajuda de cap classe als rebels de la zona espanyola, puix a part d'interessar extraordinàriament a França que regni l'ordre en la dita regió, no s'ha tingut coneixement de la presència a Uxda de cap representant dels rifenys, ni a Axdir de cap subdit francès.

Tan sols algun individu europeu, usant cognom francès, ha anat a Alhucemas amb l'objecte de nollejar un vaixell.

Tampoc no s'ha sabut que circulïn al Rif bitllets de la Cambra de Comerç d'Oran, si bé ha de tenir-se en compte que fa algun temps els francesos que van allí donen als rifenys bitllets d'aquesta classe per al pagament dels jornals als obrers del camp.

Els periòdics afegeixen que no seria impossible que els inspiradors d'aquesta campanya antifrancesa fossin alguns alemanys residents a la regió de Melilla, els quals durant i després de la guerra fomenten continuament intrigues de caràcter antifrancès de les quals resulten de vegades les primeres víctimes alguns periòdics espanyols.—Havas.

L'enterrament

de Mr. Harding

Marion, 11.—A última hora d'ahir tingué lloc la inhumació del cadàver del president Harding. L'acte revestí gran senzillesa i es celebrà en la major intimitat, assistint-hi sols la família i alguns amics del finat.—Havas.

El comerç anglo-alemany

Londres, 11.—El «Diari Oficial» del Ministeri de Comerç, indica un augment considerable del comerç anglo-alemany.

Les xifres publicades demostren que durant els sis primers mesos de l'any actual, o sigui durant el període de l'ocupació del Ruhr, les importacions alemanyes s'han pujat a més de 17 milions de lliures esterlines, mentre que durant tot l'any de 1922, el total pujà a 26 milions i mig.

De la mateixa manera les exportacions angleses amb destinació a Alemanya durant el primer semestre de 1923, han estat de 23 milions de lliures. En tot l'any de 1922, les exportacions foren solament de 39 milions de lliures.—Havas.

Vagues a Alemanya

Berlin, 11.—Els obrers de les drassanes de vaixells comercials d'Hamburg i de dos importants establiments industrials de Lubeck sembla que tenen el propòsit de declarar-se en vaga.

També es declarà la vaga dels obrers de Norames.—Havas.

Berlin, 11.—Han estat aprovats pel Reichstag els projectes fiscals.

Els obrers dels tallers d'algunes estacions i els del Metropolità tenen el propòsit de declarar-se en vaga si no se'ls concedeixen els anticips promesos sobre llurs sous.

A conseqüència de la vaga de tipògrafs, ahir no es publicaren periòdics.

Les tarifes ferroviàries seran augmentades des del dia 20 de l'actual en un 600 per cent.—Havas.

Berlin, 11.—Ha terminat la vaga de tipògrafs. Avui s'ha reprès el treball.—Havas.

Berlin, 11.—La vaga de tipògrafs ha quedat solucionada satisfactoriament, havent-se reprès el treball aquest matí.—Havas.

La crisi política d'Alemanya

Paris, 11.—Comuniquen de Berlin als periòdics que ahir vespre es reuniren els caps de partit per a tractar de la constitució d'un nou Gabinet.

Es considera imminent la dimissió del Govern, a conseqüència de la negativa dels socialistes, que persisteixen a anunciar que votaran la moció de desconfiança en el Govern.

S'indica el senyor Stresemann com a futur canceller.

En els cirkels polítics i parlamentaris hi regna gran agitació.

Ignorant l'agitació regna entre el poble. La població que treballa a les fàbriques situades al Nord de Berlin ha issat la bandera roja amb l'estrella sovietista.

A última hora de la tarda els comunistes assaltaren materialment el Reichstag reclamant energicament la dimissió del canceller Cuno. Les tropes ocupen els embeïtorns del palau del Reichstag.—Havas.

Berlin, 11.—Al Reichstag el diputat el canceller senyor Cuno a mantenir el Govern en termes violents, censurant durament la política desenrotllada per la gran indústria de la conca del Ruhr, dient finalment que el Govern del Reich havia de capitular davant la gravetat de la situació.

Al mateix temps, la fracció comunista del Reichstag presentà una moció de desconfiança vers el Govern.

Un orador ultranacionalista exhortà el canceller senyor Cuno a mantenir-se ferm en la seva acció.

El ministre de l'Alimentació parlà a continuació i declarà que Alemanya comptava en l'actualitat amb queviures suficients per a les seves necessitats.

Tots els partits governamentals, menys els socialistes, s'adheriren després als projectes del Govern.

Finalment el Reichstag aprovà una moció autoritzant al Govern per acunyar monedes d'alumini que valdran un milió de marcs.

En la sessió del dilluns es procedirà a la votació de la moció presentada pels comunistes.—Havas.

Berlin, 11.—Un decret publicat pel president Ebert, prescriu castigs que podran arribar fins a la suspensió per un període de sis mesos, dels diaris i publicacions que facin campanya en pro de la prescripció o modificació del règim republicà.

Per als directores o col·laboradors de les revistes o diaris condemnats, s'imposen penes de presó i multes, i si es tracta de subdits estrangers, la pena d'expulsió.—Havas.

Berlin, 11.—Amb motiu de la festa del quart aniversari de la Constitució que se celebra avui, el president Ebert ha publicat una proclama dirigida al poble alemany, declarant que Alemanya no ven arribar, en les difícils circumstàncies que travessa, ni socors ni protecció, i que no ha de comptar amb ningú, només que amb ella mateixa.—Havas.

La inseguretat a Xina

Pekin, 11.—El Cos diplomàtic ha ramés al ministre de Negocis Estrangers, una nota reclamant danyes i perjudicis a favor de les víctimes del crim del tran de Jisheng, garanties per al futur i sancions contra els funcionaris culpables.—Havas.

Col·lisió a Roma

Roma, 11.—El diari «Il Messaggero» diu que en una violenta col·lisió ocorreguda en el barri de Trastevere, entre feixistes i element subversius, resultà mort un feixista i una noia ferida.—Havas.

El patriarca Tikhon

Riga, 11.—La lliberació del patriarca Tikhon, ha donat al prelat una popularitat que ha sorprès a la premsa soviètica. Els periòdics del Govern han començat una forta campanya contra el patriarca.

Segons els periòdics russos, els adherits a l'església reformada, continuen expulsant de les esglésies de Moscou als fidels addictes al prelat.

El periòdic «Izvestia», escriu que és precis ressuscitar l'assumpte del patriarca Tikhon. La seva presència en les esglésies, afegeix el diari oficial, atrau nombrosos concurs de poble. Aquesta influència preponderant del patriarca, podria un dia ésser un gran ajut per als elements monàquics.—Havas.

L'assassinat d'En Pancho Villa

Méxic, 11.—Ha estat detingut el diputat senyor Salas, acusat d'haver dirigit l'assassinat del general Pancho Villa.—Havas.

Atenes, 11.—Es desment oficialment el rumor d'haver esdevingut a Salònia, un moviment de caràcter monàquic de protesta contra els republicans. Es tracta solament d'una petita manifestació obrera contra els especuladors.—Havas.

Anglaterra discuteix ara la legalitat de l'ocupació del Ruhr

Londres, 11.—La premsa d'aquesta capital, diu que la nota anglesa a França i Bèlgica discuteix amb extensió la legalitat de l'ocupació del Ruhr.—Havas.

Crisi probable a Alemanya

Berlin, 11.—Durant la sessió del Reichstag, els socialistes han votat una moció de desconfiança en el Govern.

Es creu imminent el plantejament de la crisi.

Amb tal motiu, hi ha a aquesta capital un veritable pànic.

Es parla ja de vaga general, i fins d'una possible guerra civil.

El malestar entre les masses obreres és grandíssim, i els caps socialistes ja es veuen en la impossibilitat de contrarestar l'agitació que van sembrant els comunistes.—Havas.

Berlin, 11.—La situació política resulta en extrem confosa.

El partit populista arriba fins a preveure la conveniència d'establir una intel·ligència directa amb França i que sigui enderrocat el senyor Cuno amb el seu Govern.—Havas.

Crisi de la moneda alemanya

Berlin, 11.—Tancat ahir al matí el Banc de l'Imperi, a conseqüència de la suspensió de l'emissió de bitllets, els altres Bancs es negaren a efectuar pagaments havent la policia de dissoldre els milers i milers de persones establiment. La impressió de bitllets que formaven cua en espera de canviar o cobrar, a les portes dels dits es repregué a la tarda, a última hora.—Havas.

Dusseldorf, 11.—La terrible crisi actual de numerari que fa impossibles les transaccions, afecta d'una manera molt especial a la regió del Ruhr, on els patrons miners esperen amb impaciència cada vegada major i fins amb airades protestes, contra el retardament en facilitar-los, els nous bitllets de 5, 10 i 20 milions de marcs, anunciats pel Banc de l'Imperi.—Havas.

A l'Universitat de Gant

Brusselles, 11.—La Lliga nacional de defensa de la Universitat de Gant ha fundat una escola d'altis estudis francesos a Gant i ha organitzat classes de francès en les escoles dels pobles.—Havas.

La calor apreta a l'Àfrica

Casablanca, 11.—Es fa sentir un intens calor en tot el Marroc.

A Marrakech el termòmetre ha arribat a marcar 52 graus a l'ombra.—Havas.

Comentant un article

PER MAL CAMÍ

HEM estat, tots aquests dies, dubtant entre si haviem de callar— davant l'article que publicà el passat diumenge *La Publicitat*, amb el títol *El cas de l'Exposició*— o si era el nostre deure recollir-lo i oposar-hi els comentaris que ens dicta la nostra consciència. Per fi ens hem decidit per això darrer. Les paraules que anem a escriure són, doncs, serenes i reflexives, ja que, sobre obeir a conviccions ben arrelades en nosaltres, han estat pensades durant alguns dies. Voldríem que les meditessin tots els nacionalistes i que fessin examen de consciència per veure si se senten acusats d'un pecat pel qual sempre ha sentit certa predisposició el nostre poble: el de la maledicència.

La murmuració, el «retallar», el «treure's la pell» els uns als altres, és ocupació a què massa sovint ens lliurem. I quan ens referim a homes que ocupen càrrecs públics, el mal puja extraordinàriament de grau. Aquelles frases: «alguna cosa en deu treure», «tots són iguals» i altres per l'estil, denoten un estat malsà d'esperit en el poble, que sembla no voler creure que pugui haver-hi qui ocupi un càrrec públic amb austeritat i amb dignitat i amb patriotisme, atent sols a servir el bé general, amb absolut desinterès.

Llançada la gent per aquest pendent, no es detura davant de res ni de ningú. Amb una facilitat veritablement esfereïdora dona crèdit a totes les murmuracions, a totes les xafarderies, a totes les calúmies.

Això ve succeint, principalment, en el que fa referència a l'Ajuntament d'aquesta ciutat. Sobre els homes que passen per aquella casa ha semblat que volgués esbravar-s'hi en tot temps aquest esperit de maledicència de què parlàvem i una gran part del poble s'ha mostrat sempre disposada a donar crèdit a tot el que en aquest sentit es digués.

Venturosament, reaccionant contra aquella predisposició, no deixant-se emportar per aquell corrent, hi havia fins ara una part de Catalunya que havia establert una línia divisòria ben marcada que separava els homes que exercien càrrecs públics, principalment en l'Ajuntament de Barcelona. I al costat en què es comprenien els homes honrats, els que es consideraven exclosos d'aquells anatemes i censures, s'hi posaven sempre els nacionalistes. Mil proves han donat, els nostres homes, d'ésser mereixedors d'aquesta distinció! Desgraciats de nosaltres que tal distinció no existís, que potser ja podríem renunciar a pensar en la llibertat de Catalunya!

L'article de *La Publicitat* a què ens referim sembla voler destruir aquest estat de consciència que hi havia, principalment entre l'estol immens dels nacionalistes, i per això el considerem d'una gravetat extraordinària.

No content, el nostre confrare, amb aprofitar cada dia una ocasió o altra per a posar en dubte o per negar el nacionalisme dels afiliats a la Lliga— com si fóssim massa els nacionalistes i ja ens féssim nosa els uns als altres! —, sembla ara complaure's a posar-ne en dubte la moralitat. I si allò primer ja han vist els nostres llegidors que ens hem acostumat a fer veure que no ho hem llegit — així no es podrà dir que hi ha baralles entre els nacionalistes —, això últim creiem que no ho podem deixar passar sense la protesta més formal i solemne. En l'article de referència, a propòsit de l'Exposició, recollint les murmuracions del carrer, acceptant el que diuen certs diaris que tothom coneix i dels quals cap polític solvent fa cas, parla *La Publicitat* de l'orgia de sous i de gratificacions i el desgabell d'emprèstits i d'obres i de la repartidora de càrrecs, contractes, sous, gratificacions i comissions. Tot això per a relacionar-ho amb les dimissions d'alguns dels membres de la Junta i per a poder dir que només queden en el lloc directiu de l'Exposició alguns radicals més o menys borbònics i alguns regionalistes no pas dels de més prestigi.

Nosaltres volem dir als amics que redacten *La Publicitat* i, sobretot, als directors de la política que aquest diari representa, que un article com el que comentem fa un mal positiu a l'obra de l'Exposició, fa un mal positiu als homes de la Lliga Regionalista que hi intervenen i fa un mal positiu, sobretot, a Catalunya.

La Publicitat tenia el deure, abans d'escriure son article, de comprovar si tot allò que consignava de l'orgia i la repartidora és veritat o és una nova manifestació d'aquell esperit de maledicència a què ens hem referit i que fa que amb una lleugeresa inconcebible es formin aquestes boles que van rodant rodant i que van engrandint-se mentre roden. *La Publicitat* tenia el deure d'assabentar-se de la participació que els homes d'Acció Catalana han tingut en els acords bàsics pels quals es regula l'Exposició i en treballs relacionats amb ella i, sobretot, en l'emprèstit que realitzà l'Ajuntament per a portar-la a cap.

Si s'hagués pres aquesta molèstia, el nostre confrare s'hauria convençut que en l'Exposició no hi passen les coses que diu i s'hauria abtingut d'escriure son article en el qual, degut a aquella participació a què ens referim, vénen també censurats els homes d'Acció Catalana.

Aquest procediment hem seguit nosaltres, aquests dies, en un cas semblant. Ha començat a córrer per Barcelona, a rodar amb velocitat vertiginosa, essent recollida i comentada per tothom, la notícia d'un gran negoci que anava a realitzar l'Ajuntament i que

s'explicava amb tota classe de detalls. El cas, segons es deia, era que havent-se demanat a la Corporació municipal que subvencionés amb un milió de pessetes les obres del Palau Reial de Pedralbes i volent els regidors accedir-hi, però no atrevint-se a fer-ho obertament, s'havia convingut adjudicar les obres de l'allargament de la Diagonal a una determinada empresa, per un pressupost en el qual venia sobre els preus normals un recàrrec que pujava en conjunt al dit milió de pessetes, amb el ben entès que aquella empresa lliuraria aquesta quantitat als iniciadors de les obres del Palau. En aquesta fórmula — sempre segons el rumor — hi havien convingut tots els elements de l'Ajuntament, inclosos els d'Acció Catalana. I així havia de creure's, de ser certa la cosa, puix que ningú hi havia fet oposició ni havia votat en contra. Nosaltres — assabentats del rumor — hem volgut comprovar-ne la certesa o la inexactitud, i avui podem afirmar, sense cap por d'ésser desmentits, que tot el que es diu a propòsit d'aquest assumpte és completament fals i que els preus a què està calculada l'obra de referència són els mateixos a què es calculen totes les altres obres, cosa que li és ben fàcil de comprovar a tot aquell qui vulgui pendre's la molèstia que nosaltres ens hem pres, i que ben poca molèstia és, i per altra part obligada, quan honradament es vol servir l'interès públic.

La Publicitat havia d'haver fet això en el que fa referència a l'Exposició i, en tot cas, els directors d'Acció Catalana havien de plantejar el problema a l'Ajuntament, que és el patró de l'Exposició i el veritable responsable, on hi ha contestació i rèplica, on se sent el pro i el contra i es donen elements de judici, cosa que no succeeix amb un article de diari, que queda en peu i incontestat, produint tot son efecte, puix que, encara que es contesti des d'un altre diari, són els que s'assabenten de la contesta elements diferents dels que llegiren l'acusació.

Què succeirà si no anem amb més compte? On arribarem? *La Publicitat* recull tot el que es diu sobre l'Exposició, per a fer-ne, encara que sigui indirectament, una acusació als nacionalistes de la Lliga, no servint-li pas d'excusa, sinó, pel contrari, agreujant el cas, la distinció que vol fer entre regionalistes de més prestigi i regionalistes de menys prestigi, puix en qüestions d'aquesta índole no hi ha graus, i o es té tot el prestigi o no se'n té gens.

Què diria *La Publicitat* i, sobretot, què diria Catalunya, si nosaltres, imitant aquell procediment, recollíssim també tot el que es diu sobre la tasca de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament, mentre fou regida pels regidors d'Acció Catalana, i repetíssim el que afirmen aquells mateixos elements dels quals *La Publicitat* ha recollit els rumors sobre l'Exposició, o sigui, que allò fou igualment una orgia de sous i de gratificacions i d'obres i una repartidora de càrrecs i contractes i comissions?

On aniríem a parar, repetim, si empenem aquesta carrera? Si els homes d'una tendència ens dedicàvem a destruir el prestigi dels homes de l'altra tendència, quins prestigis li deixariem a Catalunya? No han pensat els homes d'Acció Catalana, nous en la política, que així que hagin actuat un xic seran objecte de les mateixes acusacions que es fan als homes de la Lliga, després de vint-i-cinc anys que exerceixen acció de govern i intervenen en Corporacions populars? Com podran rebutjar la maledicència quan es dirigeixi contra d'ells, si ara en donen exemple?

I ara, parlem concretament del cas de l'Exposició. L'acord de realitzar-la fou pres per la representació de totes les forces vives i socials de la nostra terra; essent, per tant, un compromís d'honor dels catalans. Per altra part, tothom creu que, de portar-se a cap amb èxit, n'han de resultar positius avantatges, de tots els ordres, per a Catalunya, *amples guanys espirituals i materials*.

Així, doncs, si ningú té dret a creure l'Exposició cosa seva, tampoc té dret ningú a considerar-la cosa dels altres. Ens ha d'interessar a tots per un igual; no hi ha dret a jugar-hi a política.

Es un fet cert que hi ha hagut algunes dimissions d'individus de la Junta de l'Exposició, dimissions que obeeixen a causes diverses. Això planteja el problema de la necessitat de la reorganització del dit organisme, problema que creiem que ha de tractar-se i resoldre's així que, passades les fortes calors i la dispersió que porten, es restableixi la vida ciutadana. Quan arribi aquell moment, ha de portar-se a cap la dita reorganització, fent que hi hagi en el dit organisme directiu tots els que deguin ser-hi, fent que no hi hagi ningú que no hi degui ser.

No ha de fer-se cap cas de campanyes periodístiques realitzades amb l'evident finalitat d'aconseguir entrada en el dit organisme, ni ha d'ésser lícit, tampoc, adoptar la postura de no voler-hi ser de cap manera. Que aquests càrrecs que participen d'honor i d'obligació, que són mig distinció i mig càrrega, ni se solliciten ni es rebutgen.

I que tots mirem l'Exposició com a obra de caràcter nacional i, per tant, ben enfora de les lluites de la política.

La Publicitat, l'altre dia, comentant un estudi de Robert de Traz, en què es fa l'apologia de la petita Suècia, deia: «Els suecs són bons patriotes. No dubten àdhuc en les converses particulars a expressar llur afecte al país. La vida pública no està enverinada per malfiances i conflictes personals. Malgrat les diferències d'opinió, la gent, sigui del partit o de l'estament més divergent, s'entenen quan hom tracta de realitzar una obra de caràcter nacional: l'Exposició de Gothenburg, la Casa de la Ciutat d'Estocolm, etc.»

Per què no podem fer el mateix aquí, almenys tots els que estimem Catalunya per damunt de tot?

Breviari crític

EN DEFENSA D'UNA ACADEMIA

II

Mostrada la meua afirmació sobre la desnacionalització de la cultura intel·lectual en l'Acadèmia al segle XVIII, em manca demostrar que en aquesta afirmació no hi ha ni l'ombra d'una injúria o d'un ultratge, com pretén el senyor Carreras Candi. La simple constatació d'un fet, d'una veritat, no constitueix mai cap ofensa, quan la intenció d'ofendre no guia aquella constatació. El senyor Carreras es mostra ofès perquè he presentat l'Acadèmia de Bones Lletres en aquells temps com una font de desnacionalització de la nostra vida espiritual. No he afirmat, però, que fos l'única ni la principal. Entre altres assenyalo en el meu «Manual», una altra institució del mateix caràcter de l'Acadèmia: la Universitat de Cervera. El senyor Carreras es planya que jo no faci extensives a l'Acadèmia les circumstàncies atenuants que trobo a l'acció desnacionalitzadora de la Universitat de Cervera. Jo sols em permetre insinuar al senyor Carreras una observació que impossibilita d'aplicar aquelles atenuants a l'Acadèmia. La Universitat de Cervera fou creada per una imposició del despotisme: la seva obra castellanyadora era, doncs, quelcom de fatal, car estava latent en el seu mateix origen. En canvi, l'Acadèmia de Bones Lletres, continuadora d'una altra institució anterior a l'adveniment de Felip V, adoptada com a llengua oficial el castellà i emprèngh la seva obra castellanyadora sense cap pressió oficial, sinó per llure i espontània iniciativa. No oblidí el senyor Carreras que en el meu «Manual» no hi ha un mot de repriminació ni de reconvenió contra aquest fet. Faig una pura constatació. I realment l'Acadèmia, el mateix que la Universitat cerverina, no podien fer altra cosa que encarnar l'esperit de la cultura universal d'aquella època, oposada a tota manifestació de particularisme nacional. L'Acadèmia ja va fer prou en preparar els camins de la Renaixença amb la passió de la Història, que la dominà, com domina tota la cultura intel·lectual d'aquell segle. El senyor Carreras em retruë no haver dit això en el «Manual». Doncs bé; ara ho dic, i l'omissió no té una tan gran importància que doni dret al meu crític a atribuir-ho a malvolença i desig d'ofendre.

L'Acadèmia representà al segle XVIII el paper que fatalment havia de representar. Per molt greu que li sapiga al senyor Carreras, el seu paper no fou el d'una fervent protectora de la llengua, de la literatura i de la cultura específicament catalanes, ans tot al contrari. Deixi en pau l'il·lustre acadèmic aquelles fredes cendres de la literatura catalana que els seus antecessors es dignaren ventar de temps en temps per treure'n alguna espurna escadussera i fonedissa! Si de les Acadèmies han de sortir atacs tan immotivats i tan mancats de comprensió i de simpatia intel·lectual com el que suara m'ha estat adreçat, cregu'm el senyor Carreras que encara em farà posar a la meua sepultura aquell famós epitafi de Piron:

«Ci-gît Piron, qui ne fut rien
Pas même académicien.»

M. de MONTOLIU

De Societat

A últims d'agost surt cap a França, Suïssa i Bèlgica la doctora Quadras Bordes, en companyia de la seva mare, la senyora de Bordes de Quadras.

FIVE

Necrològica

El distingit notari de Barcelona N'Antoni Llampallas i Alsina ha mort.

Baró recte, tota la gent que en ell havia dipositat la confiança, es dolrà de la desaparició del zelós dipositiari de la fe pública.

D. E. P. i rebí la seva família, especialment el seu fill, el nostre volgut amic l'advocat En Narcís Llampallas l'expressió del nostre condol.

CANDIDATURA NACIONALISTA

Districte de Granollers-Badalona

Elecció de Diputat a Corts

JOSEP M.ª TRIAS DE BES

ADVOCAT I CATEDRÀTIC

Segueix la comèdia

HAN acabat els Consells de Ministres en els quals els polítics de la concentració liberal han examinat el problema del Marroc.

Hi havia diferents camins a seguir, diverses solucions a adoptar. Els ministres de la concentració liberal no aconseguiren posar-se d'acord sobre cap de les solucions possibles. I per tal que la divergència d'opinions no tingués el corollari natural d'una crisi, el govern no ha triat cap solució. Aquest és el fet.

Davant del problema del Marroc, que per cap altre país no fóra un problema, el govern espanyol podia adoptar diverses actituds. La concentració liberal ha decidit no adoptar-ne cap.

Torna, doncs, a imperar el sistema de l'ajornament, la política de perdre el temps, amb la illusió enganyosa que el guanyen.

Segueix la comèdia. Segueix governant un govern que ni té un pensament sobre els problemes plantejats ni la voluntat de resoldre'ls. Segueix al poder un govern que hi puja amb el compromís de resoldre el problema del Marroc i fer efectives les responsabilitats. Quant a les responsabilitats ha reeixit a trobar aquest truc de la Comissió, en el qual ja ningú no creu. Quant al problema del Marroc, ha aconseguit, com notàvem suau, reunir tots els aspectes objeccionables de totes les solucions possibles en una barreja fantàstica. No en tenen ells la culpa, sinó el país que ho tolera.

Catalunya, víctima d'aquesta concepció arbitrària de l'honestat política i de la funció de govern, se sent cada volta més allunyada de tot allò. Els governs de Madrid no ho venen. Qualque dia els sorprendran els esclats reveladors dels esdeveniments.

Moltes vegades hem repetit que el nostre problema és un problema de govern propi, no de bon govern. Però el mal govern dels polítics centralistes crearia el nostre problema encara que no existís. La ficció, l'artifici, la comèdia de la política madrilenya promoueixen a Catalunya ira i fàstic. I el que no faci la consciència nacional desvetllada del nostre poble ho farà el més elemental instint de conservació.

Les altres terres d'Espanya sembla que es resignen a aquest règim convencional, a la continuació d'aquesta comèdia. Catalunya, no.

I pensin, tots els qui a Madrid i en altres terres d'Espanya guen preocupar-se'n, en les conseqüències fatals d'aquest estat d'esperit i d'aquesta realitat colpidora.

Polítiques

EL CASAL CATALÀ DE LA BORDETA

El Casal Català de la Bordeta, la missió del qual és fomentar les Escoles que té establertes perquè siguin seus deixebles uns decidits camions de la llibertat de la nostra terra, ha constituït la seva Junta Directiva en la següent forma:

President, En Josep Cuyàs; vice-president, N'Esteve Daura; secretari, En Joan Erra; vice-secretari, N'Isidre Juanico; caixer, En Francesc Tarré; comptador, En Bartomeu Bertran; bibliotecari, N'Antoni Prats; vocals, N'Agustí Solà, En Tomàs Mosquera, En Joan Illa i En Joan Ferré. Comissió d'Escoles: President, En Bartomeu Bertran; caixer, En Francesc Tarré; secretari, En Joan Illa; vocals, N'Isidre Juanico, En Francesc Cortadella, En Grau Jané, En Pau Odena i En Joan Ferré.

CONFERENCIA

N'Antoni Rovira i Virgili ha donat una conferència a l'Ateneu Llibertat. Fou presentat per En Tomàs Iduarte. Tractà l'orador de les forces polítiques de Catalunya. Criticà els diferents partits catalans i excelsà l'acció d'Acció Catalana. Fou aplaudit.

MORT D'UN TRADICIONALISTA

Ha mort a Santa Coloma de Far-

nès el conegut carlista En Ramon Marsal, que havia lluitat en la passada guerra civil.

Quan acabà la campanya era comandant. El Govern li oferí un lloc a l'exèrcit de Cuba, reconeixent-li la seva graduació, però Marsal rebutjà.

El Sometent

S'ha concedit la medalla de la Constància als següents sometentistes:

Subcaporal de districte de Badalona En Ramon Trias Pérez; individu de La Salut En Victòria Parés Rosell; caporal de districte d'Hostalric En Joan Ferrer Roca i individus del mateix lloc En Joan Frigola Gené i En Salvador Rovira Carreras, i subcaporal de partit de Tremp En Ramon Canel Cairó.

Els Pomells de Joventut

El passat divendres tingué lloc a la veïna ciutat de Badalona, i al gran local del Cine Nou, una festa pomellista.

En la dita festa fou convidat l'Esbart Català de Dansaires d'aquesta ciutat, dirigit pel seu director En Felip Blasco.

El senyor Llansà, director musical de l'Esbart, acompanyà amb el seu acostumat concert els balls executats, obligant el públic que emplenava el local, a repetir el «Ball de Montanyes».

La distingida concurrència, se'n va dur gràt record de tant simpàtica festa. La nostra felicitació als organitzadors.

Les Idees i les Imatges

VALORACIÓ CONJUNTA DE L'ABSTRACTE I DEL CONCRET EN POESIA (1)

L'abstracte assolirà el seu valor màxim estètic en tant que depuració del concret.

El concret, per la seva banda, sense la clarificació abstracte resta desvalorat, estèticament parlant.

L'abstracte abstracte, és un problema d'àlgebra: una ciència.

El concret concret, és un problema de biologia: una altra ciència.

L'abstracte i el concret — en harmonia acord — completant-se mutualment, avalorant-se mutualment, superant-se mutuament, és el veritable problema de la poesia: això és, el gran art.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) Vegi's el nostre esvat al marge d'una contesa poètica, a LA VEU DE CATALUNYA, data 19 del mes passat de juliol.

Dietari històric

12 d'agost de 1823

EL REGIM ABSOLUTISTA CANVIA A BARCELONA EL NOM DE LA «PLAZA DE LA CONSTITUCIÓ» PEL DE «PLAZA DELS PORCS».

Ara fa cent anys, gràcies als cent mil fills de Sant Lluís, comandats pel duc d'Angulema, s'abolí el règim constitucional vigent des de 1820, i es substituï per l'absolutisme. L'actual Plaça de Palau, tenint en compte que des del terradell de l'lotja fou proclamada el règim liberal, s'anomena «de la Constitució», i en aquell període, durant la capitania general de Pere Villacampa, una comissió de l'Ajuntament, reunida amb una «Junta patriòtica», tractà d'erigir en la dita plaça un monument dedicat al general Lluís Lacy, qui fou afusellat per mantenir les idees constitucionals.

En Villacampa acceptà la idea, manant alzar els plans, que aprovà el Govern, nomenant per a realitzar-los, al coronel Josep Massanès, pare de la poetessa Josepa Massanès de González.

Començaren les obres en 1822, essent capità general el marquès de Castellós, tirant-se a terra les antigues portes, fent-se un tancat i unes portes provisionals, pagant-ho tot amb la recaptació feta per la comissió que volia honorar el record de Lacy.

En altres ocasions havem parlat dels diversos projectes d'ampliació de la plaça. En la que ens ocupa, cal recordar que, remuntada Barcelona als absolutistes francesos, es volgué menyspreciar el nom que havia dut durant el règim constitucional. Els realistes tingueren una pensada: van convertir el tancat en lloc de venda de bestiar porquí, i com al·lusió als liberals, es posà un rètol gros que deia: «Plaça dels Porcs».

I en aquella plaça, l'any 1827, amb motiu de la vinguda de Ferran VII, el comte d'Espanya, com un acte d'adulació o perquè es recordés qui regnava durant la persecució que contra féu col·locar l'estatua del Monarca, com a desafiament del poble. Ja poc recordàvem com el furor del poble ensorrà aquell monument en dies de convulsió política.

ESPIGOLAIRE

Sardanes

Avui, diumenge, dia 12 d'agost. Tibidabo. — A la plaça de dalt. Còpia, Catalunya. — Plaça de Cass la Ciutat. Badalona. — La Principal Barcelonina. Còpia, La Principal Barcelonina. Carrers València i Arribau. Agrupació sardanista «Nou Esclat». Còpia, Barcelona. Carrer Asagonsadors. Grup Sardanista Nou Esclat. Còpia, Barcelona.

Demà, diumenge, dia 13 d'agost. MATI. — Clot. — Carrer Igualtat (entre els de València i Mallorca). Còpia, Barcelona. Sans. — Passatge del Círcol de Sans. Pomell de Joventut «Espigues Catalanes». Còpia, Catalunya. Sant Andreu. — Carrer Pons i Gallarza. Còpia, Catalunya. Molins de Rei. — Còpia, Barcelona.

De Madrid estant

Altra vegada la Fatalitat?

FA ja algunes setmanes, en parlar-se del nomenament del general Martínez Anido per a la Comandància general de Melilla, un ministre espanyol, preguntat pels periodistes, digué que tal designació significaria un canvi de política i que, per tant, no podia ésser feta, afegint que, cas que es fes, importaria, altrament, la seva dimissió.

Doncs bé: el nomenament es féu i aquell ministre, que era el d'Estat, Excm. Sr. Alba, no ha pas dimitit encara. Potser cal anar a cercar en aquest fet un xic llunyà la primera arrel de tot el que ara s'està esdevenint.

Perquè aquella nominació d'En Martínez Anido apareix ben simptomàtica i reveladora, feta immediatament després de les declaracions pacifistes del Govern, contra la seva opinió i en contradicció amb el seu criteri de Protectorat.

Bé que mal, el Govern es va anar treient les dificultats del davant amb aquella habilitat casolana, tan característica de la política espanyola, escanyada a força d'habilitats. Una habilitat d'aprenent de callígraf que treu la llengua esmerçant a recedir a dominar l'iturzeta o que tot just arriba, com el noi ingenu, a amagar-se la cigarreta encesa a la butxaca.

Naturalment; no triga gaire a delatar-lo el fum i el socarrim, Ara som en aquest punt. Darrera de quasi totes les facècies de la política espanyola, fa algun temps que es troba una mena d'habilitat de noi que presum d'entremaliat.

El moment actual és ben expressiu.

Ahir, aniversari de la rendició de Mont-Arruit i de la mort vergonyosa de tres mil soldats espanyols, havia de celebrar-se — com es celebrà — un Consell de Ministres, en el qual, segons declaracions oficials i oficioses, no s'havia de fer altra cosa que de liberar respecte a ço que calia fer al Marroc un cop refusat unànimement (aquesta unanimitat costà els seus treballs) el projecte d'anar a Alhucemas, preconitzat per En Martínez Anido.

Es a dir que el Govern, escoltant — tot val a dir-ho — el veritable desig de l'opinió, s'havia desentès de tot el que significués aventura bel·licosa i anava a emprendre altres viaranyes.

Però... No pogué el Govern amagar la sorpresa que li produí la vinguda de don Alfons, des de Santander. Segons sembla, el Govern no li havia fet cap indicació respecte a aquest viatge, que es deu a exclusiva iniciativa reial.

Com és natural, el marquès d'Alhucemas féu, al matí, una visita a la plaça d'Orient.

Al cap d'unes hores començà a escatir-se que les coses eren canviades. I quan, després dels Consells anteriors, s'era esvaïda tota temença de crisi, es tornà a parlar de crisi total. De manera que quelcom s'havia produït que anava plenament i directament contra aquella opinió del Govern palesada amb unanimitat.

El paper Martínez Anido pujava misteriosament i el Govern es trobava davant d'un dilema que convertia planerament en històric el Consell d'ahir a la tarda.

Ja sabem, però, com es resol a Espanya ço que s'anomena històric.

Ben clara era la ruta i la crisi venia a ésser l'única dignitat possible. No era moment de deixar ben a la vista la Fatalitat irresponsable?

Sembla que una vegada més el Govern vacillà. I del Consell d'ahir, tot fent constar que no deliberà, el Govern n'ha sortit, per mor de la seva indecisió, encara més desprestigiada. Això vol dir que s'ha superat a si mateix.

Als dos anys justos del fet terrible de la rendició de Mont-Arruit tornaven els polítics — en aquest moment de responsabilitats — a deixar el camí lliure a la Fatalitat. Ni que fossin l'Abd-el-Krim!

Ara, tenen el dia d'avui per a preparar la conxorxa. No ens estranyaria massa que tots els pacifismes anessin en orris i que, a exemple del senyor Alba, en l'ocasió que hem recordat, tots els ministres — els de la unanimitat en el refús del projecte Martínez Anido, que ara sembla ésser també el del Comissari civil senyor Silvela — acordessin sacrificar-se una vegada més.

En fi de comptes, sempre hi haurà temps, quan les noves horrors clamin venjança, de donar-ne la culpa a la Fatalitat. A aquesta Fatalitat a qui tots són amatents a tapar-li la cara. Però — seguint l'exemple esbossat — el qui presum prou li veiem per la fumarola que se n'aixeca que és amagat — agafat in fragranti la cigarreta a la butxaca.

Però, encara no se n'ha adonat la Comissió dels 21 que està en ridícul?

RAFAEL MARQUINA

10-VIII-23.

TARDA. — Esbart Folklore i la seva delegació a Gavà. Festa folklòrica a l'envelat de Sant Clement del Llobregat «Unió Agrícola». 34 dansaires. Còpia, La Principal de Santa Coloma de Farnès. Carrers Tamarit i Urgell. Grup Sardanista Nou Esclat. Còpia, Barcelona. Turó Park. — Còpia, Barcelona. Hospital del Llobregat. — Rambla Oliveres. Còpia, Catalunya. NIT. — Sans. — Carrer Galileo. Còpia, La Principal Barcelonina.

Sarrià. — Plaça Prat de la Riba. Còpia, Barcelona. Poblet. — Foment Sardanista. Carrers de València i Marina.

Avui, a les cinc de la tarda, a la plaça d'En Rius i Tauler. Còpia, La Principal Barcelonina.

Carrer de Tamarit, davant del Bar «Amigós». A les deu de la nit. Grup Sardanista «Nou Esclat». Per la còpia Barcelona.

LES TERRES CATALANES

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Diverses noves

El ministre de Foment ha autoritzat, sense subhasta, diverses obres de reforç als dics de Palamós i Sant Feliu de Guíxols.

Avui hi ha hagut una alarma al mercat per haver un gos mossegat a un altre. La gent l'ha cregut ràbiol i ha corregut, quedant viandes per terra i taules tombades.

Al mercat de bestiar han entrat 840 capes, recaptant-se 138 pessetes.

Al Pla de Roset, del terme de Cervià de Ter, ha estat trobat carbonitzat el cadàver d'un home de 70 anys, nomenat Josep Gel i Fornell. Hom creu que estava cremant brossa i el fum li ocasionà un treball que li impedí fugir del foc.

A Batet es farà un concurs per a nomenar el secretari de l'Ajuntament amb el sou de 2.000 pessetes, podent sol·licitar-se el càrrec durant 30 dies.

S'annuncia la subhasta de 280 plantans dels quadres prop del jardí de la Devesa, per 7.500 pessetes.

SABADELL

Atracament frustrat

A dos quarts d'una de la nit pujava per la Rambla, en direcció al seu domicili, carrer Travessa Illa, el jove de 22 anys Francesc Font, quan advertí que al carrer de Sant Joan el seguien dos subjectes.

A poc, i en arribar a la cantonada del carrer de Sant Josep, els dits individus, que portaven ulleres blaves, se li llençaren al damunt el subjecte per l'americana i per un braç li provaren de treure-li el dinar que duia a la butxaca de la revòlvera, sense aconseguir-ho.

A curta distància estava el vigilant, que, en notar l'escena, es dirigí als atracadors, que es donaren a la fuga, i a pocs metres feren dos disparos que, afortunadament, no feriren a ningú, segurantment per portar armes antiquades.

Avissada la policia, acudí immediatament, donant una batuda pels voltants, sense resultat, i a poc la guàrdia civil cooperà amb interès en les recerques que es prolongaren fins a la matinada, sense que fins ara hagin donat resultat.

El Parc de Martorelles

Les institucions d'ensenyament creades per l'Ajuntament de Barcelona són uns bells èxits en la gran tasca que realitza encarrilada tota al perfeccionament de la nostra cultura. Havent pogut visitar aquestes escoles i en contemplar llur magnificència, aquelles sales espaioses on regna el gust més refinat, on no manca res, on en tan favorables condicions i bona voluntat, quina bona feina es pot fer! hom se sent meravellat i la veritat broila franca dels llavis per elogiar amb tot l'entusiasme l'obra empresa per la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona.

Aquest desenvolupament cultural ha irradiat fins en aquest poblet vell i petit de Martorelles on l'Ajuntament de Barcelona, havent adquirit una grandiosa propietat, està organitzant d'instal·lar unes escoles i convertir el terreny en un bonic parc.

Les dites escoles tindran el caràcter de colònia permanent a fi de donar instrucció i salut als petits barcelonins que per llur organisme feble ho necessitin.

Hi ha en aquesta propietat dos grans casals dels quals un serà destinat als nens i l'altre a les nenes.

Es un bell paratge voltat de boscos i fonts i s'hi podran trobar tots els avantatges que la vida muntanyenca pot oferir. Actualment, ja hi ha anat un grup de nenes, i tots els alumnes que puguin gaudir d'aquesta obra benèfica beneiran des del fons de llur cor als que de tal manera s'afanyen per llur salut i cultura. — Anna Albet, mestra de Martorelles.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

La qüestió de les aigües

La comissió de subministre d'aigües s'ha reunit amb la comissió tècnica de l'embassament del riu Brugent.

La taxa

L'alcalde ha signat la taxa confeccionada per la Junta de Substancies. Demà començarà a regir.

Altres noves

Després de llarga i cruel malaltia ha mort, confortat amb els Sagraments, el jove Joan Fontana, germà de nostres bons amics mossèn Ramon, vicari de Morell, i l'advocat don Josep Maria.

Encara que avui no fa tanta calor com aquestes dies passats, es deixa sentir.

No gaire llunyana es nota una tempestat el N.O.

A Vil·la Alta s'ha calat foc al mas de Joan Rocamora, morint l'amo i cremant-se la casa i unes vinyes.

Dilluns marxarà a Olot el doctor don Miquel Serra, bisbe preconcitat de Canàries, el qual serà consagrat durant el mes de setembre a la sudita ciutat gironina.

L'empresa de la plaça de braus ha cedit el local a l'Ajuntament per a poder-hi fer el concurs de bandes que es té projectat.

RIPOLL

En Degas s'ha convertit al catolicisme

La nota que cridà més l'atenció en les festes proppassades, fou la presumpta conversió al catolicisme del senyor Degas, diputat d'aquest districte, si és possible anomenar així a qui com ell, obtingué l'acta de la manera que tothom recorda.

Com és sabut, el senyor Degas s'arranjaria amb els reformistes, els que volen reformar l'article 11 de la Constitució, i és secretari d'En Pedregal. Tot això no li va fer nosa per a portar el penó principal en la processó catòlica, apostòlica i romana, organitzada en honor de Madona Santa Maria de Ripoll.

Quan es divulgà aquesta nova entre els que acostumen concórrer a la processó per a fer manifestació de sentiment religiós, varen acordar abstenir-se d'assistir-hi, i el mateix acordaren les confraries i altres entitats. Conseqüència de tot això, que la processó fou desfilada com mai s'havia vist. No hi havia altre penó que el que portava En Degas amb un migraat acompanyament i encara els que hi anaven ho feien compromesos per les cartes i invitacions que l'alcalde trameté no sols als veïns de Ripoll, sinó en tots els altres pobles de la contrada. L'autoritat invitat va aconseguir que el ridícul fos més grandios.

El fet que donà peu a les més insistents enraonies entre els elements anticatalans ripollesos, fou que en el moment en que anava a passar En Degas amb el penó pel davant del Casal Català, es varen treure els damassos que hi havia als balcons i s'arrià la magnífica i grandiosa bandera catalana que s'hissa en les grans solemnitats Domassos i bandera reaparegueren en son lloc tantost hagué passat En Degas.

També es discuteix si després d'aquesta manifestació de fe catòlica del senyor Degas, seguirà formant part del partit reformista. Sia com es vulla, el fet és que En Degas cada dia rep no se sap si sinceres o iròniques, gran nombre de felicitacions de les més altes personalitats catòliques encoratjant-lo per a que no reculé, després de feta la seva professió de fe, gran succés que no seria estrany que ocupés l'atenció del Parlament.

Es comenta en tot el districte la conducta de l'alcalde Sardà.

Centre Català de València

El dissabte últim, en què es celebrà a València la patriòtica Festa de la Senyera, tingué lloc també, a la nit, a l'estatge social del nostre Centre un Xampany d'honor a les digníssimes representacions dels Ajuntaments de Saragossa, Palma de Mallorca i Barcelona, essent convidats, així mateix, tots els regidors i el batlle del de València.

L'escala i el saló d'actes apareixien exornats amb profusió de plantes, i en arribar tots els convidats començà l'acte tocant un selecte tercet l'Himne de l'Exposició de València, la Jota Aragonesa i la popular sardana d'En Morera «La Santa Espina».

Tot seguit es destapà el xampany que fou servit per un acreditat restaurant, iniciant els brindis el president del Centre, En Francesc Barado, que saludà amb frases molt eloqüents, en nom de l'entitat, els nostres distingits hosts, no sense recordar els vincles històrics que unien les regions representades.

Després parlà el senyor Villalonga, de l'Ajuntament de Palma, i en sa bella salutació va constatar com l'aparent isolament de tals regions no era sinó unió per les ones del Mediterrani.

En Brauli Fernández, batlle de Saragossa, pronuncià un vibrant parlament, remarcant que en la història es veié sempre confirmada la necessitat de la unió entre els pobles aragonesos i els levantins.

Fou pregut el senyor Samper, ex-batlle de València, perquè parlés, i advocà perquè Catalunya i les altres regions aconseguïen les seves justes aspiracions.

Per Barcelona parlà N'Antoni San-salvador, síndic del seu Ajuntament, qui amb formosos paràgrafs encertà a posar de relleu que l'affirmació de la personalitat de cada poble en la història, conduïx al seu esplendor; no aqueixes negociacions exorques que converteixen l'Estat artificial en comissió liquidadora d'un país, i en germen de decadències implacables. Acabà fent vots perquè cada país reconstruïxi la seva pròpia personalitat per a remeiar la catàstrofe que del contrari s'esdevindrà.

Cloqué els discursos el primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament, senyor Marco Miranda, en representació del batlle, cantant un himne a la germanor de les regions dintre de l'Estat espanyol.

Tots els oradors foren ovacionats. L'acte resultà molt animat i entusiàstic, figurant entre els concurrents molts regidors valencians, les distingides famílies dels socis i alguns periodistes, donant-se al final xardoros visques a Aragó, Mallorca, València i Catalunya.

València, 9 d'agost de 1923.

Vallès

CALDES DE MONTBUY. — Amb l'exposició de fi de curs d'engany de l'Escola oficial graduada de nois d'aquesta localitat que dirigeix el mestre En Martí Serra Molins, havem tingut ocasió de veure convertida en realitat la impressió francament optimista que tregueram de la del curs anterior; havem tingut, amb ella, la immensa satisfacció de veure palesada la tasca benemèrita que a l'escola realitza llur professorat i havem vist com no és estrany que quan en totes les coses i en totes les institucions hi ha una ferma i decidida vocació, quant de la professió llur se'n fa un sacerdot, els fruits del treball propi, els fruits de la planta així cultivada, reultsen exuberants.

Una voluntat de ferro, un desig fermíssim de treure de la insignificància la nostra escola, la qual havia descendit, havia devallat dissortadament fins a no ésser considerada ni tinguda en compte per a res, ha estat el miracle de convertir-la, d'algar-la, a un nivell superior, parió de la superioritat del professorat actual.

A l'observador, al visitant atent, se li ha ofert, no se li ha escapat, tota la grossa importància dels treballs exposats, reveladors de les ensenyances que es donen a l'escola, mancats de rutina, orientats en els moderns principis pedagògics.

El conjunt constituïa tot una sèrie

VILANOVA

LiEsbart Català de Dansaires a Vilanova i Geltrú

Amb motiu d'ésser la festa major de Vilanova i Geltrú, fou convidat l'Esbart Català de Dansaires d'aquesta ciutat, que dirigeix el senyor Felip Blasco, per a donar una sessió de ballets populars.

Gustosament s'accedí i en presentar-se amb els seus típics trajos, fou ovacionat per la concurrència que emplenava la Plaça de la Constitució.

Acompanyats per la cobla La Principal de Cassà de la Selva, els elements de l'Esbart executaren alguns ballets populars, entre ells les típiques «Dances de Vilanova» i el «Ball de Gitanes» (cintes) del Penedès.

Les «Dances de Vilanova», després de molts anys de no presentar-se, foren explicades a l'Esbart Català per la senyora Concepció Coll, de 92 anys d'edat, i presentades al mateix dia en el gran local del Casal Català, amb motiu de la nostra anterior visita per la festa major de 1921.

de coneixements indispensables a la cultura de l'infant, de l'home del demà, la qual no ha d'ésser concretada al rudimentarisme, si no, com es fa a l'escola, amb coses, amb coneixements d'utilitat a la vida futura de la novella generació, fent-la apta per a sentir, pensar i treballar, amb ensenyances que han d'ésser d'orientació sana de la intel·ligència del noi, que no res més són els treballs de moderna Geografia humana, de l'assignatura de coneixements d'educació social, cívica i moral, de teoria i pràctica de ciències naturals, del dibuix aplicat a les construccions, a l'aritmètica amb demostracions complexes, etc.

Aquestes assignatures es porten primer amb una deguda preparació, amb una proporcionada metodització, perquè el noi es trobi, sense adonar-se'n al fi de la seva instrucció primària i de vegades l'única, amb una plenitud de coneixements.

No és estrany, doncs, que el públic vegi en l'escola un lloc, un veritable centre d'ensenyament i res més ho demostra el que la seva matrícula obtingui un nombre de 130 inscrits.

Tampoc és estrany que les autoritats zeloses de llur missió social, cívica i moral, amb son apo moral i material a la tasca del professorat, visitant solemniament l'exposició, com ho feren l'Ajuntament i la Junta local i ho practica l'Ajuntament no escatimant els mitjans materials.

A aquests mitjans materials ha estat degut el poder instaurar el gran material, a posseir unes taules apropiades per a aquest gran, a tenir unes taules que s'han adquirit i a cooperar a l'adquisició d'una màquina d'escriure per a la secció de comerç.

L'exposició fou visitada, a més, per una nombrosa concurrència.

Les autoritats també visitaren l'exposició de l'escola oficial de noies que revelà la bona instrucció que es dona en ella a les concurrents.

Al Col·legi Font de les Escoles Pies igualment s'hi han celebrat els exàmens de fi de curs assistint-hi les autoritats, es quals després passaren a visitar l'Exposició del Col·legi, restant complagudes del gran nombre de treballs allí exposats.

Com a final de curs, així mateix a l'escola que sosté la Cooperativa obrera de consum de Nostra Dona del Remet, en el local del Círcol Instru-tiu, hi ha hagut exposició de treballs escolars, essent visitada per les autoritats.

SANT FOST DE CAPCENTELLES.

La Societat Protectora d'Animals i Plantes de Catalunya, ha denunciat al governador i a l'alcalde de Sant Fost de Capcentelles, que el propietari d'un terrany acodat, situat en l'esmentat terme municipal, entre la Conreria i la Font dels Castanyers, perquè els gossos no puguin passar, inclos pels camins que encruen la finca, l'ha sembrat profusament de boles d'estrícina, el que ha donat lloc a infinits disgustos, ja que no està cercada la finca, condició per la qual es diu que han mort alguns gossos de les masies properes i emmalaltit d'altres; no deixant de constituir també un perill per les persones i més perquè pot el fet determinar inclos algun cas d'hidrofòbia.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Els incidents de la sessió de l'Ajuntament. — Baralla. — Un ferit.

Les qüestions ocorregudes durant la sessió de l'Ajuntament tingueren origen en unes paraules del regidor radical senyor Ibars, el qual digué que tenia agafat a l'alcalde perquè no havia pagat una gratificació a la guàrdia municipal. L'alcalde li respongué que qui estava agafat era el senyor Ibars, el qual havia estat sotmès a un tribunal d'honor, que l'expulsaren de Joventut Republicana.

Aleshores s'nicià un avalot entre els del públic, havent-hi crits i batudes.

Els regidors també esvalotaren. Expulsats els més exaltats, la sessió continuà tranquil·la, acabant les deu.

A conseqüència d'aquest incident es barallaren a la nit, davant de Mercat del Gra, Rafael Larrosa, afecte a Acció Lleydatana, i Miquel Badamunt, afecte a Joventut Republicana, resultant el primer amb un cop de ganivet poc punxant a la costelles dretes.

Fou curat de la ferida, que resultà lleu, al dispensari de la Gota de Llet i l'agressor, un germà seu i regidor senyor Ormo i un germà d'aquest, foren detinguts, essent deixats anar aquest matí, en vista que la ferida no tenia importància.

Les festes de Sant Llorens

Han resultat molt animades les festes de la parroquia de Sant Llorens que s'han fet a la plaça de Catalunya. Els balls, castells de foc, altres diversions han estat molt concorreguts fins a la matinada.

Altres noves

S'estan fent neteges al dipòsit general de l'aigua.

Avui s'ha trencat el terme d'aguar la sèquia de Pinyana que porta l'aigua del Noguera a Leyda.

Ahí va morir el canonge em-pres, don Marcus Barona.

Avui ha estat enterrat solemniament, assistint-hi el capítol de canonges en corporació.

Pla del Llobregat

SANT VICENS DELS HORTS. — El Municipi de Sant Vicens dels Horts ha publicat l'allocució següent:

L'Ajuntament d'aquest poble es complau d'assabentar els seus veïns de la marxa satisfactoria de la seva hisenda municipal. En començar les seves tasques l'actual Consistori va trobar inaugurades les obres de les Escoles, estant concedida llur execució per una quantitat força més important que la que figurava en el pressupost; malgrat aquesta dificultat, agreujada per la manca d'intèrès que per el millorament d'aquest poble han demostrat alguns veïns, deixant de satisfer degudament l'hom deutes de repartiment, havem tingut la satisfacció de tancar els comptes del finit any econòmic sense ni un sol deute i amb una respectable quantitat en caixa.

Aquest èxit ens ha estimulat a començar tot seguit les obres de la plaça del Mercat, de gran conveniència tant a la major part dels veïns com al municipi, havent aprovat ja els plànols fets per l'arquitecte En Melcior Vinyals. Molts ens plaça de sotmetre a la consideració del poble la perspectiva de tal projecte: el seu regust fortament catalanesc creiem que serà simpàtic a tothom, puix suplirà tot el possible el caràcter que a la nostra plaça de Catalunya, abans plaça de la Constitució, donaven les velles voltes de l'antiquíssim mercat, avui enderrocades. No dubtem que tots els veïns, complint de bon grat llurs deures, facilitaran la ràpida execució de tan bell projecte, satisfent puntualment llurs quotes de repartiment: així, amb el concurs de tothom podrem veure realitzada a curta data una obra que tant ha de contribuir a l'embelliment d'aquest poble. — L'Ajuntament.

LLETRES I LLIBRES

El reialme

Migdia. Part enfora, l'atúrida calma;
a dins l'aigua que tresca i un llanguiment de flots
Jo estic tot sol a l'ombra, tot sol amb mon reialme,
el bell reialme de ton cos.

O blanques muntanyoles i fines valls florides,
carenes de la rosa i planiols del lli,
o món de coses dolces, tal volta arrodonides
tot oscil·lant en el respir!

Ton front és la congesta, on sols les ocellades
deixen una ombra efímera des dels camins daurats;
ta boca té una fressa de mots i de besades
igual que els ports i les ciutats.

Quin monument es dreça en nacions llunyanes
vora el xiprer, la rosa o el bell nenúfar moll,
com, dalt de la garlanda de tes espatlles blanques,
l'alta columna de ton coll?

No hi pot haver cap sostre, o amada, com tos braços
quan el teu si tremola i el vens a recerç,
ni mur tan sobirà
com els teus flancs, que odien els esllanguits compassos,
i sols s'esfondrarien d'un bosc.

Tos ulls! Cercant les veles d'estranya illació,
eternament novelles,
jo sotjo, mes parpelles arran de tes parpelles,
la mar, sempre insegura de llum i de coló.

I jo, rei migromàntic, quan és la nit estesa
puc deixondir tos llavis com a matins vermells,
o bé fer-me la fosca, al mig de l'horra encesa,
en la dolçor nocturna del bosc de tos cabells.

JOSEP CARNER

estona mirant endall, llavi obert com
el qui deu...

...Els llumets de la vila, arran de
la costa un xic llunyana, començaven
a fer-se borrosos, agermanant les
llurs resplandors com ho deuen fer els
fanalets intímids de l'estelada, que
s'ajunten, en les viles del cel, per
a fer les constel·lacions...

Seguíem enllà, enllà... La fascinació
de la mar se'ns feia irresistible, xu-
cladora...

El cor ens deia que en el darrer
confi hi havia, per nosaltres, una tau-
la parada amb les més estranyes men-
ges per a l'esperit...

I per mercè de les petites guspires
del vent, temperat i dolç, fornit de
sentors de mar i de terra, del qual un
amador n'hauria dit el bleix melós
de la seva estimada i un espós l'alé
de rosa de l'esposa, nosaltres hi fèiem
camí...

A cada embat que ens donava, la
corriola del pal mestre xerricava a
la fàula d'un mussollet que miolés,
desvetllat, a dalt de l'arbre...

Quina cosa de misteri ens havia
guanyat a tots!

Estic cert que tots creïem en foges
i sirenes i naiades...

Adhuc En Tia mariner havia jaquit,
ben segur, el govern de la nau en les
mans providents de la quimera... No
se'l veia actuar per res!

Enllà, enllà, irresistiblement... Pas-
sàvem sota el quadrat de l'Orsa...
Sota el pall, borros, del camí de Sant
Jaume... Fins a l'indret on l'Aurora
s'alçava del lit de la mar, tota espon-
gida, amb les trenes rosses de sol i
amb una tunicella d'apoteosi...

Com una rapèdes, li diríem un cant
d'amor...

Ens abandonàvem a l'abluació de la
mar... Dalt dels esculls, de color d'o-
pal, vestits amb roba d'algues color
d'ametista, i líquens color de cobalt
diríem la lloança del jorn...

Fariem música amb els corns de
la mar d'opagues polifonies de brull...

Adhuc amonixàvem les barbes flu-
vials de Posseidó, i el dors d'auries
escates dels cavalls del seu carro, i
les aletes irisades, gelatinoses, ra-
bents, voladores, dels dofins...

Per les amorèsses de l'Aurora cer-
càvem en els boscos de la mar les
branques més florides dels corals...

...Xuff!

Tot d'una, dos columnes d'estuma-
voladora a frec de popa de la nau...

Una cosa així com un «geiser»!

Adeu, quimerast... En Tia mariner,
acostumat a retirar-se d'hora s'havia
adormit a popa... pobre Tia!

Quan el creïem abellit, com nosal-
tres, i somni de meravelles, era adormit
a la dormida vulgar de cada dia...

«Animals home»!

Ara, en un cabecig, massa solem-
ne, perdía l'estabilitat i queta d'es-
quenes a la mar amb un aire de gra-
nota de rostoll...

Ja es revingué, ja fillets de la vi-
da! Qualsevol faria altre tant!

Eixí espujant, esverat... Els ulls
sortits com dues taronges i amb la
mota de cabells aplacada damunt el
front, degotant...

Semblava una «foca»... Quina cosa
més lleial!

Els treballs van ésser per enllair-lo
al llagut, sense que ens trobuquessin
tots!

Entre el mitge i jo el vam aldar a
muntar a la barca.

La facècia va ravenir-nos a tots del
emplocament de poesia i la rotunda i
humana explosió d'una riallada a
chor va trencar el fadament...

Entretant que «la foca» es rovenia
en braços d'En Narcís, burlota i ri-
er més del compte, els deu restants

pensàvem a la una que en faríem
d'un pop tant fenomenal.

I En Narcís guanyà els dubtes i in-
certituds, fent:

—Nois, «pirem» cap en terra!

Que era tant com dir:

S'han igualat els somnis. Tornem
a les terrosses de la realitat...

MN. LLUIS G. PLA

Lletres estrangeres

UN LLIBRE D'AGATHON

Hom recordarà el soroll i la pas-
sió que sollevà, ja fa alguns anys,
l'enquesta manada per M. Henri
Massis, ajudat de M. Alfred de Tar-
de, sobre les orientacions i el pen-
sament dels joves francesos. «Les
jeunes gens d'aujourd'hui» feu fa-
mos el pseudònim d'Agathon. Dels
dos col·laboradors d'antany és M.
Henri Massis el que ha estat més
fidel als principis sustentats en
aquell llibre i el que més ha fet
parlar d'ell. M. Henri Massis ja no
usa el pseudònim aquell, però se-
guix essent l'Agathon dels primers
dies. De la seva ideologia no caldrà
parlar-ne si tenim present que Hen-
ri Massis és l'autor de les tres obres
següents: «Romain Rolland contra la
France» (1915); «La Trahison de
Constantin» i «Luther, prophète du
germanisme». Aquests tres títols ens
donen la tònica de la posició agres-
siva, tant des del punt de vista pa-
triòtic com des del punt de vista
religiós. Afegim que M. Massis s'ha
fet l'apologista d'Ernest Psichari i
l'exègeta de Maurici Barrès, en les
dues obres següents: «La Vie d'Er-
nest Psichari» i «La Pensée de Mau-
rice Barrès». Aquesta darrera data
del 1907.

Avui M. Henri Massis ens ofereix
un volum de crítica: «Jugements
(Renan, France, Barrès)», a la casa
Plon. És el primer llibre d'una sè-
rie de revisions. El segon que s'a-
nuncia comprendrà tres altres au-
tors: R. Rolland, A. Gide i G. Duha-
mel.

Més de la meitat del llibre està
dedicat a revisar la valor ideològi-
ca d'Ernest Renan, a qui M. Massis
ja considerava, en 1913, com un
veritable racionalista. Ara l'autor de
«Jugements» modifica un xic el seu
judici, considerant-lo un subjecti-
vista indiferent, en el fons, a la re-
cerca de la veritat; un romàntic que
havia subordinat la raó pura a la
satisfacció de les seves passions.
Així intintuïa, son estudi «Ernest
Renan o el Romanticisme de la In-
telligència». Per altra banda, porta
sobre Renan la més dura conclusió,
escrivint:

«Més que un negador brutal,
aquest idealista ha treballat al re-
baixament de les valors morals en
l'ordre finit, que és propiament l'or-
dre humà; l'infinit, ell (Renan) no
més l'ha concebut que com el lloc
on s'esborren les contradiccions i
on s'esvaeixen les negacions — la
qual cosa li permet de contradir-se
i de negar-ho tot amb gran comodi-
tat, trufant-se de les conseqüèn-
cies. Per haver pretès explicar-ho
tot, no ha explicat res. No solament
no ha reeixit a lliberar res, sino que
no ha fet cap mena de llum. — Jo
volia millorar l'home, deia Antis-
tius, i l'he pervertit. — I això és
cert aplicat a Renan en la mesura en
què ha ferit les primeres nocions de
la intelligència; quan li ha frustrat
son veritable objecte despullant-la
dels mitjans necessaris per assolir
la veritat; quan ha inspirat, per son
menyspreu de la teologia i de la
metafísica, l'avertió dels principis
universals de la raó; quan el seu
relativisme tendia a l'evicció de tot
pensament orgànic, de tota valor es-
table en les idees i en les doctrines
— errors tossudes que ell ha pre-
sentat com a conclusió d'una cièn-
cia positiva a la qual havia consa-
grat la seva vida.»

El crític que així parla d'Ernest
Renan no pot tenir gaire entusias-
me per Anatole France. M. Henri
Massis arriba i tot a la crueltat.
El títol del seu treball és ben com-
prensiu: «Anatole France o l'Humani-
isme inhumà». Deixem parlar a
Agathon:

«Amb la consideració de l'escola-
ment universal, amb la seva curio-
sitat purament històrica no subor-
dinada a cap punt de vista elevat,
Anatole France ha arribat a fer-se

de la vida de l'home una imatge
mesquina i lamentable. Aquest hu-
manisme és pregonament inhumà.
Els alts sentiments de la nostra na-
tura moral li són estrangers. Per
això la seva visió de la natura és
curta. La humanitat d'Anatole Fran-
ce no és altra cosa que una absur-
da mascarada, servida per l'ins-
tint; l'harmonia del seu llenguatge
no ens enganya pas. Els homes que
ens pinta no són gairebé sinó the-
lles que gauplaven i fan en pal·lasso;
fora dels embriaments ràpids de
llur egoisme sensual, no reben la
llum de cap sentiment ni de cap
intelligència. El mateix Jules Le-
nàtre ho notava, a posta del De-
chartre del «Lys rouge»: la dualitat
del personatge el desconcertava i s'ad-
mirava que aquest artista, aquest
dilettant, pogués amagar-se a mase-
ra de «brute mauvaise, torturé et
sourdant». I és que els personatges
de M. France estan lluny de la vi-
da i de l'observació verídica. Per
a dotar una figura de particulari-
tats vivents, cal, en efecte, una sim-
patia, un amor, un enteniment
deves els éssers, ço que ha mancat
sempre a aquest moralista irònic i
pervers. Renunciem a judicar, no
enem mai més enllà dels fenòmens.
M. France conta anècdotes: això es
fal·lia de pensar.»

Per a Maurici Barrès, l'autor de
«Jugements» té més miraments.
M. Massis s'obstina a estudiar l'au-
tor de «La Colline inspirée», no com
artista, sino com a pensador. Pot-
ser M. Massis és també cruel,
aquesta vegada; cal dir, però, que
davant l'obra de Barrès té una mi-
rada menys ràpida i menys brutal
que davant la d'Anatole France.
Amb Maurici Barrès, M. Massis en-
tén estudiar tota una generació.
Així intitula el seu treball: «Maurice
Barrès o la generació del relat». L'autor
esmerça nombroses pàgines
del seu llibre per a abraçar el pen-
sador i el moralista que viu dins
el Barrès literat, deves la seva
ideologia cristiana. M. Massis titlla
a Barrès de pagà i diu: «Hom no
defensa pas l'Església mentre hom
resta els prestígis del paganism;
ni el gust, ni la fe no trobaran aquí
el que els convé. Afegint tot se-
guir:

Arribat al terme de la seva car-
rera, M. Barrès només fa que lli-
berar, ara l'un, ara l'altre, els sen-
timents que dividixen el seu ésser.
Havent-ho demanat tot a l'individu,
no esperant res dels objectes exte-
riors a ell mateix, s'esmicola en el
moment en que sembla voler-se afer-
mar i retrobar la unitat d'un ho-
me altre ben així. I nosaltres, que
hem seguit el seu pensament d'eta-
pa en etapa, repetirem allò que
Paul Bourget escrivia ja fa trenta
anys, a posta de «Un homme libre»:
«Un dia, M. Barrès pronuncià la
frase admirable del nostre mestre
Michelet: «No puc pas passar-me de
Déu». Llavors tots els dons, tan rars,
de la seva natura, es trobaran il·lu-
minats i harmonitzats.»

Pels fragments que hem reproduït
es veurà l'interès que ofereix el nou
llibre de M. Henri Massis. La crí-
tica francesa en parla amb tons di-
versos, naturalment, segons els
punts d'obir on es plaça. Nosaltres
registrem la seva aparició per tractar-
e d'una obra verament notable,
bellament escrita i sincerament i va-
lentemente acabada.

POETES ANGELOS JOVES

Louis H. Victory ha publicat l'e-
dició definitiva de «The looms of or-
chil, and other poems», que es fan
lligir per la seva fina lírica. Ja-
mes Devaney, influït per Shelley,
Landor, F. Thompson i Yeats, s'ha
revelat poeta amb son volum «Pa-
blan». Marion Pryce, amb son lli-
bre «Dawn in the woods» mostra
una sensibilitat emotiva força in-
teressant. Finalment, Marjorie Mar-
tyn ens ofereix la dolçor del seu
ritme anímic en uns versos tren-
cadissos, de tan subtils: «The ever-
free and other poems.»

FLY

Recomanem a les entitats i als
particulars que tenen a bé tram-
etre'n articles o notes suplicants
qual no ens és possible fer-ne
la necessària absoluta (sense la
el menor cas d'avaluar deguda-
ment els originals amb un se-
gell o una firma n. n. n.)

La nit al mar

FULL D'ESTIUADA

Tant bon punt fou llançada l'es-
peda, a cuita-corrents tots ens bellu-
rarem a preparar les nostres coses
per l'excursió nocturna.

La iniciativa fou d'En Narcís, el
simpàtic company mitge. Al volt de
la taula on aquella tarda calorosa ju-
gavem el «tresillo», ell va llançar la
seva subita pensada.

—Anem a mar, aquesta nit?

I tots, sense excepció, el vam pendre
pel mot, com s'acostuma dir.

Ell no era home de desdir-se de les
coses tan fàcilment. S'alçà, agafà el
barret i ens digué:

—Me'n vaig a dir-ho a En Tia ma-
riner... Sortirem entre nou i deu,
eh? Doncs a reveure!

I a poc d'ell anàrem sortint tots,
cadascú a preparar les seves coses.

La nau ens rebé com si tingués un
cor. Quan tots hi fòrem En Tia va
deslligar la corda de proa que la re-
tenia fermada a l'estaca del sorral,
i fent palanca amb un rem plantat a
la sorra la va anar conduint endins
endins de la mar...

Erem una munió de navegants. Pel
cap baix no baixàvem d'onze, i això
ja era quelcom excessiu pel llagut
d'En Tia. Al pes nostre encara s'hi
havia de sumar el pes de tots els
utills que venien amb nosaltres:

abrics, botelles rasades, botes d'aigua,
tot allò que podia significar una pre-
visió o un auxilli en les estones que
anàvem a iniciar pels palaus del
mar...

—Aviat un baterol de vent emplenà
el flanc de la vela, tot just arlada, i la
nau començà a caminar mar endins,
a saltets, a saltets, com n cadell en-
logassat...

Senyorejave en la gran quietud noc-
turna del cel i de la mar l'única
remor de les nostres animades con-
verses; qualque crit júbil; qualque
veu de tabola; qualque tonada de can-
çó iniciada i jaquida al moment, com
insuficient a la traducció vera de les
joies del cor...

La mar feia un panteix menut, de
dormida... Rumbajava clarors de lluna
damunt el tors obscur... Les llumetes

de les «encoses» dels pescadors al
lluny del lluny, feien la illació d'es-
tels caiguts a l'aigua, bressolant-s'hi.
En les clapiques d'argent, fulguraven,
somerers, les escates d'etols de pei-
xos...

—Tindrem una nit «de peles», se-
nyor!... — féu En Tia.

—Una nit, «que ni feta d'encàrrec».

—saltà l'etern optimista En Narcís,
el mitge.

Una veritable «nit de peles», com
deia el mariner, era aquella! No en
passen gaires de nits d'una tal condi-
ció i aldrínia! Feia una guspira de
vent, temperat i dolç, fornit de sen-
tors de mar i de terra... Un amador
n'hauria dit el feix melós de la seva
estimada i un espós l'alé de rosa de
l'esposa.

Per comble de gràcia i atractiu,
aquella nit lluna una serena d'ull de
peix i una solada de puntes de dia-
mant damunt el front, com una reina
dels tocos orientals.

Jenia, a més a més, un eixampla-
ment d'ambits com no és possible
que el tingui mai el temple més gran
i espaiós que pugui concebre la im-
aginació més arriada.

Oida, quina grandesa i quina bel-
lor!

Semblava un camí de quimera, apa-
rellat per anar-hi en seguiment dels
millors somnis...

Tots onze amics ens hi lluravem
potser amb un mateix encís. No ho dic
per dir-ho, sino perquè m'hi don dret
la realitat i el fruit de la meua ob-
servació. Cada un de nosaltres es sa-
bia intelligent i comprensiu, capaç
d'assimilar-se totes les delícies i en-
cants que ens redolaven...

Erem onze vides envaïdes d'immen-
sitat i assetjades de temptacions fas-
cinadores.

Des del tron flotant de la nau, ar-
bitràvem tota la congregació de bel-
lors que ens queta sota l'arc de la
mirada.

Mireu quina seria la nostra condi-
ció d'aquelles estones, que, quan tot
d'una En Tia mariner s'alçà de popa
per arriar un xic més alta la vela,
li cridà un de nosaltres:

—Què féu, home!... Per poc més
que l'arriou collírem, tot passant, al-
gun estell...

I el mariner alçà l'esguard des-
pert a les estrelles, i s'estigué una

BIBLIOTECA
LITERARIA

ENEIDA

VIRGILI

Traducció Mn. Llorenç Riber

3 volums

Preu: 2'50 Ptes. volum

PIRAMIDON MEISTER LUCIUS

El millor consell que com a metge puc donar-li és que prengui
Piramidon «MeisterLucius»
i veurà que aviat se'n van el mal de cap i el mal de corral.
També s'alleugereixen desseguit les
dolors neuràlgiques i reumàtiques.
Malaltís de les imitacions i demani en les farmàcies, expressament
Piramidon «MeisterLucius»
El segell mòbil especial de la casa, la fermança de la llegitimitat
del producte.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 11 d'agost de 1923.
Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.
Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 764'0, 764'4, 764'0.
Termòmetre sec: 27'5, 27'7, 27'5.
Termòmetre humit: 23'0, 22'7, 23'6.
Humitat (centèsimes de saturació): 63, 63, 71.
Direcció del vent: E., SSE., Calma.
Velocitat del vent en metres per segon: 4, 5, 0.
Estat del cel: Quasi serè. Q. tapat.
Classe de núvols: K., KN., Fr.K.CS.
Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 29'1; mínima, 24'5; mínima prop del sol: 21'6.
Oscil·lació termomètrica: 4'6.
Temperatura mitja: 26'5.
Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.
Recorregut del vent en igual període: 68 km.
Observacions particulars: Boira.
El director, E. Alcobé

Vanos Cardús

La policia ha detingut i posat a disposició del jutjat a Josep Sales Miquel i Josep Rodríguez Salerom, individus de mala noia, els quals, segons indicis que es tenen, estan complicats en el robatori comès dies enrera a la joieria Trilla.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Dos individus van anar al dipòsit de les obres d'urbanització del carrer de Lull i van tractar d'apoderar-se d'algunes eines.
El vigilant de les obres va disparar dos trets a l'aire i els intrusos van fugir.

JOIES VILANOVA Unité, 6.

Va ésser auxiliat al dispensari d'Hostafranchs, la nena Joaquina Batllori, de tres anys, habitant al carrer de l'Aprestadora, la qual presentava cremades greus a la boca per haver ingerit sosa caústica, en un descuit dels seus pares.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Dues veïnes del carrer de Jaume Gualt discutien si enguany fa més o menys calor que l'any passat, i es van acalorar tant, que una d'elles va agafar un bastó i va olavar tal bastonada a l'altra, que si no era llesta a parar el cop a la mà, la posava en situació de no tenir calor mai més.
La pacient va haver d'anar al dispensari on li van curar una contusió a la mà dreta i una ferida contusa a la cara.

Altres dues dones van discutir a la font que hi ha a la Travessera, prop del carrer de Pere Serafi, i la frescor de l'aigua no va ésser obstaculitzada.

perquè també s'acaloressin i acabessin a cops de cantir, resultant una d'elles amb un braç fet malbé.

- Grans rebaixes

De l'1 al 15 del corrent, en lots d'olles, pots, cacerols, etc., en alumini extra.

NEVERES I GELADORES Llorens Germans. Rambla Flors, 30

Ahí a la tarda es va presentar un individu a una casa del carrer de Lluís Antúnez, va preguntar per la minyona, que es valenciana, i va explicar-li que acabava d'arribar del seu poble, que la seva mare estava molt malalta i que era precis remetre-li amb urgència un medicament que costava 35 pessetes, de la qual cosa se'n cuidaria ell, mitjançant que la noia li avancés els 7 duros.

La minyona va entrar en sospites i va fer de manera d'avisar un urbà el qual va interrogar l'oficiós personatge, i com les respostes no el van satisfer, va portar-lo a la delegació. Allí es va posar en clar que no hi havia tal malalta ni tal encàrrec, i que tot es reduïa a una temptativa d'estafa.

El detingut va ésser posat a disposició del jutjat.

CECIL HOTEL-PARIS 7, Rue du Conservatoire, 7

Al centre de negocis i grans bulevards, aigua calenta i freda, calefacció i telèfon privat a totes les cambres. Pensió des de 35 francs. (Cambres, i quarto de bany, cuina acabada des de 12). Es parla català.

Joaquim Barceló, de 27 anys, i Josep Santiago, de 20, van sortir a fer proves amb un automòbil mig construït i les proves van anar tan bé que, fent un viratge al Paral·lel, davant del carrer de Lleyda, van rodar per terra i van quedar esgalabrats. Van ésser auxiliats al dispensari de Santa Madrona.

RUM BELLESA (a base de noguera). Treu la blancor al cabell, tornant-li el seu color primitiu, amb extraordinària perfecció. És inofensiu. És l'ideal Venda a les perfumeries.

Al passeig Nacional va ésser recollit ahir a la tarda un mariner que s'havia marejat recorrent tavernes i havia caigut, fent-se un trenc. Va ésser auxiliat al dispensari de la Barceloneta.

Al carrer de la Bordeta, l'automòbil 5394 va atropellar la noia Anna Núñez Andrés, de 9 anys, i li va causar ferides contuses al cap i contusions als peus que li van ésser curades al dispensari d'Hostafranchs.

La policia, en les batudes que dona aquests dies, va detenir 8 subjectes que no van poder justificar la seva situació militar i 20 lladregots professionals.

Uns subjectes que estaven fent broma a una taverna de Pekín, van entaular una discussió també en broma,

la qual va acabar a cops de puny i de cadira, i no certament de broma, com en poden donar raó Fulgenci oca, de 39 anys, que va quedar amb el cap badat i el seu germà Antoni, de 31, que va sofrir contusions a un braç.
Van ésser auxiliats al dispensari del Taulat.

- La Loteria de la Sort

Veritablement és extraordinari la sort que cada sorteig afavoreix als clients de l'afortunada Administració de loteries número 12, que don Miquel Valdés té al seu carrer a la Rambla de les Flors, 12.

En el sorteig d'ahir ha venut la SEGONA SERIE del bitllet número 6.093 agraiat amb el SEGON PREMI, aproximacions i vint bitllets de la centena, amb el qual s'eleva a DINUU els premis majors que l'esmentada Administració ha venut en el que va d'any.

Es troba a la venda un extens sortit de bitllets del sorteig de Nadal, el premi major del qual és de 15.000.000 de pessetes.

Relació dels objectes trobats i dipositats a la Majordomia de l'Ajuntament:

Una cadena de metall daurat, amb quatre claus i dos llavis; Una muletada usada, contenint penyes de roba i altres efectes; un sac contenint llimes; dues claus petites lligades amb un tros de cordill; un clau amb una clau i un llaví; un clau amb quatre claus petites; un document a nom d'Adria Solana Garuz; un tros de cable de filferro; un passaport a favor de Ferran Mora Verdugo; documents a nom de Jean i Valenti Compte Bellure; un llaví numerat lligat amb un tros de cordill.

- CARBONS MINERALS SUPERIORS, CLASSIFICATS I LAVABOS

Oriueta e Ibran
Mines a Astúries.
Dipòsit a Barcelona.
Representant a Catalunya: R. Delgado.
C. Merced, 8. Telèf. 5555 A.

En complir-se un any de la vaga de Correus són diverses les entitats i corporacions que s'han dirigit al president del Consell de ministres, sol·licitant la readmissió dels funcionaris exclosos i la normalització del Servei i Cos.

A Barcelona s'han cursat telegrams en tal sentit, i en tota Espanya s'ha fet el mateix.

- Divina aroma: café LA GARZA

La Secció Permanent d'Educació i Instrucció de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona posa en coneixement de les seves associades que demà diumenge, a dos quarts de cinc de la tarda, tindrà lloc la rifa de figurins.

La Secció Permanent de Religió i Culte comunica a totes les socies que la missa del dimecres, dia 15 a les vuit del matí, serà aplicada en sufragi de l'ànima de la senyoreta Assumpció Baguer i Garcia (a. c. s.), vice-secretaria de la Secció Permanent d'Educació i Instrucció.

La Secció Permanent de Cerimonial i Festes fa avinent que durant els mesos d'agost i setembre no podrà visitar-se el Casal els diumenges d'onze a dotze.

La situació a Barcelona

L'ASSALT A LA FONDA DEL FERROCARRIL

Han estat posats a disposició del jutjat: Antoni Casas Carles, Rafael Soler Bordes i Agustí Ganyes Pasqual, acusats d'haver pres part en l'atracament de la Fonda del Ferrocarril.

COMISSIO MIXTA DEL TREBALL EN EL COMERÇ DE BARCELONA

Havent aparegut equivocats en alguns diaris els dies en que, per concessió de la C. Mixta del Treball en el Comerç, podrà prorrogar-se una hora el tancament dels establiments mercantils de la barriada de Gràcia durant els dies de la seva festa major, es preveia als comerciants i industrials de l'esmentada barriada que els dies que abasten tal concessió són els compresos entre el 12 i el 18 del corrent, ambdós inclosos.

MES DETINGUTS

Han estat posats a disposició del jutge especial com a presumptes complicats en els darrers atraments, els sindicats Josep Canet-

nos, Francesc Poyos, Josep Marcia Ros (a) «Cartagena», Manuel Tomàs i Baldomer Dufur.
El «Cartagena» el tenia fixat la policia per haver estat temps passat cap d'una colla de pistolers de Sans, havent pres part en diferents atemptats.

AL·LOCUCIO

El caporal accidental del Sometent de Barcelona, ha dirigit una allocució als individus del mateix, en la qual, entre altres coses, diu:

«La situació de Barcelona infestada de bandes de malfactors que realitzen a mansalva delictes i violències amb vergonyosa reiteració, ha arribat a tal punt, que la salut pública reclama, en efecte, que el cos social, amb actitud enèrgica, rebutgi del si de la col·lectivitat a aquells que, malalts o malvats, fugen del treball honrat per a viure sols del crim.

Mai com ara, doncs, l'esperit de la nostra institució i les glòries tradicions de la seva història poden veure's reflexades en l'actuació que se'n encomana; mai, per tant, més obligats, a respondre a la crida amb aquell viril entusiasme que sols pot néixer de la fe que tinguem en nosaltres mateixos, i de la convicció que abriguem que en fer-ho complim el deure suprem de la defensa col·lectiva.

No és precis que us recordi quins són els vostres deures perquè estic segur de que, com sempre, sabreu complir-los amb dignitat, tacte, prudència i amb aquella energia, breu i contundent, que és característica del Cos de Sometents.

Solament així, em permeto, per la vostra mediació, requerir el concurs dels ciutadans tots; a tots certament interessa l'èxit i l'eficàcia de la nostra tasca i tots deuen, per consegüent, contribuir al seu màxim rendiment; que sofreixin amb paciència les inevitables molèsties que potser se'ls ocasionin, i que respectin en vosaltres l'interès general que encarneu, pensant en que són llurs propis interessos i els de la ciutat tota els que defensen».

ELS SERVEIS DELS SOLDATS

Ahí prestaren servei de vigilància en la mateixa forma que divendres forces del regiment d'infanteria d'Alcantara i del de dragons de Montesa.

El dilluns ho efectuaren les dels regiments d'infanteria de Jaen i dragons de Numància.

A GRANOLLERS

Gairebé la totalitat dels empresaris d'obres de Granollers han acceptat l'augment demanat pels obrers paletes i peons, podent-se dir que està resolta la vaga que plantejaren el dimarts passat.

CONFERENCIA PER AVUI

Avui, a les onze del matí, l'advocat senyor Casarovas donarà una

conferència al Teatre Nou, desgranant el tema «El proletariat i la situació actual».

La dita conferència és patrocinada pel grup de cultura del Sindicat Unit del Ram de la Fusta.

Exposició Internacional del Moble

L'anunciada Exposició del Moble, que, com saben els nostres lectors, s'hagué d'ajornar per causes estranyes a la voluntat dels seus organitzadors, s'inaugurarà el proper divendres 13 de setembre, oferint grans atractius per la seva noveltat i per les exhibicions artístiques dels expositors nacionals i estrangers.

Aquest Certamen monogràfic és el primer de la serie d'Exposicions d'indústries especialitzades que constituiran les etapes preparatòries de la gran Exposició Internacional i General d'Espanya que ha d'inaugurar-se d'aquí a tres anys.

La gran manifestació artística i industrial, primera que se celebra a Espanya, relacionada amb l'habilitació de l'home, s'ha organitzat sota la presidència d'honor de Don Alfons XIII, i l'alt patronat de l'Ajuntament de Barcelona, com ja es digué oportunament.

L'interès despertat a tot arreu per la celebració d'aquest Certamen és verament extraordinari, podent afirmar-se que hi figuraran les més brillants manifestacions d'aquest ordre que s'han produït en els països que van al cap del progrés artístic i industrial.

Abans de l'ajornament imposat per les circumstàncies, el nombre d'inscripcions presentades a les Oficines de l'Exposició, era major que el previst en el projecte de distribució, havent-se disposat l'habilitació d'alguns espais lliures destinats a halls i al pas dels visitants, per a donar cabuda als productes de bon nombre d'expositors.

L'èxit del Certamen està assegurat i constituirà, per la seva noveltat i pel seu relleu artístic un poderós atractiu per als nacionals i estrangers que, responen a la felicitat iniciativa dels organitzadors de la primera Exposició monogràfica de les que han de celebrar-se en els Països construïts en el magnífic Parc de Montjuich, el dia 13 de setembre proper, acudiran a sancionar amb llur presència l'obra magna que culminarà l'any 1926 en inaugurar-se el Gran Certamen Internacional.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

BAYER

ASPIRIN

La ventaja especial

de las legítimas tabletas "Bayer" de Aspirina estriba en su propiedad de desleírse instantáneamente en el agua. En casos de neuralgia, dolores de cabeza, y de muelas, etc. así como contra la gripe y reumatismo, se tomarán las tabletas de Aspirina, no solas, sino desleídas en agua ó té. No ocasionan jamás dolores de estómago, como ocurre frecuentemente con las imitaciones. Pero solamente las legítimas tabletas "Bayer" de Aspirina presentan estas ventajas. Exáñase por lo tanto solamente el empaque original con la faja encarnada, la Cruz "Bayer" y la inscripción: "Fabricación especial para España"

ASPIRIN

BAYER

LES FESTES MAJORS

EL CARRER DE SANTA EUGENIA

Festes que es celebraran els dies 16, 18 i 19 d'agost.

Programa.—Dia 15, a les set del matí, obertura de les festes amb una parada.

A les dotze, passada i a continuació selecte concert per la banda.

Tarda, a les cinc, jocs infantils, arreses, cucanyes, sortiges, el soldat de pega, etc., etc.

A dos quarts de sis, avaluada de 200 lloms missatgers.

Nit, a les deu, sarau de gala.

Dia 16, a les cinc de la tarda, s'ha tancat de jocs infantils.

A les deu, sarau del fi-fi.

Dia 18, a les deu del vespre, sarau, durant el qual les senyorettes seran acompanyades amb artístics gerrets de cors.

Dia 19, a les cinc de la tarda, extraordinària audició de sardanes seleccionades entre les dels millors cantors i tocades per la famosa Cobla Barcelonina. Obsequi a la mainada el carrer consistent en originals joguines.

Nit, a les deu, per fi de festa, sarau de gala durant el qual hi haurà avaluada d'esplendideses.

A BADALONA

Programa oficial de les festes que es celebraran a Badalona els dies 14, 16, 17, 18 i 19 d'agost.

Dia 14, a les dues de la tarda, tritge general de campanes. A les quatre, repartiment de bons als pobres de la localitat. A les vuit de la nit, illuminacions a les Cases Consistorials, Plaça del Duc de la Victòria, Passeig d'En M. Campos i principals carrers.

Felicitació i visita solemne a la Mare d'Assumpta, a la parroquial església de Santa Maria. A les nou, s'ha valenciana a la Plaça del Duc de la Victòria. A les deu, sardanes a la Plaça del Duc de la Victòria.

Dia 15, a les set del matí, solemne missa de Comunió general a la parroquial església de Santa Maria, a l'entrec de la Congregació Mariana, a la plaça preparatòria el reverend doctor Antoni Briás, rector de la parroquia. A les vuit, cercavila per la banda de la Creu Roja. A les nou, carrera a peu volta a Badalona, organitzada per la Secció de Gimnàstica i Atletisme de l'Ateneu Obrer. El recorregut de la prova serà el següent: Indústria, Sant Isidre, Sant Jaume, Passeig d'En M. Campos, Riu Sant Bru, Reial, Creu, Raval, Montroig, R. de Flor i Indústria. A l'arribada davant de l'Ateneu Obrer. Es concediran una copa i medalles de l'Ajuntament i altres premis. A dos quarts de deu, visita a la secció d'excursions i visites de l'Acadèmia Vilà a la important fàbrica de tintes dels senyors Ch. Llorens i Companyia. A les deu, Ofici solemne a la parroquial església de Santa Maria, amb assistència de les autoritats, de la Junta d'Obra i de la Congregació Mariana, predicant el reverend P. Josep Soler, escolapi.

Carrera de bicicletes a motor, sota el següent recorregut: Montgat, Tia, Montalegre i Badalona, fent-se cinc voltes, amb un recorregut total de 50 quilòmetres. Lloc de sortida i arribada, carrer de Sant Bru, davant del Triomf, disputant-se una copa de l'Ajuntament i altres premis. A les onze, sardanes al carrer, del M. de Montroig, per la cobla «La Principal» de l'Escala. A les onze, concert públic al Cinema Victòria, per l'Orquestra Badaloní. A les quatre de la tarda, concurs de sardanistes a l'envelat del Centre Badaloní, organitzat per un grup d'entusiastes, sota la direcció del Foment de la Sardana d'aquesta ciutat, concedint-se diversos premis en metàl·lic. El benefici que s'obtingui anirà destinat a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Conferència pública, amb projeccions, a l'Acadèmia Vilà, pel fotògraf d'aquesta ciutat En J. Mauri, sobre una excursió de Barcelona cap a la frontera francesa, passant per Andorra. Abans i després de la conferència, el públic podrà visitar diversos treballs dels alumnes de l'Acadèmia. A les quatre de la tarda, proves atlètiques al camp del F. C. Badalona, disputant-se un objecte de la Ferreteria La Badalonessa. Interessants proves ciclistes i final del campionat ciclista de Badalona, darrera moto, al velòdrom de l'Esport Ciclista Badaloní. A dos quarts de cinc, partit de futbol entre els primers equips F. C. Martinenc i F. C. Badalona, al camp d'aquest. Copa de l'Ajuntament i medalles de la Jorja Capu. Campionat de Badalona de Natació, carreres interclubs i partit de polo aquàtic, organitzats pel Club de Natació Pop, disputant-se una copa de l'Ajuntament, medalla de la F. C. N. A i altres premis. A les cinc, Vespres i Solemnes a l'església parroquial de Santa Maria, cantades per la Reverenda Comunitat. Visita Col·lectiva a les obres del nou temple parroquial de Sant Josep, i sorteig de cinc importants lots a benefici de les obres i al·loc de les mateixes. Partit de futbol entre els primers equips Premiànc i Llevant, al camp de l'últim. Partit de futbol entre els primers equips Arenys i F. C. Marina, camp de l'últim. A les sis, concert al Passeig d'En M. Campos, per la banda «Barcelona»;

ball de societat a l'envelat del Casal Apolo. Nit, a les vuit, illuminacions. A les nou, castell de focs artificials a la platja, pel pirotècnic En Domènec Morgades. A les deu, sardanes a la Plaça del Sol, per «La Principal» de l'Escala. A les onze, balls de societat als envelats del Casino Apolo, Centre Badaloní i Casal Apolo.

Dia 16, a les deu del matí, solemne Ofici a la parroquial església de Santa Maria. Acabat l'Ofici, sortirà la processó, la qual farà el curs de costum. Campionat social al Velòdrom de l'Esport Ciclista Badaloní. Regata a vela, barques 25 pams, com a màxim, corrent-se 2.500 metres, amb un viratge. A les onze, regata

a vela, igual que l'anterior, corrent-se 2.000 metres, amb un viratge. Copa i premis en metàl·lic de l'Ajuntament Sardanes al carrer de Wifred, per la cobla «La Principal» de l'Escala, entre els carrers de la Conquesta i de Sagunt. Tarda, a les quatre, conferència pública amb projeccions, a l'Acadèmia Vilà, pel fotògraf En J. Mauri, sobre una excursió a Castellet dels Costes de Garraf. Concert al Casal Apolo, per l'orquestra Molas. Focs japonesos al Passeig d'En Martínez Campos. Grans proves ciclistes al Velòdrom de l'Esport Ciclista Badaloní. Carreres darrera moto. Regata a quatre remers, amb barques de 25 pams, com a màxim, corrent-se 400 metres, amb tres viratges. Copa i premis en metàl·lic de l'Ajuntament. Sardanes a la plaça del Sol, per la cobla «La Principal» de l'Escala. Carrera amb mitges botes, solament per a sis nedadors, atorgant-se diversos premis. Partit de futbol entre el primer equip del Lalest i el reserva del Llevant, al camp d'aquest. A dos quarts de sis, cucanyes marítimes. A les sis, balls de societat als envelats. Nit, a les deu, nou tragues valencianes a les places del Sol i d'En Torner. Funció teatral al Circol Catòlic, representant-se «El misteri del bosc» i «L'hereu Pruna».

A les deu, sardanes a la Plaça del Duc de la Victòria, cobla «La Principal». A les deu, sardanes a les places del Sol i d'En Torner. Serenades a la plaça del Duc de la Victòria, per les orquestres «Torres» i «La Unió Artística». A les onze, balls de societat als envelats.

Dia 17, a les onze del matí, sardanes per la cobla «La Principal» de l'Escala, a l'encreuament dels carrers de Sant Felu i de Rosés i de Sant Josep i de Rosés. Tarda, a les quatre, miting ciclista al Velòdrom de l'Esport Ciclista Badaloní. A les cinc, sardanes per la cobla «La Principal» de l'Escala, a l'encreuament del carrer de Barcelona i de la Riera d'En Folch. Concert al Casino Apolo, per l'orquestra «Torres». A les sis, balls de societat als envelats. Nit, a les deu, balls públics, a les places del Sol i d'En Torner. Serenades a la Plaça del Duc de la Victòria, per l'orquestra Molas. Concert al Centre Badaloní per l'orquestra Unió Artística. Sardanes a la Plaça de la Constitució, per la cobla «La Principal» de l'Escala. Balls de societat als envelats.

Dia 18, a les cinc, partit de futbol entre el primer equip de l'Ateneu i el reserva del Llevant, al camp de l'últim. A les sis, balls de societat als envelats del Casino Apolo i del Casal Apolo. Nit, a les nou, castell de focs artificials a la platja. A les deu, concert al Passeig de Martínez Campos per la Banda de la Creu Roja. Serenades a la Plaça del Duc de la Victòria, per la Banda de Caçadors de Plasència. Sardanes per la cobla «La Principal» de l'Escala, a la Plaça del Duc de la Victòria, organitzades pel Foment de la Sardana. A les onze, balls de societat als envelats del Casino Apolo, Centre Badaloní i Casal Apolo.

Dia 19, a les nou del matí, marxa atlètica, volta a Badalona, organitzada per l'Esport Ciclista Badaloní. A les onze, repartiment de premis de la carrera, a peu, al local de l'Ateneu Obrer. Tarda, a les quatre, reunió ciclista, darrera moto, al Velòdrom de l'Esport Ciclista Badaloní. Concert al Casal Apolo per l'orquestra Molas. Concert al Centre Badaloní per la Banda de Caçadors de Plasència. A dos quarts de cinc, partit de futbol entre els primers equips R. C. D. Espanyol i F. C. Badalona, al camp de l'últim, defensant la porta de l'Espanyol, l'Internacional Zamora. Copa oferta per Ion Jaume Cuixart, fabricant de la Bomba «Bloch». A les cinc, partit de futbol entre els primers equips Adrianenc i Llevant, al camp d'aquest. A les sis, balls de societat als envelats del Casino Apolo, Centre Badaloní i Casal Apolo.

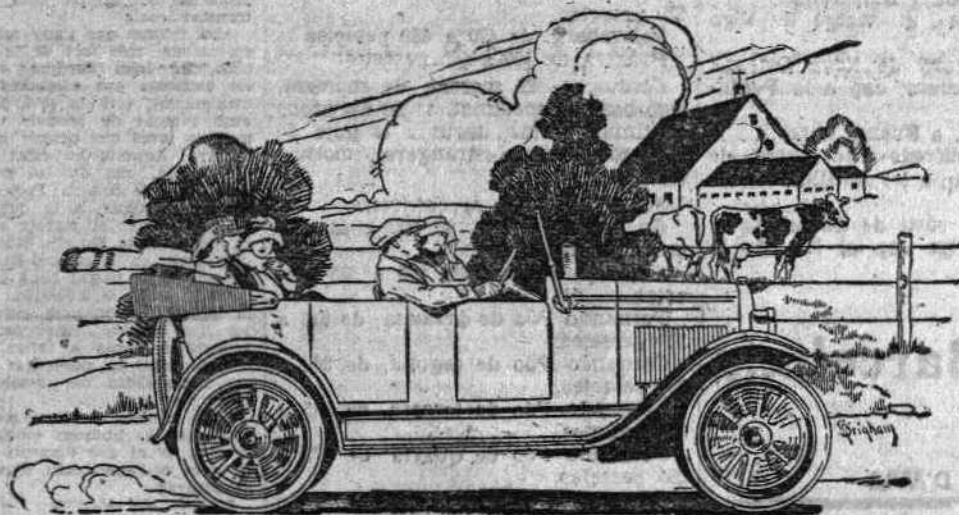
Dia 19, a les nou del matí, marxa atlètica, volta a Badalona, organitzada per l'Esport Ciclista Badaloní. A les onze, repartiment de premis de la carrera, a peu, al local de l'Ateneu Obrer. Tarda, a les quatre, reunió ciclista, darrera moto, al Velòdrom de l'Esport Ciclista Badaloní. Concert al Casal Apolo per l'orquestra Molas. Concert al Centre Badaloní per la Banda de Caçadors de Plasència. A dos quarts de cinc, partit de futbol entre els primers equips R. C. D. Espanyol i F. C. Badalona, al camp de l'últim, defensant la porta de l'Espanyol, l'Internacional Zamora. Copa oferta per Ion Jaume Cuixart, fabricant de la Bomba «Bloch». A les cinc, partit de futbol entre els primers equips Adrianenc i Llevant, al camp d'aquest. A les sis, balls de societat als envelats del Casino Apolo, Centre Badaloní i Casal Apolo.

AUTOMOBILS

Més d'un quart de milió de cotxes CHEVROLET, han estat produïts i venuts en el primer semestre de 1923

Aquesta tremenda quantitat ha estat necessària per a correspondre a la comanda mundial d'un cotxe econòmic, ràpid i segur, reunint la més ampla especificació de qualitat a un preu fins avui no aconseguit.

Tipus Torpede **Ptes. 6.950**
completament equipat

Auto American Salon

Passeig de Gràcia, 100

BARCELONA

GRANS
MAGATZEMS

TÍVOLI

Casp, 17 i 19
(davant el teatre)

Regal del dilluns dia 13

1 pantalon angelina per 2'75 pessetes
2 " " " 6'50 "

FABRICACIÓ PROPIA // MAJOR I DETALL

GRANS REBAIXES A TOTES LES SECCIONS

Roba de taula / Llençols / Tovallols / Corbines fil / Tapets / Banoes / Mocadors / Equips / Roba de batejar / Gèneres de punt per a senyora, senyor i nen / Camiseria en general / Jocs de llit de 25 a 500 ptes. / Teixits / Percals / Etamins i Voilettes llisos i estampats

Nota: Tots els dissabtes present de globus als compradors que efectuin compres per valor de 5 pessetes

obren, doncs, als mestres, camins només i falagüeres perspectives. Es posseix també, amb els Estudis Normals, un sistema inicial de preparació, i amb tasques realitzades a l'entorn dels nostres organismes cabdals es crea un ambient pedagògic com mai hagi existit, entantament propi a l'exclusió de les individualitats i al desenvolupament d'un cos de mestres exemplars. Manquen només els aspectes.

El únicament fer adollar el corrent de joventut cap al magisteri mitjançant aquest sistema extraordinari i especialíssim de beques i bosses d'estudi. Això és el que s'ha fet encara. L'Associació Protectora d'Ensenyament Catalana ho ha volgut fer, però les seves forces són ben petites. Aquest obra única, excepcional, cal avui forç de tots, puix no són un ni deu els mestres que es necessiten: són a centenars, els de tot Catalunya.

El Ajuntament d'han de rehabilitar. — Els Ajuntaments acusats d'inhabilitat (injustícia moltes vegades), de poc amants de la cultura, han de demostrar com en susciten una cultura pròpia, una cultura general per nosaltres mateixos, sabent sensibilitat i estimar-la com el primer. No n'hi ha cap, per poc important que sigui, que no valgui tenir, entre la legió de mestres que ha de salvar la pàtria, un dels seus fills amb els seus cabals, amb el fruit precós del seu treball.

Com s'ha de procedir. — En aquesta gran empresa, l'ordre i la unitat d'extensió han de ser la primera virtut. Avui, tal com es veu la preparació dels mestres a base de qualitat organitzativa dels Estudis Normals de Mancomunitat, li és gairebé indispensable, al futur mestre, seguir la carrera de l'estat.

Quan han de començar les beques? Nosaltres hem de voler la preparació total del mestre fins a haver passat per les diverses organitzacions.

Estudis establir-se les beques en ingressar a l'Ensenyament Normal de la Mancomunitat; no hi ha inconvenient — i potser avantatge — si les beques se saben fer bé — a establir-se també des del començament, però des de l'ingrés a les Normals de l'Estat.

Com s'han de concedir? La forma més general és la dels concursos entre els alumnes que surten de l'escola normal. Si es concedeix únicament per als estudiants Normals de la Mancomunitat, es pot arribar al fill de la població que més hagi estudiat en la Normal oficial i en el batallerat. L'Associació Protectora de l'Ensenyament Catalana també s'encarregarà d'administrar-les en la forma més convenient.

De quant ha d'ésser la beca? La beca ha de representar per al becari l'auxili que li permet viure. Si no es pot arribar a aquest auxili, o si els casos es presenten no ho exigeixen, aleshores es pot adoptar una de les fórmules: mitja beca, subvenció, etc.

Les possibilitats futures. — Les possibilitats i els camins futurs poden ésser molt diferents dels d'avui. Ara procurem formar els mestres. Aquests mestres actuaran en les nostres catalanes o en les escoles oficials; però, en el futur, on serà el fort de la cultura?

Però dintre l'Estat? Serà en l'escola privada? Tant se val. Els nostres mestres seran sempre nostres: allà on es doni l'Estat, si ofereix possibilitats, serà un camp tan bo com un altre. No és així, nosaltres estem segurs que els nostres mestres aniran tots a la una: donar cllor a l'escola catalana, sostinguda i dirigida per les nostres Corporacions públiques i privades, com és el nostre ideal.

Nosaltres recordem que n'hi hagué prop

amb aquell primer intent que al·ludirem en començar, representa per En Bardina i altres pel·lajors de bon record, perquè es desfoguen de l'escola oficial amb belles promoció que avui actuen amb èxit en institucions de l'Ajuntament i de la Mancomunitat.

Recordem-les aquestes coses; car, si el govern dona gaires disposicions com el nou Estatut del magisteri o simplement si aplica aquest estatut amb la intenció que porta dins, pot succeir que l'escola oficial esdevingui una escola de colonització.

Aleshores els mestres ens seran doblement necessaris per a organitzar totalment, sense por al doble sacrifici al cap cosa, els serveis de l'altra escola: la nostra.

Jocs Florals Humerístics a Sant Celoni

S'han organitzat una Jocs Florals per part del Centre Popular de Sant Celoni.

PREMI ORDINARI

Flor Natural, amb artística llapada. — Premi anomenat d'honor i cortesia, ofert per la Societat organitzadora a la millor poesia amorosa que ridiculitzi amb bons termes l'amor. Seguint les normes de consuetud en aquests casos, el poeta guanyador vindrà obligat a fer-ne ofrena a la dama de la seva elecció, la qual serà proclamada Reina de la Festa.

PREMI EXTRAORDINARI

I. De l'Ajuntament de la vila. — Tema lliure.

II. 50 pessetes, ofertes per dos socis del Centre Popular. — Tema lliure.

III. Una caixa amb 12 ampolles plenes de xampany Rigol extra, ofertes per En Narcís Soler al que millor glossi les excel·lències d'aquest acreditat vi.

IV. Objecte d'art, ofert per N. Antoni Vilà Recolons al que demostrï els avantatges que reporta el no portar bigoti.

V. 25 pessetes, ofertes per un soci anònim. — Tema lliure.

VI. Sis paquets dels famosos dolços «Croquitos», de la casa Villalonga, servits sobre artística safata, oferta per En Josep Recolons al que demostrï la superioritat d'aquesta lleminadura sobre moltes altres.

VII. Un vestit interior d'espuma i mitjons de seda, cedit per En Jaume Denlofeu. Prosa o vers, tema.

VIII. 50 pessetes, ofertes pel Banc de Granollers, sucursal de Sant Celoni. — Poesia de tema lliure.

IX. Un artístic cànir de la casa constructora Brunell al que millor canti els avantatges del no saber cantar.

X. Un preciós quadre pintat a l'oli, obra del reputat pintor Francesc Guinart. — Tema lliure.

XI. Una fenomenal llonganissa de Vich, capaç de mantenir un any tota una família, donada per un anònim senyor soci al que demostrï el bo que és no portar cap apat endarrerit.

XII. 35 pessetes que ofereix l'orquestra «La Lira» de Sant Celoni al treball en prosa o vers que palesi amb més fidelitat les «viciades» que passaven abans els músics en una festa major d'estiu.

XIII. Un xai, magnífic exemplar, cedit per la companyia de camisers de la vila. — Tema lliure.

XIV. 50 pessetes, ofertes pel fabricant de

llicors Ramon Sobreria, de Granollers. — Tema lliure.

XV. 50 pessetes, atorgades per V. G. al treball en prosa o vers que descrigui les angústies d'un negociant sense equatoss.

NOTES

S'estan gestionant altres premis que publicarem pròximament en cartell supletori.

Totes les composicions hauran d'ésser rigorosament íntimes i escrites en català.

— Els treballs hauran de dirigir-se, en la forma acostumada, al secretari de la Comissió organitzadora, En Martí Esclusa, (Carretera, 22), per tot el dia 31 d'aquest mes.

— La festa se celebrarà el dia 10 de setembre, tercer dia de la Festa Major.

— L'autor premiat que sense causa justificada no es presenti a recollir el premi, no tindrà dret a reclamar-lo posteriorment.

— El poeta guanyador de la Flor Natural vindrà obligat a fer constèixer el seu nom a la Comissió organitzadora a fi de posar-se d'acord per a l'elecció de Reina de la Festa.

— Si en obrir un sobre de treball premiat conté pseudònim, anagrama, etc., en lloc del veritable nom i cognom, serà declarat nul.

Formen la Comissió organitzadora. — Narcís Soler, Josep Recolons, Josep Vilà Torres, Martí Soler i Martí Esclusa, secretari.

Els Jocs Florals de Gràcia

En aquesta tradicional festa literària, celebradora al dimecres vinent, ha estat guanyador del premi d'honor i cortesia el conegut poeta Josep Maria Casas de Muller, el qual ha triat la jove i exquisida actriu Na Roser Coscolla, resident en aquella barriada, per a Regina de la Festa.

Espectacles ELDORADO

Companyia cómica-lírica

PRADO-CHICOTE

Temporada popular. Preus econòmics

Avui, diumenge, tarda a dos quarts de cinc. Grandios programa. El sainet en un acte i tres quadros de Góngol Quintilla, música del mestre Roig. LOS DOS LUNARES. L'extraordinària i aplaudida obra francesa en dos actes, adaptació de Joan Lluís.

El pilluelo de París

creació i triomf personal de Loreto i Chicote. El divertit pas còmic-judicial d'Alfred Pallardó. EL TEMPLO DE THEMIS. Nit, a les deu, el sainet LOS DOS LUNARES i l'exitós EL PI-

LUULO DE PARIS. — Demà, dilluns, tarda, LOS DOS LUNARES i reposició del famós sainet LAS ESTRELLAS I EL TEMPLO DE THEMIS. Nit, BARCELONA SE DIVIERTE I LAS ESTRELLAS. — Dimecres, comiat de la companyia.

TEATRE COMIC

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre, i nit, a dos quarts de deu. LA CARA DEL MINISTRO, TRES ERAN TRES O PADRES QUE TENEN HIJAS i la revista de gran èxit, BARCELONA EN RODOLINS VISTA PER FORA I PER DINS. — Demà, dilluns, tarda, esplèndid programa. Nit, gran funció.

Coliseu Pompeia

Travessera, 8 i 10. — Telèfon 272 G.

Avui, diumenge, tarda a un quart de cinc, i nit, a dos quarts de deu: FELICITAT ETERNA, un acte, i LA FILLA DEL MARXANT, tres actes.

Diorama

Programa per a avui diumenge. Grans sessions. Nit, augment de programa i estrena de DOLOROSA, QUAN L'AMOR ENS GUIA, ELS COMEDIANTS DE L'EMPERADOR EL CASTELL DE LAMOTTE i UNA TURCA D'AMBROSI.

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona.

Avui, diumenge, gran matinal d'onze a una. Tarda, sessió continua, la colossàl estrena del Programa Ajúria, TRAMIA, per Dorothy Dalton; EN CAMISA D'ONZE VARES, per Duques Fairbanks; LA PRIMERA NOVIA, per Charles Ray. Nit, estrena Paramount, GESSAMI. — Demà dilluns, la colossàl estrena: CLEO, LA FRANCESETA, creació de Mae Murray; TOMASET TOT UN HOME i CADA MINUT NEIX UN TONTO, estrena.

Cine Princesa

Granvia Layetana. — Telèfon 1371

Tocant a la Plaça de l'Àngel

El local que posseeix la més agradable temperatura

Avui, diumenge, extraordinari programa: LES VÍCTIMES DEL DIVORCI, gran film dramàtic emocionant, d'un veritable èxit. A LES XARXES DE LA INTRIGA, gran film d'aven-

tures dramàtiques pel gran artista Cetti Trián, dividit en dues jornades les quals es projecten d'una vegada. EL TIGRE, bonica cinta pel gran artista William S. Hart. Programa Ajúria, NICOMEDES FAMOLENC I TIMID, còmica. Nit, estrena de la sensacional cinta DEIXEU-ME EXPLICAR. — Demà, escollit programa tot estrenes, entre elles RESISTENCIA VENÇUDA, per Frank Mayo.

PARC

Avui, diumenge, tarda i nit. Concert per la Banda de Vergara

Nit, repetició del sensacional espectacle,

El Bòlid Humà

L'exercici més emocionant i arriscat.

PISTA DE GEL

TRES SESSIONS DE PATINATGE CADA DIA

Jazz-Band Verdura. Café Restaurant de primer ordre.

TURÓ PARK

PARC DE MODA

Deliciosos jardins

Immenses atraccions.

Avui, diumenge, tarda i nit, Concert per la Banda de Caçadors de Plasencia. Sardanes, Puxinel·lis. A la plaça de festes, elevació d'un grandios globus tripulat per un aeronauta figurat damunt d'un trapezi. — Café-Restaurant de primer ordre.

Casa Beethoven

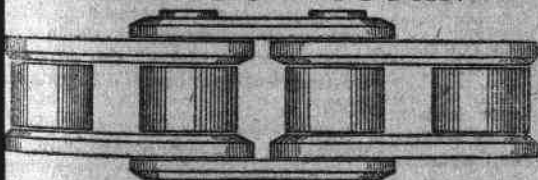
Tenim un gran assortit d'òperes antigues i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

MONTALEGRE

Conreria, Colonia Boso, Font Monges

Servei diari d'autòmibus, des de Badalona. Horaris i detalls Tel. 46-B, 3299-A i 685-B.

CADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Autocamions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromoniquel garantitzat

PELAYO, 16, ENTRESOL

RAY-WATT

LLUM DE FUSA

MOLT DECORATIVA

GRAN ECONOMIA

ÚLTIMA NOVELTAT

Rbla. de les Flors, 16

Motors «Reus» a gasolina

Premes vi i oli a mà, contínues, hidràuliques

Instal·lacions completes

LLUIS FELIU

Urgell, 120, Barcelona

APOPLEJIA (Feridura) — PARALISIS —

Angina de pecho, Vejex prematura y demás enfermedades originadas por la Arteriosclerosis e Hipertensión

Se curan de un modo perfecto y radical y se evitan por completo tomando

→ RUOL ←

Los síntomas precursores de estas enfermedades: dolores de cabeza, ramba o calambres, zumbidos de oídos, falta de tacto, hormigueos, vahidos (desmayos), modorra, ganas frecuentes de dormir, pérdida de la memoria, irritabilidad de carácter, congestiones, hemorragias, varices, dolores en la espalda, debilidad, etc., desaparecen con rapidez usando Ruol. Es recomendado por eminencias médicas de varios países; suprime el peligro de ser víctima de una muerte repentina; no perjudica nunca por prolongado que sea su uso; sus resultados prodigiosos se manifiestan a las primeras dosis, continuando la mejoría hasta el total restablecimiento y lográndose con el mismo una existencia larga con una salud envidiable.

VENTA: Segalá, Rambla Flores, 14, Barcelona, y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

IMPOTENCIA (DEBILIDAD SEXUAL)

poluciones nocturnas, espermatorrea (pérdidas seminales), cansancio mental, pérdida de memoria, dolor de cabeza, vértigos, fatiga corporal, histerismo y trastornos nerviosos de las mujeres y todas las manifestaciones de la Neurastenia o agotamiento nervioso, por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con las

Grageas potenciales del Dr. Soivré

Indicadas especialmente a los agotados en la juventud por toda clase de excesos (viejos sin años), y para conservar hasta la extrema vejez, sin violentar el organismo, el vigor sexual, propio de la edad.

Agente exclusivo: Nijo de José Vidal y Ribas, S. en C. Moncada, 21. — Venta, 6 ptae. — Segalá, Rambla Flores, 14. Farmacia Gelart, Princesa, 7, y principales farmacias.

Vendes

Tapissos pintats

La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs. Encomiades. No compreu sense visitar aquestes cases.

F. MONTFALCON

Boters, 4, final Portaferrissa.

MEDICAMENTS

químicament purs, específics farmacèutics i al·lúes minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botta i Botta, Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat.

Grandios

i espais local indústria, magatzem o dipòsit. Raó: Diputació, núm. 156

ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialitat en la de

ELECTROQUÍMICA

Bobinats — Instal·lacions

Reparacions

Maquinària Eléctrica, S. A.

(Antics Tallers Balcells)

Corts Catalanes, 416. T. 538 H

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, a pes. Compror or, plata, plàstic, brillants i perles.

Juveliers de J. Nájera

Rambla de les Flors, 8 A

Cardenal Casañas, 8.

Terrenys a preus ventatjoses per a vendre

en bloc o en parcel·les, formant en total uns 14 solars, situats davant la Sagrada Família. Raó: «Federación de la Propiedad». Escudillers, 4, 7 i 9, primer, segona.

Gramola régia

única a Barcelona, en sonorat, claretat i luxe, amb diafragma «La Voz de su Amo» i altra. Adicionada d'una magnífica col·lecció de 327 discs (114 peces) catalogades en albums i catàleg apart. Operes per Caruso, Titta-Ruffo, Journet, Calvany, Palet, etc., etc. Operetes, cançons, recitats i músiques. Costà 5.000 ptes. El venç per 500 duros. Preu únic. Escript. 5.036. Empresa Ideal d'Informació. Rbla. de les Flors, 16. (Anuncis)

Comandes

COPIES

i traduccions a màquina. Santa Teresa, 5, segon, primera.

Vidu amb dos nens

desitja dona independent de mitjana edat. R. Virreina, escriptor, 4.

Modista fantasia

i blanc a domicili. Baixada de Sant Miquel, 2 bis, portaria.

Cambrera jove

amb informes desitja casa particular per a servir. Dirigir-se Dr. Dou, 7, 2on, 2a.

SE DONARAN

facilitats a persona competent que conegui amb pràctica la compra i venda de finques, terrenys i traspassos d'establiments, per a establir-se. Escriptura a D. F., Rambla de les Flors, núm. 16. Anuncis.

Lloguers

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruen n.º 78, entressol. C. BIEGER.

Es lloga

habitatge independent amb ascensor i bany. Corts, 473, 2on, primera.

Sant Climent Llobregat

Casa moblada espaiosa, elect, jardí, aigua, 330 ptes. temporada. R. Baix de Sant Pere, 11, segon, 1.º, 1.º Sant Pere, 5, Sant Climent.

Professor de piano i solfeig

s'ofereix: Consell de Cent, 231.

EN PLE BOSC

de pins es lloga, pel que resta d'any, pis en torre, amb bany, electricitat, etc. Casanova, 31, primer, segona. Dilluns i dimarts, de set a nou de la nit.

1000 PESSETES

gratificació donaré per pis de 20 a 30 duros lloguer prop Passeig de Sant Joan. Escriure a LA VEU, n.º 3933

Avisos

PER A ANUNCIAR

en els periòdics servint-se de l'EMPRESA IDEAL d'INFORMACIÓ establiran temps molestes i diner. 16, Rambla de les Flors, 16 baixos. Telèfon 4863 A

La Mutual Agrícola de

Propietaris, S. A. per a l'extracció de latrines. Dirigir-se, per a avisos, al Passeig de Sant Joan, 30, 1er, i tel·ls. 1378 S. P. i 539 H.

Compres

URGENTÍSSIM

Es desitja comprar casa de 12.000 duros, situada als encontorns de Barcelona. Escript. 101) Empresa Ideal d'Informació. Rbla. de les Flors, 16. (Anuncis)

Dispeses

Casa particular

una o dues boniques habitacions, Carme, 10, tercer, segona

Habitació

dret cuina preciosa moblada, bona vent. Comerç, 21, 2on-2.º

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Desgràcia

Ahí a la nit, prop de Sans, va ésser trobat a la via fèrria un home com d'uns 25 anys, que tenia les cames amputades i ferides en diferents parts del cos, amb probable fractura de la base del crani.

Es veu que va ésser atropellat per un tren descendent.

Conduït al dispensari d'Hostafrancs el metge va donar un pronòstic gravíssim i el va fer conduir a l'Hospital Clínic.

Per no poder parlar i no dur cap document, no va ésser identificat.

Mort d'un ferit

A Carrera hora se'ns ha dit que aquesta matinal ha mort a l'Hospital Clínic el jove En Frederic Mussolles que resultà ferit fa 15 dies a la Ronda de Sant Antoni, al peu del carrer de Casanova, durant l'atemptat que anava dirigit contra l'advocat senyor Seseras, mentre estava assegut a un banc parlant amb la seva promesa.

Sembla que últimament se li ha declarat una meningitis que li ha produït la mort.

PENINSULA

REGIDOR EXPEDIENTAT

Madrid, 11, 9'15 nit.

Es dona aquesta tarda el Patí de Cristales de l'Ajuntament que el regidor senyor Silva Aramburu, sotmès a expedient per suposada malversació, pensava tornar a l'Ajuntament.

Aquest rumor neix de que fa alguns dies l'esmentat regidor acudí a una de les sessions on donà a conèixer el projecte al qual fem referència.

Amb aquest motiu ha tornat a reproduir-se l'hostilitat que abans existia i són diversos els regidors que han anunciat que sortiran del saló de sessions si el senyor Silva torna a fer vida municipal.

LA REUNIO DE LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

Sota la presidència del senyor Sagasta s'ha reunit aquesta tarda, a les sis, a la secció segona del Congrés, la Comissió de Responsabilitats.

Immediatament de constituir-se la comissió ha passat a informar davant d'ella l'interpret de l'Alta Comissaria al Marroc, senyor Cervera.

AGRESSIO

El cobrador del Banc de Cartagena Emili Berrocal, de 42 anys, habitant en el Pas de Santa Maria de la Cabeza, 13, en passar per la plaça d'Espanya, junt al bar La Plaja, on hi havia alguns individus, fou cridat per un d'ells, conegut per Pep l'Andalusí, el qual li afeia la seva l'Andalusí, el qual li reptà la seva. Altres dos individus, vaguistes del Banc Espanyol de Crèdit, han censurat novament a Emili, tretant un d'ells una pistola, amb la qual l'amenagava, mentre l'altre individu li pegava una garrotada al cap, produint-li una ferida de consideració. En el fet intervé el jutjat.

MANIFEST DEL SINDICAT DE BANCA I BORSA

Madrid, 11, 10'30 nit.

Signat pel president de la Corporació de Sindicats Lliures de Banca i Borsa, don Ramon Sales, s'ha publicat aquesta nit un manifest dirigit a l'opinió pública en el qual es fa una exposició del bon esperit que anima als elements d'una i altra banda per a resoldre el conflicte i de les condicions en les quals es basa la fórmula d'arranjament per mitjà de la qual diluns es reprendrà el treball a tots els Bancs de Madrid.

Durant tota la tarda el Sindicat ha estat molt animat.

LES FACULTATS DE LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

Entre els concurrents, a última hora de la tarda al Congrés, ha circulat amb insistència el rumor que en el ple de la Comissió de responsabilitats, s'havia plantejat una qüestió de molta importància i les conseqüències de la qual no es poden preveure.

Dels nostres informes, es desprèn

el següent: Socialistes, republicans i tradicionalistes, diuen que el Govern els ha invitat llurs facultats per a poder enjudiciar lliurement. Es refereixen a que han sol·licitat les actes de la Junta de Defensa del Regne, i no se'ls han concedit.

Un altre punt han tractat: i és el de que els ministres de la Guerra i Estat no han deixat rastre de correspondència oficial, llevat algunes cartes del vescomte d'Eza.

Si el Parlament estigués obert, els diputats als quals ens referim, haurien portat aquestes dues qüestions; però no estant-ho, han signat un document que volen fer públic, en el qual estan d'acord, per a exposar la seva protesta.

ABD-EL-KRIM I LES RESPONSABILITATS

A propòsit dels treballs de la Comissió de Responsabilitats, un periòdic publica un tros de l'informe que davant d'ella pronuncià un diputat i director d'un periòdic de l'esquerra en el qual, després de senyalar els errors comesos per Espanya amb els rifenys, el diputat informant ha dit que Abd-el-Krim està resolt a informar davant la Comissió de Responsabilitats i a remetre a aquesta quantes dades se li demanin per a justificar la seva resistència davant els avanços dels espanyols en 1921.

El germà menor no tindria inconvenient en venir a Madrid, però si això no es jutges oportú, depotaria davant algun diputat de la Comissió que a l'efecte es traslladés a Fez o a Uxda.

El president de la Comissió, després que el diputat terminà el seu informe, preguntà, davant la proposta feta per aquell, si algú volia fer ús de la paraula. Ningú contestà, i aleshores el comte de Sagasta es limità a donar les gràcies a l'informant per les dades subministrades i els ofertes fets.

PROTESTA DAVANT LA COMISSIO DE RESPONSABILITATS

La reunió de la Comissió de Responsabilitats ha començat a les sis de la tarda, durant més de dues hores.

Aprovada l'acta, don Indaleci Prieto manifestà que desitjava fer, en nom del senyor Besteiro, les següents declaracions:

Que feia constar la seva protesta, a la qual s'adherien també els senyors Domingo i Tejero, absents en aquest instant, contra la resolució del Govern reflexada en la Real ordre de la Presidència del Consell de ministres, negant a la comissió la tramesa, sol·licitada per aquesta, de les actes de la Junta de Defensa Nacional que presideix el rei.

Després de les excuses dels senyors Maura i Sánchez Guerra i el silenci dels restants ex-presidents del Consell de ministres, membres de la dita Junta, la rodona negativa oficial mata en absolut el projecte exposat per aquestes representacions d'investigar els acords d'organisme tan important en el magne revés sotfot al territori de Melilla, en juliol de 1921.

Tal resolució no s'ave amb l'ofertament que el Govern feu de donar facilitats per als treballs de la comissió i molt menys amb l'acord del Congrés en encarregar-li que examini tots els expedients, documents i dades que creu necessari sol·licitar del Govern i dels Cossos legislatius; i no pot justificar-se pel caràcter reservat de les deliberacions de l'esmentada Junta, perquè d'atendre's la dita raó, únicament alegada fins ara en aquest cas concret, podrien denegarse altres moltes peticions de la Comissió als centres oficials, limitant-se així la seva esfera d'acció a l'anàlisi parcial dels documents de semblant índole que per les seves conveniències de defensa personal es lleen a la publicitat en periòdics, llibres i discursos.

Al fet de que alguns ministres d'Estat o de Guerra, obrant abusivament, no deixessin rastre en llurs respectius arxius ministerials de la correspondència política d'indubtable caràcter oficial creada amb Els Alts Comissaris i comandants generals d'Àfrica, s'hi suma ara aquesta negativa del Govern, fent més visibles les dificultats d'una investigació a fons, i això mouria a aquestes representacions a trobar, obert el Parlament, garanties per les quals inútilment pugna i sotmetre-li el cas, perquè, si consagrava la restricció, renunciaria la missió confiada; però, sense possibilitat de conèixer la voluntat de la

Cambra, entenen que han de continuar en llurs llocs, després de deixar energicament i clarament consignada llur protesta en veure menyspreat quan més important resulta el seu exercici, la facultat que el Congrés, en servei de clamorosa i pública opinió, li atorga.

Acabat aquest incident, comparegué el senyor Cervera, el qual informà extensament sobre diversos extrems del problema del protectorat.

La Comissió fa constar novament que no té cap paternitat en les versions que alguns periòdics donen dels informes evacuats.

Dijous, es reunirà la Comissió a les sis de la tarda.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 12, 12'30 matinalada.

Nota oficial de Guerra:

«L'Alt Comissari al Marroc comunica a aquest ministeri el següent:

Zona occidental. — Sense novetat.

Zona oriental. — Ahir sortiren de Drius dues columnes, efectuant marxes tàctiques i tornant al seu campament sense novetat.

Foren hostilitzades per l'enemic les posicions de primera línia, principalment les dependents del sector de Tizzi Azza. Varen rebutjar a l'enemic.

Els canons emplaçats a la línia Nord, dissolgueren amb foc un grup enemic situat a uns centenars de metres de la posició, causant-li moltes baixes.

A Tafsirit l'enemic inicià el foc, sense novetat per la nostra part.

A LA PRESO

Davant del jutge de guàrdia ha comparegut aquesta tarda Hilari Cifuentes, presumpte autor de l'agressió realitzada a la Carrera de San Francisco, contra un obrer esquiol de la casa Singer.

Reconegué com a seva la pistola Star i documents que se li ocuparen en el moment de la detenció.

Ingressà a la presó.

CALOR

El calor segueix essent extraordinari.

Dos guàrdies de la Moncloa troben un individu estès a terra sense coneixement.

Morí en ingressar a la casa de socors, certificant el metge que la mort es produí per insolació.

EL REI A SANTANDER

A les dues de la tarda ha terminat l'esmorzar al Palau.

El sobirà ha sortit en automòbil cap a Santander acompanyat del duc de Miranda.

El propi monarca guiava l'automòbil.

Es proposava arribar a Santander cap a les nou de la nit.

GRIM

Anit passada sostingueren una violenta disputa dos empleats de la plaça de la Villa, Pascual Sobrino i Miguel del Pozo.

El Miguel donà un cop de puny a la cara del Pascual i el Pascual l'escometé amb una llima triangular clavant-li tres cops i matant-lo.

L'agressor fou detingut.

DE MELILLA

Melilla. — Sembla que el capità d'infanteria Manuel Baza, acusat de delictes de negligència durant els successos de juliol de 1921, va ésser condemnat conforme a la petició fiscal, a sis mesos i un dia de presó.

Continua arribant al port gran quantitat de material de guerra.

Els cavalls de tots els regiments de cavalleria i artilleria, cansats del constant treball al qual se'ls ha sotmès, són rellevats per altres que tramen la comissió central de remunta.

Es comenten en tots els llocs públics les notícies de Madrid que fan referència als Consells de ministres que es celebren aquests dies.

Les concentracions rebels augmenten en tot el front de Tizzi Aza.

DE CEUTA

Ceuta. — Ha ocorregut una sensible desgràcia que ha costat la vida al soldat del terç Angel Muñoz Cobos.

Sembla que havia desertat de la bandera essent detingut per la guàrdia civil.

Quan el portaven custodiat es tirà al mar per la muralla, matant-se.

Han abandonat aquest port els vaixells de guerra «Alfons XIII» i «Almirante Lobo».

DE TETUAN

Tetuan. — Avui ha estat aquí el

comandant general de Ceuta revisant els cossos que guarnixen la plaça.

A l'hora prèviament assenyalada se celebrà l'acte d'imposar la medalla militar al capità de la mehalia jahliana senyor Mena.

Assistiren l'alt comissari interí, delegats de l'alta comissaria i comissions civils i militars.

Es pronunciaren discursos.

NAUFRAGS

Les Palmes. — Ha salpat el vapor anglès «Gomrha», que condueix els naufragats del vapor de la mateixa nacionalitat «Traferia», enfonsat a l'Oceà Índic.

Aquests naufragats estigueren vint dies navegant en botes arribant extenuat a l'illa de Sant Maurici.

En moriren alguns.

DE SANT SEBASTIA

Sant Sebastià. — En el trajecte comprès entre Sant Sebastià i Zumàrraga li fou sotreta la cartera a un fill del duc de Tovar, amb 400 pesetes.

Han arribat nombroses persones dels pobles d'aquesta província, amb l'objecte de rebre el bisbe, P. Zacarias Martín, que entrarà a la ciutat aquesta tarda.

Es preparen grans festes.

DE VALENCIA

València. — El president de la Diputació rebé un telegrama donant-li compte de la mort del pintor Sorolla.

La notícia ha causat aquí molta impressió.

VISTA D'UNA CAUSA

Bilbao. — Aquest matí ha continuat la vista de la causa anomenada «affaire de la justicia».

Hi assistí molt de públic.

Declarà extensament en qualitat de testimoni l'advocat i diputat a Corts don Enric d'Ocio.

Després declarà don Ricard Zubiria.

També declarà el procurador Anan- el González, el qual digué que ignorava si a Ovejero se li havia donat alguna quantitat.

A continuació, van compareixer l'advocat don Felip Barrinaga i el procurador senyor Muncho, el qual declarà que era amic d'Ovejero, no recordant que aquest hagués rebut quantitats.

Després declarà la mestressa d'una casa de mal viure, anomenada Fermina Izquierdo, la qual ha comptat una història respecte una visita que cert dia feren a la casa el jutge de l'Eixample i l'advocat senyor Mauri.

A les dues de la tarda, s'ha suspès la vista per a reprendre-la aquesta tarda.

LA VAGA DE CARTAGENA

Múrcia. — El governador ha manifestat que el preocupa la vaga de la Factoria Naval de Cartagena.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real, número 10.

— Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda, els diumenges.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc», Princesa, 14, primer. — Obert d'onze a una i de cinc a onze de la vetlla.

D'Arquitectura: Escola d'Arquitectura. — Segon pis de la Universitat.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

Artístic i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda.

— Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a

ment també es pot visitar els dies festius.

Considera que el conflicte és gravetat, per haver tancat els tallers de la Constructora Naval i quedar parats 1.400 obrers.

Es busca una fórmula d'arranjament.

DE SANTANDER

Santander. — Procedent de Sant Seba- stia arribà la duquessa de Medina- nelli.

Per al mateix lloc sortí la duquesa de la Victòria.

Aquesta nit és esperat el Rei.

ARRIBADA DEL REI A SANTANDER

Madrid, 12, 2 matinalada. El ministre de la Governació ha manifestat aquesta matinalada que el Rei havia arribat sense novetat a Santander a un quart de deu de la nit.

EL CADAVER D'EN SOROLLA

En un autocamí de les Pompos funebres ha estat traslladat a Madrid el cadàver d'En Joaquim Sorolla.

En el seu domicili del carrer de Martínez Campos s'ha instal·lat la capella ardent.

El cadàver és vetllat aquesta nit pels familiars i amics.

Demà, diumenge, serà traslladat a València.

INCENDI

Gijón. — Aquest matí s'ha declarat un incendi a la casa número 1 de la plaça del 6 d'agost, quedant destruït el primer pis.

No hi hagué desgràcies personals.

EL PA A ALMERIA

Almeria. — El conflicte entre els patrons i obrers flequers segueix en el mateix estat.

La població està proveïda de pa.

ESTRANGER

Llibre blau britànic

Londres, 11. — El ministre de Negocis estrangers ha remès aquesta tarda a l'ambaixador de França en aquesta capital l'anunci «Llibre blau» en el qual van reproduïts els documents anglesos concernents a la qüestió de les reparacions. — Havien

Del Marroc francès

Rabat, 11. — Algunes companyies que posseeixen interessos al Marroc han estat encarregades de la realització d'un projecte de producció, transport i distribució d'energia elèctrica.

Comuniquen de Oueszcan que s'ha creat un nou lloc a Agibalon, amb l'objecte de protegir les recent-sotmès cabiles que viuen a les comarques properes.

Diu de Tadla que les tropes continuen llur avanç vers el nord de la regió de Beni Mellal. — Havien

De la Corona d'Aragó: Carrer del Comtes de Barcelona.

Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina), especialitzada en Fisiologia, Biologia i Biquímica, tots els dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.

De l'Associació de la Premsa d'Aragó (Canuda, 13): De sis a nou del vespre.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit del vespre.

Provincial Universitaria. — Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

Biblioteca especialitzada en matèries textils. Escola d'Indústries Textils de la Universitat Industrial (Urgell, 187), oberta, de deu a dotze. Servei de préstec.

Arús. — Oberta de deu a una del matí, i de set a nou del vespre. Passeig de Sant Joan, 28, principal.

Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació. — Oberta els dies feiners, de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit, els diumenges, de deu a una.

Deis Museus Artístics (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

D'Història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Caputxins.